PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	20.02.2024 12:59:08
ReferanseID	POR0101-1034408

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☒ Bestemmelser
☐ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
820194632

Organisasjonsnavn
LUNDESGAARD ARKITEKTKONTOR

Adresse
Plassen 52

Postnummer/-sted
3919 PORSGRUNN

Kontaktperson
Olav Lundesgaard

Mobilnummer
90616168

E-post
olav.lundesgaard@gmail.com

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

☐ Ny(e) bestemmelse(r)
☒ Eksisterende bestemmelse(r)

Hvilke bestemmelse(r) ønskes endret, og hvorfor?

§ 1.6.1.8 og § 2.1.1.3
Paragrafene bør ikke endres, men det må legges inn en åpning for skjønn ved bruk i eldre boligområder. Altså en ny bestemmelse som knyttes opp til de eksisterende.
Det vises til det vedlagte følgeskrivet vi har laget for begrunnelse.

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Jeg har skrevet den vedlagte merknaden. Den er mye mer utdypende enn det er plass til i denne spalten. Har kommunen hjemmel for å kreve at alt skal skrives i slike rubrikker ?
Jeg forventer at vedlegget leses grundig.

Olav Lundesgaard

Vedlegg

☒ Vedlegg sendes per post

Lundesgaard arkitektkontor
Plassen 52 - 3919 PORSGRUNN
Telefon 90 61 61 68 - Mail : olav.lundesgaard@gmail.com - Foretaksnummer 820 194 632

PORSGRUNN KOMMUNE
MERKNAD TIL RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune gjelder i dag for perioden 2018 – 2030. Den skal nå rulleres (betyr at den gjennomgås og oppdateres). Her påpekes noen punkter det er viktig at blir endret eller myket opp.

Fornuftige bestemmelser for nye boligområder.
Bilparkering.
§ 1.6.1.8 sier at det skal være 2 P-plasser pr. boenhet der det ikke er fellesparkering i nærheten.
Dette er fornuftig for å unngå trafikkfarlig parkering i boliggatene.
Uterom for bolig.
§ 2.1.1.3. sier at det skal være 125 m2 pr. boenhet for enebolig. Minimum 9x7 meter skal være sammenhengende areal.
Dette er også fornuftig. Alt for mange eneboliger er bygd med omtrent like stor avstand til tomtegrense på alle sider og dermed lite anvendelig uterom.

Men ikke fornuftige bestemmelser i gamle og tette boligmiljøer
Slik bestemmelsene er formulert nå sier Etat Byutvikling at de også gjelder i den eldre boligmassen. De har ikke noe annet valg enn å avvise prosjekter som bryter med disse bestemmelsene. Det kan søkes dispensasjon, men «Dispensasjon kan ikke påregnes gitt».
Boligområder som er mer enn ca 100 år gamle er fra «hest og kjerre-tida». De er tettbygde fordi alt annet ga lange og tungvinte avstander den gang. Privatbilismen har endret dette helt. Samtidig er disse tettbygde bydelene de vi er mest glad i og opptatt av av skal fungere også i framtida. Da må vi sørge for at folk kan bo der og samtidig ha en rimelig god boligstandard.

Øya i Brevik som eksempel
Øya (Sylterøen som den egentlig heter) er trolig den mest sammenhengende eldre boligbebyggelsen i Telemark.
Det har vært to nyere byggeprosjekter med tett boligbebyggelse på eiendommene til den nedlagte blikkvarefabrikken og til Salingstrand trelastutsalg som flyttet. Resten er ca 115 eldre eneboligtomter.
Av disse er det kun ca 20 som det overhodet er mulig å bygge på i det hele tatt om en skal bevare et areal på 7x9 meter på eiendommen. Det er bare ca 13 der det er mulig å bygge en frittliggende bod med bebygd areal 10 m2 og samtidig ha det nevnte arealet på 63 m2. Og det er bare 6-7 stk der det er mulig å bygge en bod og samtidig ha 2 P-plasser på egen tomt.
De aller fleste eiendommene på Øya – nærmere 95 % - er det altså ikke mulig å utvikle i det hele tatt uten spesiell dispensasjon.

Bruk er det beste vern
Øya er et fantastisk bra sted å vokse opp. Alle som bor der skryter av stedet, og svært mange som har flyttet ønsker å vende tilbake. Det er boplikt der, og det er bra så en unngår ferieboliger med mørke vinduer mye av året. Men da må det legges tilrette for at bygningsmassen passer også for vanlige barnefamilier og ikke bare godt etablerte ektepar.
Det er forståelig at kommunen ikke ønsker at små matros-hus skal bygges ut til mer enn dobbel størrelse. Men det følgende er ikke forståelig: Mens statlige byggeforskrifter krever at alle nybygde leiligheter skal ha en sportsbod (bod utenfor inngangsdøra til leiligheten) på minimum 5 m2 så godtar ikke Porsgrunn kommune at mange eneboliger i gamle strøk får bygge sportsbod i det hele tatt. Kommunens regler er meget strenge, vi finner ikke tilsvarende i for eksempel Skien.

Det må åpnes for bruk av skjønn i byggesakene.
Både saksbehandlere på Etat byutvikling og politikere i Teknisk hovedutvalg som behandler klagesaker sier de føler seg veldig bundet av de gjeldende bestemmelsene. Da er det på høy tid å revidere dem. Kommunen har ansatte jurister som sikkert er de rette til å formulere nye punkter som åpner for bruk av skjønn i saksbehandlingen.
Jeg håper at det kan være på plass når Kommuneplanens Arealdel foreligger i revidert utgave i løpet av et år eller to.
I mellomtida håper jeg at det vises smidighet ved behandlingen av aktuelle saker.

Porsgrunn 11.02.2024

Olav Lundesgaard
sivilarkitekt

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	08.03.2024 11:31:06
ReferanseID	POR0101-1044602

Innsender

Jeg sender inn innspill som

- [x] Privatperson
- [ ] Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

- [ ] Arealinnspill
- [ ] Bestemmelser
- [ ] Planprogram
- [x] Annet

Privatperson

Fødselsnummer

Fornavn
Tormod

Etternavn
Solum

Adresse
HALVARPVEGEN 57

Postnr/sted
3947 LANGANGEN

E-post
tsolu@online.no

Mobilnummer
91718966

Annet

Hva gjelder innspillet?

Vannkvalitet i Langangsfjorden.

Utløpet fra renseanlegget må forlenges ut fjorden.

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	12.03.2024 10:59:56
ReferanseID	POR0101-1044643

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
918082956

Organisasjonsnavn
LARVIK KOMMUNE

Adresse
Postboks 2020

Postnummer/-sted
3255 LARVIK

Kontaktperson
Hanne Holmen

Mobilnummer
91795658

E-post
hanne.holmen@larvik.kommune.no

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Forslag til arealstrategi og planprogram tar utgangspunkt i bærekraftsmålene, nullvekstmål og arealnøytralitet, rammer Larvik kommune også jobber for å oppfylle.
Larvik kommune mener arealstrategiens forslag til hovedgrep er logiske og fornuftige, og synes det er positivt at Porsgrunn kommune vektlegger utvikling av et knutepunkt rundt jernbanestasjonen, sentrumsutvikling i Porsgrunn by og i kommunens tettsteder. Larvik kommune vil også påpeke viktigheten av riktig lokalisering når det gjelder tilrettelegging for handel og næringsliv.
Det er bra at planprogrammet vektlegger næringsetablering i sentrum og ABC-prinsippet for næringsetablering. Samtidig noterer vi at Porsgrunn kommune skal vurdere behovet for nye handelsområder og lokalisering av dem, og at man skal arbeide for å tiltrekke seg flere kunnskapsintensive arbeidsplasser. Her er derimot lokalisering ikke tydelig definert.
Larvik kommune ønsker å understreke viktigheten av at handelsområder og næringsarealer til

kunnskapsintensive arbeidsplasser legges i eller i tilknytning til bysentrum og lokalsentre framfor i handels- og næringsparker ved E18, da sistnevnte i liten grad bygger opp om samordna areal- og transportplanlegging og ofte kommer i konkurranse med bysentrene i regionen.
Arealstrategien bør konkret definere avgrensning for byer og tettsteder. Vi ser at planprogrammet sier at gjeldende definisjon av sentrum, lokalsentre og bybånd er definert som rammen for utviklingen i denne planperioden, disse avgrensningene bør komme fram i arealstrategien. Arealstrategien bør også bli tydeligere i forhold til hvor man kan lokalisere ulike funksjoner, noe som også vil være til god hjelp for å vurdere om innspill er i tråd med arealstrategien eller ikke.

Utover dette ønsker Larvik kommune lykke til videre med et stort og viktig planarbeid.

Arealstrategi

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Høringsuttalelse til arealstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024-2036 for Porsgrunn kommune.pdf

Larvik kommune

Verdiskaping og stedsutvikling
Arealplan
Saksbehandler Hanne Holmen

Deres ref. 741745d5-923e-442d-b22c-04b50adc7192
Vår ref. 24/24121
Arkiv 24/2510
Vår dato 05.03.2024
Deres dato 09.02.2024

Porsgrunn kommune

Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Høringsuttalelse til arealstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024-2036 for Porsgrunn kommune

Forslag til arealstrategi og planprogram tar utgangspunkt i bærekraftsmålene, nullvekstmål og arealnøytralitet, rammer Larvik kommune også jobber for å oppfylle.

Larvik kommune mener arealstrategiens forslag til hovedgrep er logiske og fornuftige, og synes det er positivt at Porsgrunn kommune vektlegger utvikling av et knutepunkt rundt jernbanestasjonen, sentrumsutvikling i Porsgrunn by og i kommunens tettsteder. Larvik kommune vil også påpeke viktigheten av riktig lokalisering når det gjelder tilrettelegging for handel og næringsliv.

Det er bra at planprogrammet vektlegger næringsetablering i sentrum og ABC-prinsippet for næringsetablering. Samtidig noterer vi at Porsgrunn kommune skal vurdere behovet for nye handelsområder og lokalisering av dem, og at man skal arbeide for å tiltrekke seg flere kunnskapsintensive arbeidsplasser. Her er derimot lokalisering ikke tydelig definert.

Larvik kommune ønsker å understreke viktigheten av at handelsområder og næringsarealer til kunnskapsintensive arbeidsplasser legges i eller i tilknytning til bysentrum og lokalsentre framfor i handels- og næringsparker ved E18, da sistnevnte i liten grad bygger opp om samordna areal- og transportplanlegging og ofte kommer i konkurranse med bysentrene i regionen.

Arealstrategien bør konkret definere avgrensning for byer og tettsteder. Vi ser at planprogrammet sier at gjeldende definisjon av sentrum, lokalsentre og bybånd er definert som rammen for utviklingen i denne planperioden, disse avgrensningene bør komme fram i arealstrategien. Arealstrategien bør også bli tydeligere i forhold til hvor man kan lokalisere ulike funksjoner, noe som også vil være til god hjelp for å vurdere om innspill er i tråd med arealstrategien eller ikke.

Utover dette ønsker Larvik kommune lykke til videre med et stort og viktig planarbeid.

Med hilsen

Hege Eick
Virksomhetsleder Arealplan

Hanne Holmen
Arealplanlegger

Dette dokumentet er ekspedert uten manuell signatur

BANE NOR

PORSGRUNN KOMMUNE
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Dato: 12.03.2024
Saksref: 202402322-2
Deres ref.: 23/16547 - 7
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Stig Hagelid Fjeldstad
Telefon:
Mobil: +4747977073
E-post: Stig.Hagelid.Fjeldstad@banenor.no

Porsgrunn kommune - Varsel om oppstart - kommuneplanens arealdel 2024 - 2036 - Bane NORs innspill

Vi viser til brev datert 09.02.2024.

Bane NOR som jernbanemyndighet mener
Bane NOR er tilfreds med hovedgrepene i arealstrategien. Vi ber kommunen tilrettelegge for det lokale kollektivnettet, og påse at arealplanleggingen underbygger hovedårene i kollektivtransporten. Dette bør fremgå av arealstrategien.

Rammebetingelsene for jernbanen er i endring, og det kan derfor være vanskelig å forutse hvilke behov som kan oppstå. Vi er derfor opptatt av å sikre mulighetene for videre utvikling. Vi mener at det er nødvendig at kommuneplanen drøfter om det er tilstrekkelig areal til transportinfrastruktur. Vi ber også om at knutepunktene utformes primært med henblikk på god kapasitet og god utforming av byttemulighetene.

Fremtidige arealdisponeringer bør ikke legge opp til konflikter som gjelder støy fra jernbanen. Vi ber også om at kommunens arealpolitikk ikke utsetter jernbanen for økt risiko for flom, ras, skred eller på annen måte utfordrer jernbanens sikkerhet.

Kommunens planer må bidra til jernbanesikkerheten ved at det ikke planlegges arealbruk som kan skape vesentlig økt trafikk over planoverganger, eller ulovlig ferdsel på sporet. Målpunkter og andre funksjoner med sammenheng/overlapp i målgruppe må ikke plasseres adskilt av jernbanen. Vi ber om at sikkerhet ved planoverganger vurderes som en del av konsekvensutredning av nye byggeområder.

Vi ber kommunen markere sporareal i bruk til det nasjonale jernbanenettet som formål jernbane. Vi ber også om at Bane NORs tunneler markeres med sikringssone og får bestemmelse med krav om at vi får anledning til å uttale oss til tiltak i grunnen over og nært tunnelen. Vi anbefaler også at privateide jernbanetunneler vises med hensynssone og får bestemmelse som gir sporeier anledning til å vurdere tiltak på tunneltak.

Vi imøteser plankart og bestemmelser i tråd med dette.

Bane NOR har en rekke krav til planlegging i nærheten av jernbanen. Informasjon om disse finnes i vår veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging: https://www.banenor.no/Om-oss/sikkerhet/Veileder-for-god-planlegging/.

I tillegg til myndighetsrollen har Bane NOR en rolle som grunneier. Bane NOR som grunneier har behov for å ivareta sine interesser i plansaker på linje med andre grunneiere.

Bane NOR som grunneier har følgende merknader
Det er viktig at planen vektlegger samordnet areal- og transportplanlegging, blant annet ved å bygge opp under de kollektive reisemidlene. Det bør derfor tilrettelegges for en høy arealutnyttelse og fortetting rundt Knutepunkt Porsgrunn.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
Assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Stig Hagelid Fjeldstad
planlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Fra: Svein Eggen <staaleggen@gmail.com>
Sendt: 14.03.2024 07:35:41
Til: Porsgrunn Postmottak <postmottak@porsgrunn.kommune.no>
Emne: Re: Arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel er i gang og vi vil gjerne ha dine synspunkter!

---

vedlagt innspill til planprosess

mvh
svein Eggen

On Fri, Feb 9, 2024 at 4:18 PM Porsgrunn Postmottak <postmottak@porsgrunn.kommune.no> wrote:

> Vedlagte dokument er utsendt fra Porsgrunn kommune.

Til Porsgrunn kommune v/Byutvikling, Postboks 128, 3901 Porsgrunn.

Fra Eidanger skogeierlag v/ leder Svein Eggen (sve-egge@online.no)

Rullering av kommuneplanes samfunnsdal 2024 - 2035

Vi ønsker å peke på at den nåværende kommuneplan i svært liten grad tar inn over seg at Porsgrunn også har en betydelig utkant. Utkant -Porsgrunn utgjøres av flere bygdesamfunn: Langangen- Bergsbygda- Bjørkedal og Oklungen. Dette er bygdesamfunn der målsettinger om redusert transportbehov og mer miljøvennlig transport krever betydelige tiltak utover de som beskrives for bynære strøk. Vi opplever at skoler, dagligvarehandel og nærmiljøtiltak er fjernet eller sterkt redusert. Kollektivtransport er sterkt redusert eller helt fraværende. Biltransport er en forutsetning for å gjennomføre daglige oppgaver og for å utnytte byens tilbud. Slik bilbruk blir stadig mer krevende pga reduserte parkeringsmuligheter i sentrum. I tillegg er langtidsparkeringen (Urædd) overbelastet og den vil på lenger sikt forsvinne da området er planlagt omregulert til annet bruk (ref planene for knutepunkt Porsgrunn).I denne sammenheng er det også viktig å peke på at at kino , kulturhus, kommuneadministrasjon ikke har parkeringsmuligheter.
Vi vil også peke spesielt på tiltak for unge. Disse er i stor grad nedlagt ute i bygdene. Ønsker barn og ungdom å benytte seg av de tiltak som tilbys i byen finnes ingen kollektivtilbud og det kreves foreldre-transport.
Konsekvensen av dette er at sentrum er lite tilrettelagt for beboere fra utkant Porsgrunn. Ekstra krevende er dette for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse.
Etter hvert som parkering i sentrum blir mer redusert og Urædd parkering vil forsvinne, blir Porsgrunn sentrum i praksis utilgjengelig for beboere fra omkringliggende bygder..

Ambisjoner om fremtidsrettet bystruktur der sentrale funksjoner er i gang/sykkelavstand må forutsette at også beboere utenfor sentrum kan få del i dette. I fravær av kollektivtilbud så må det I det minste være mulig å parkere bilen sin i rimelig avstand fra sentrum for å fortsette bybesøket til fots, på sykkel eller med matebusser. Slike planer må også ta høyde for at befolkningen blir eldre og mange vil ha funksjonsnedsettelse.
Alle beboere utenfor sentrum betaler lojalt bompenger til Bypakka. Lite blir imidlertid gjort for å gjøre trafikkforhold inn til byen mer miljø og brukervennlig.

Vedr Næringspolitikk.
"Strategier for et attraktivt, nyskapende og endringsvillig næringsliv:" bør også ta inn over seg at lokalt landbruk og skogbruk kan gi fremtidsrettede og miljøvennlige arbeidsplasser. Lokalprodusert mat vil bli viktig frem mot 2035 etter hvert som transport blir mer kostbart og uønsket.
For å sikre muligheter for lokalprodusert mat må jordvern settes høyt opp på

agendaen til kommunen. Kommunen bør ha nullvisjon vedr nedbygging av landbruksjord.
Skogene som drives i Porsgrunn har en viktig rolle som CO_2 lager og dermed for kommunens CO_2 regnskap. I klimasammenheng skal det påpekes at skogen gir produkter som kan erstatte stål og betong i bygninger. Den nye skolen på Tveten viser hva massivtre i bygg kan gi oss av miljøvennlige og fremtidsrettede bygg. Kommunen bør ha som ambisjon frem mot 2035 at alle kommunale bygg skal bygges i massivtre.

STATSBYGG

Porsgrunn kommune

Postboks 128
3901 PORSGRUNN

DATO	DERES DATO
15.03.2024	09.02.2024
REFERANSE	**DERES REFERANSE**
2024/747-4	23/16547-7

SAKSBEHANDLER
Marcus Hothmann, Rådgivnings- og tidligfaseavdelingen

Kommuneplanens arealdel 2024–2036, Porsgrunn kommune – Uttalelse til planoppstart og høring av planprogram

Vi viser til deres varsel om oppstart av arbeidet med ny kommuneplanens arealdel.

Statsbygg eier og forvalter disse eiendommene i Porsgrunn kommune:

- Universitetet i Sørøst-Norge Campus Porsgrunn, Kjølnes Ring 38B mfl. (gnr. 45/bnr. 28 og 175, gnr. 46/bnr. 518) – utleid til USN

I samråd med Universitetet i Sørøst-Norge og Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge har vi følgende merknader til planarbeidet:

Porsgrunn er en universitetsby, og USN er en stor og viktig kunnskapsbedrift i kommunen. Dette bør komme frem i kommunens arealstrategi. Vi foreslår derfor et sjette hovedgrep i arealstrategien: «Videreutvikle universitets-, skole- og idrettsområdene på Kjølnes». USN, SSN og Statsbygg ønsker gjerne å videreføre samarbeidet med kommunen om å videreutvikle dette viktige byområdet.

Med vennlig hilsen

Nina Ødegaard
avdelingsdirektør

Marcus Hothmann
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge
Universitetet i Sørøst-Norge

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	23.03.2024 13:15:02
ReferanseID	POR0101-1045241

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☒ Privatperson ☐ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☒ Arealinnspill ☒ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Privatperson

Fødselsnummer

Fornavn
Jan Erik

Etternavn
Nordengen

Adresse
FJORDGLØTTVEGEN 19A

Postnr/sted
3941 PORSGRUNN

E-post
jan.erik.nordengen@gmail.com

Mobilnummer
93023482

Arealinnspill

Adresse 1

Gårdsnummer
69

Bruksnummer
13

Adresse
Fjordgløttvegen 19 A

Er innspillet på vegne av andre

☒ Nei ☐ Ja

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å

☐ tegne i kommunens kartløsning

☒ laste opp vedlegg med tegning

Last opp tegninger

Ønsket endring - flytting av byggegrense

Opplevd forskjell på fastsettelse av byggegrense i området

Byggegrenser for eiendommene 68/128 og 69/13

Byggegrenser i dag for området

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Heistadtangen-området (HO) består av; Renseanlegget på Heistad, Heistadtangen (byggeår 1993), Pir Heistad (byggeår 2020), Heistad Brygge (byggeår 2018) og Eiendommene 68/128 (byggeår 1902) og 69/13 (byggeår slutten av 1800-tallet).
Det ble i reguleringsplanen for Pir Heistad i 2019 vedtatt mindre endring av planen som innebar tillatelse til å flytte byggegrensen mot sjø og som da ble flyttet grensende mot vannkant for å ivareta areal- og utnyttelsesformål med uteomhusarealer.
Byggegrensen mot sjø for HO er i dag tilpasset eiendommenes arealformål og tomtegrenser med unntak av eiendommene 68/128 og 69/13. Sistnevnte er avsatt i kommunens arealdelsplan til boligformål, og eiendommene har være benyttet til slik bruk i over 120 år.
I 2019 plasserte kommunen byggegrense til sjø tvers over eiendommene 68/128 og 69/13. Byggegrensen oppleves plassert annerledes og avvikende sammenlignet med sine bebygde omgivelser og området for øvrig og på en måte som virker lite hensiktsmessig. Arealutnyttelsen for disse eiendommene blir, med en slik plassering, ikke ivaretatt på lik linje som resten av HO og det tilsiktede arealformålet for eiendommene virker nå redusert.
Som et resultat av den utvikling som har preget området i senere tid er de to eiendommene i dag omringet av småbåthavn i syd og i vest og 3 nyoppførte høy-boligblokker i syd-øst og nord-øst. Disse menneskeskapte strukturendringene har preget landskapsbilde for området og eiendommene 68/128 og 69/13 fremstår i dag som dempet og tilbaketrukket i terrenget og ikke til hinder for allmennhetens interesser.

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Hensynene bak byggegrense mot sjø oppfattes å være lik for alle eiendommene i HO.
Kommunen har de siste årene tillat i plan en stedsutvikling i HO, som har gitt området særpreg og identitet. Denne bør også inkludere de to siste eiendommene som opprinnelige var de eneste boligeiendommene i området.
Det er et ønske å få lagt byggegrensen mot sjø, til tomtegrense for eiendommene 68/128 og 69/13. Arealformålet vil dermed for disse tomtene også bli ivaretatt på lik linje med sine bebygde omgivelser. Byggegrensen tydeliggjøres også på kartet hvis man gir arealformålet og byggegrensen samme avgrensning mot sjø.
For å unngå usaklig forskjellsbehandling vil det være hensiktsmessig å endre byggegrensens plassering for eiendommene 68/128 og 69/13 som beskrevet ovenfor i det pågående planarbeidet for kommunens arealdelplan.

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

☐ Ny(e) bestemmelse(r)
☒ Eksisterende bestemmelse(r)

Hvilke bestemmelse(r) ønskes endret, og hvorfor?

Bestemmelsen om byggegrense mot sjø for eiendommene 68/128 og 69/13 ønskes endret lik tomtegrense. Byggegrense og arealformål vil med foreslåtte endring få samme avgrensning mot sjø. Arealformål avsatt i plan blir ivaretatt og ikke begrenset som i dag.

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Kommunen har mulighet til å fastsette byggegrenser mot sjø i plan og bør gjøre endringer for eiendommene 68/128 og 69/13 ved å flytte denne byggegrensen lik tomtegrense slik at arealformål blir ivaretatt

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Kommunen har mulighet til å fastsette byggegrenser mot sjø i plan og bør gjøre endringer for eiendommene 68/128 og 69/13 ved å flytte denne byggegrensen lik tomtegrense slik at arealformål blir ivaretatt

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Kommunen har mulighet til å fastsette byggegrenser mot sjø i plan og bør gjøre endringer for eiendommene 68/128 og 69/13 ved å flytte denne byggegrensen lik tomtegrense slik at arealformål blir ivaretatt og forskjellsbehandling unngås.

Vedlegg

☒ Vedlegg sendes per post

05:17 -1° 95%

geoinnsyn.no/?application=gren

Søk

Byggegrense
følger
tomtegrense/sjø
hele området,
utenom
Fjordgløttvegen
19 og 21
debåane
Bygget 2019

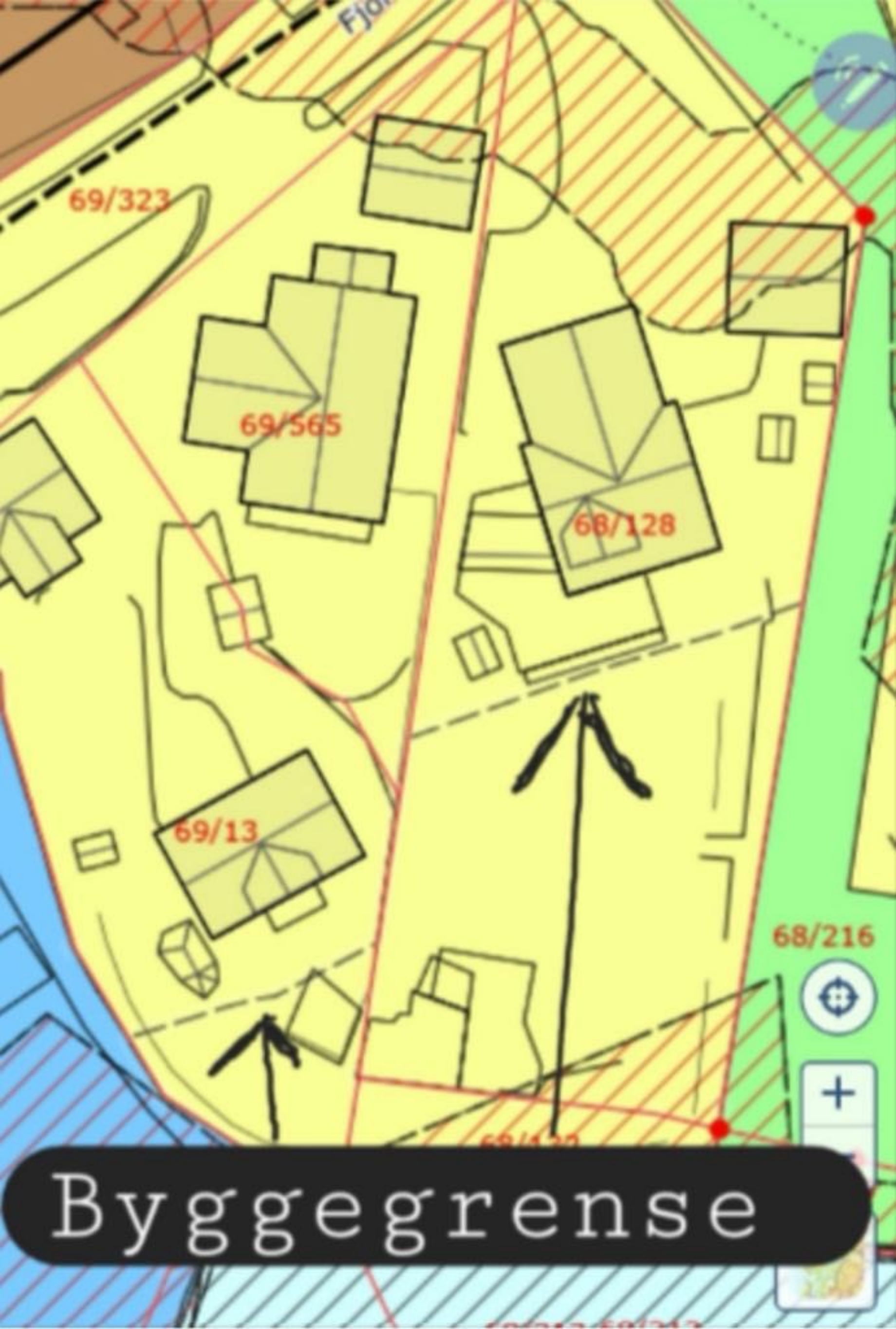
69/323
69/565
68/128
69/13
68/216
Byggegrense

69/565
68/128
68/216
69/13
69/185
68/132
68/283
Heistadtangen
69/213 69/212
50 m
69/49
69/135

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	30.03.2024 17:48:19
ReferanseID	POR0101-1045385

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
997558278

Organisasjonsnavn
JORDVERNFORENINGEN I TELEMARK

Adresse
c/o Roar Meen Håvundvegen 343

Postnummer/-sted
3711 SKIEN

Kontaktperson
Jan Thorsen

Mobilnummer
97667590

E-post
jan.thorsen@bondelaget.no

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Kun 3 prosent av Norges landareal består av dyrka mark. Norge har og begrensede arealer som er egnet for nydyrking, spesielt i de beste områdene i landet. Et strengt jordvern er grunnleggende for å nå det nasjonale målet om 50 prosent selvforsyning. En streng praktisering av jordvernet er og viktig i en beredskapssammenheng.

Jordvernforeningen i Telemark vil derfor be om at en null visjon for omdisponering av dyrka mark og dyrkbar mark til annet enn jordbruksdrift, legges som en føring for det videre planarbeidet.

Arealstrategi

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Jordvernforeningen i Telemark vil spesielt peke på viktigheten av at det som i dag er dyrka mark på Vallermyrområdet, bevares fullt og helt som dyrka mark. Med det som bakgrunn mener Jordvernforeningen i Telemark at det ikke må tillates etablering av nye boliger på østsiden av Vallermyrene (Valleråsen).

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	03.04.2024 08:12:11
ReferanseID	POR0101-1045515

Innsender

Jeg sender inn innspill som

- [x] Privatperson
- [ ] Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

- [x] Arealinnspill
- [ ] Bestemmelser
- [x] Planprogram
- [ ] Annet

Privatperson

Fødselsnummer

Fornavn
Paul Andrew

Etternavn
Hafredal

Adresse
Krokvegen 19

Postnr/sted
3919 PORSGRUNN

E-post
paulhafredal@gmail.com

Mobilnummer
91103847

Arealinnspill

Er innspillet på vegne av andre

- [ ] Nei
- [x] Ja

Hvem er grunneieren?
Porsgrunn INP

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å

- [ ] tegne i kommunens kartløsning
- [ ] laste opp vedlegg med tegning

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Innspill til arealdelsplan 2024-2036

Områdene beskrevet i forslag er fler:
-Vallermyrene leir.
-Iadbruksområder på Vallermyrene og Bjørkedalen.
- skogsåsene som samlet utgjør bymarka.

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

1. Vallermyrene leir omreguleres til eldrelandsby.

2. Vallermyrene og valleråsen bymark får et sterkere vern mot utbygging enn LNF.
Med en grense fra vallermyrene leir ,øst for vallermyrveien,vipeveien,kjølnes ring og øst for leirkup til Skiens grense i nord.
BID1 (IDRETT) tas ut av plan og tilbakeføres til LNF.

3. Jordene nord for Enger industriområde Vest for vallermyrveien opp til dagens bebyggelse i nord vernes med et sterkere vern enn LNF.
det settes en grense i vest mot dagens bebyggelse og jernbanelinjen.

4. Bjørkedalen utvidelse det søkes om på sist utbygget byggefelt.
Ellers får Bjørkedalen LNF vern. Bymark.

5. Borgåsen bevares som idag med eksisterende bebyggelse og vernes videre som bymark.

6. INP foreslår at gjeldende reguleringsplaner med bestemmelser
Gjennomgår planvask.
Man fjerner gamle regulerings planer og oppgraderer slik at det blir like vilkår for alle eiendommer.
Slik vessia vel har jobbet for.

Paul Hafredal
Porsgrunn INP

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Innspill til arealdelsplan 2024-2036

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vern av jordbruket og bymarka bør forsterkes.

Paul Hafredal
Porsgrunn INP

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	03.04.2024 09:43:40
ReferanseID	POR0101-1045516

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☒ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
921251564

Organisasjonsnavn
BRÅTEN BÅTFORENING

Adresse
Bråten Båtforening c/o Finn Werner Bekken Skrukkerødtoppen 25

Postnummer/-sted
3924 PORSGRUNN

Kontaktperson
Finn Werner Bekken

Mobilnummer
97741800

E-post
finnwb@sf-nett.no

Arealinnspill

Adresse 1

Gårdsnummer
200

Bruksnummer
2169

Adresse
Eriksgate 1

Er innspillet på vegne av andre

☒ Nei ☐ Ja

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å

☐ tegne i kommunens kartløsning

☒ laste opp vedlegg med tegning

Last opp tegninger

Nye brygger på Bråten

Oversikt over elveløp med eksisterende brygger

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Arealet på Bråten benyttes til bryggeplasser i elva og vinteropplag av båter. Antall bryggeplasser er svært begrenset med dagens løsning. Båtene er fortøyd langs eksisterende bryggekant med baugen inn mot brygga. Løsningen gir få plasser og det er vanskelig å manøvrere båtene på plass ved høy vannføring i elva.

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

For å muliggjøre en bedre fremtidig løsning for bryggeplasser foreslår vi at arealet i elva som settes av til bryggeplasser økes. Vi foreslår at ca 35m fra bryggekanten og ut i elva langs hele elvebredden på Bråten settes av til tre fremtidige flytebrygger med plass til ca 48 båter. Dette er vist på kart i vedlegg 2.

Elva er svært bred utenfor Bråten, det er dermed god plass til det foreslåtte bryggeanlegget. I tillegg er elva grunn i dette området, og leia går vest for området i god avstand til bryggeanlegget. Bryggeanlegget blir dermed ikke til hinder for trafikk på elva og tar en mindre del av elveløpet enn eksisterende brygger, se vedlegg 1.

Stadig flere bor i gangavstand fra Bråten. Det er bygd mange nye leiligheter både nord og syd for området. Med den nye gangbrua over elva blir Bråten også knyttet nærmere de mange nye boenhetene på Vestsida. Bråten båtforening mener flere båtplasser vil gjøre dette området enda mer attraktivt. Det er en miljømessig fordel at bryggeanlegget ligger i gangavstand for svært mange slik at båten blir tilgjengelig uten bilbruk.

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Fortetting medfører behov for at areal også settes av til rekreasjon

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Sjekk plassering med NVE og kystverket

Prosess

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg
Fremtidig bryggeanlegg
Brygger i elva.png

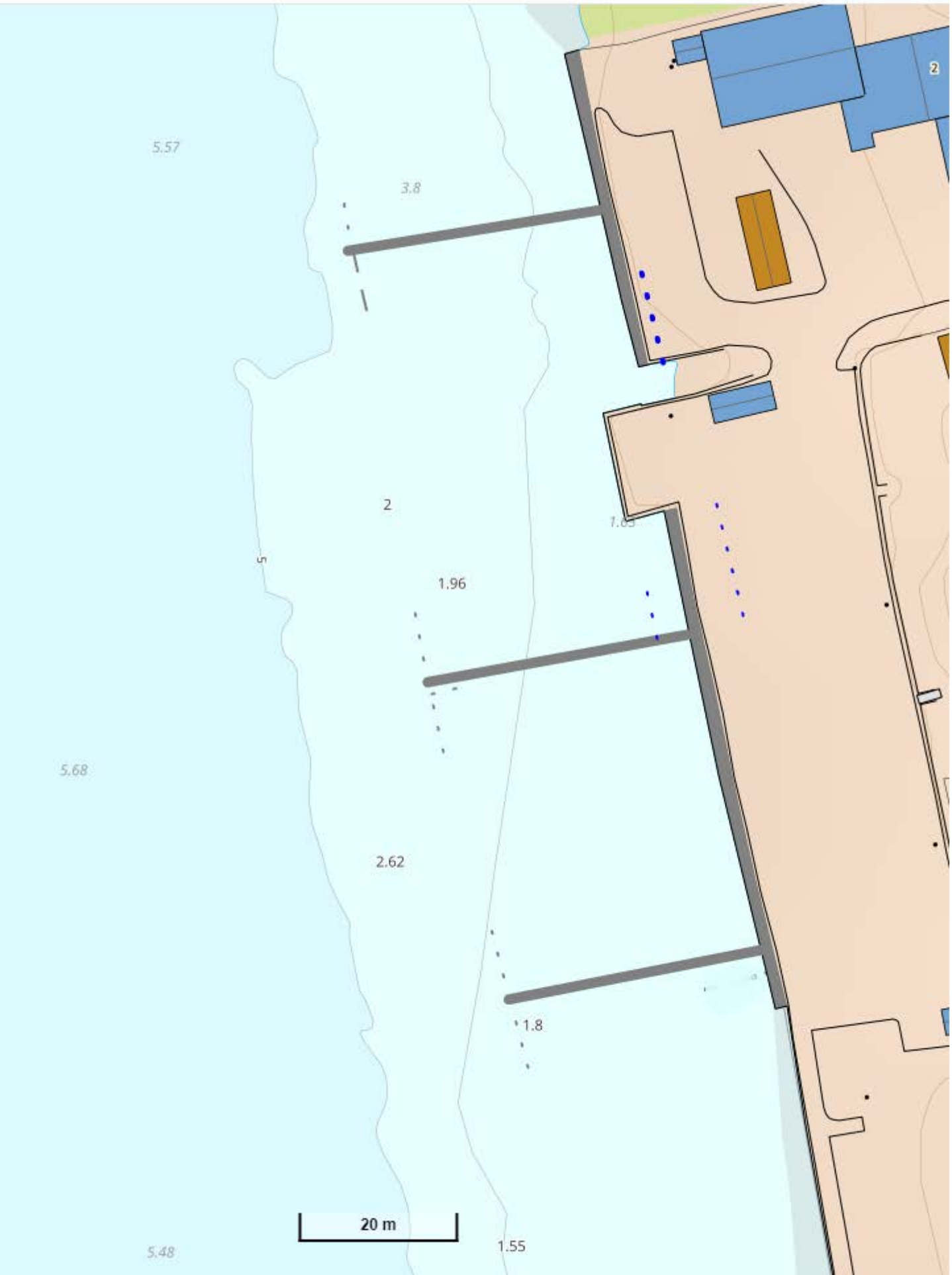
5.57
3.8
2
2
1.96
5
5.68
2.62
1.8
20 m
5.48
1.55

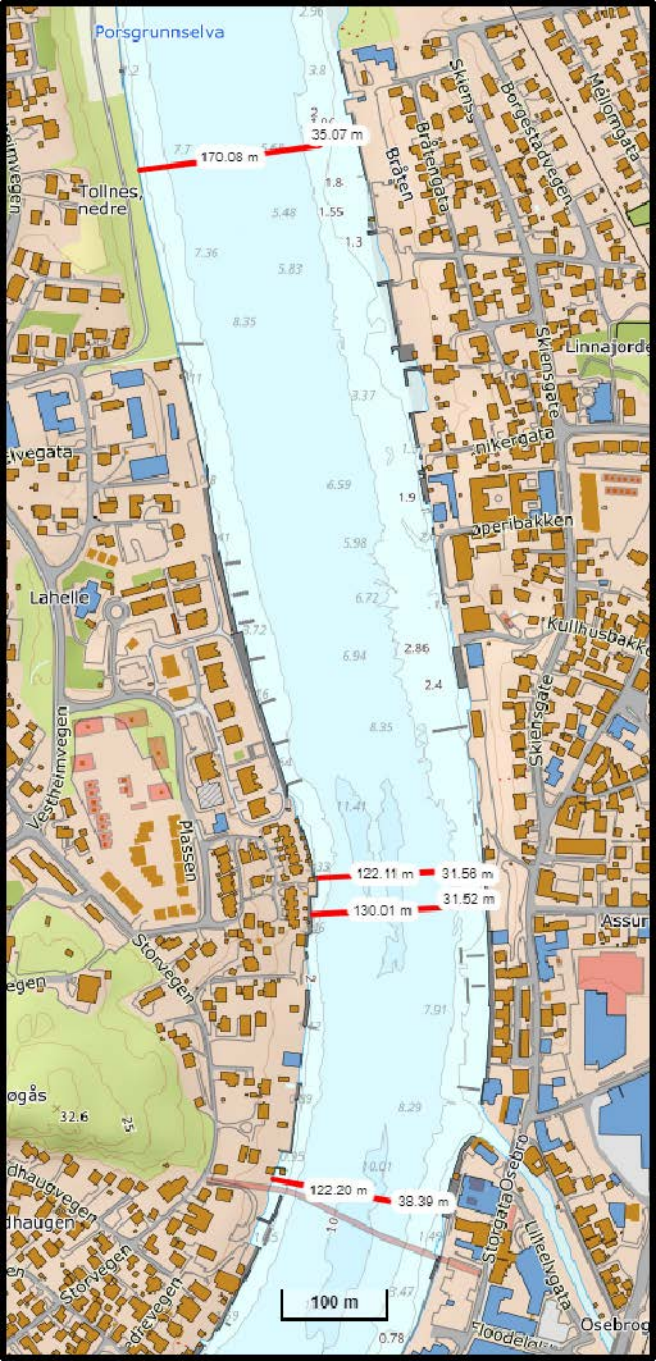
Porsgrunnselva
170.08 m
35.07 m
Tollnes, nedre
Bråten
Bråtengata
Skiens
Borgestadvegen
Mølomgata
Linnajorde
Skiensgate
Operibakken
Kullhusbakke
Lahelle
Vestheimvegen
Plassen
Storvegen
122.11 m
31.58 m
130.01 m
31.52 m
Assur
122.20 m
38.39 m
Storgata
Osebro
Ulleelvgata
Floodelat
Osebrog
100 m

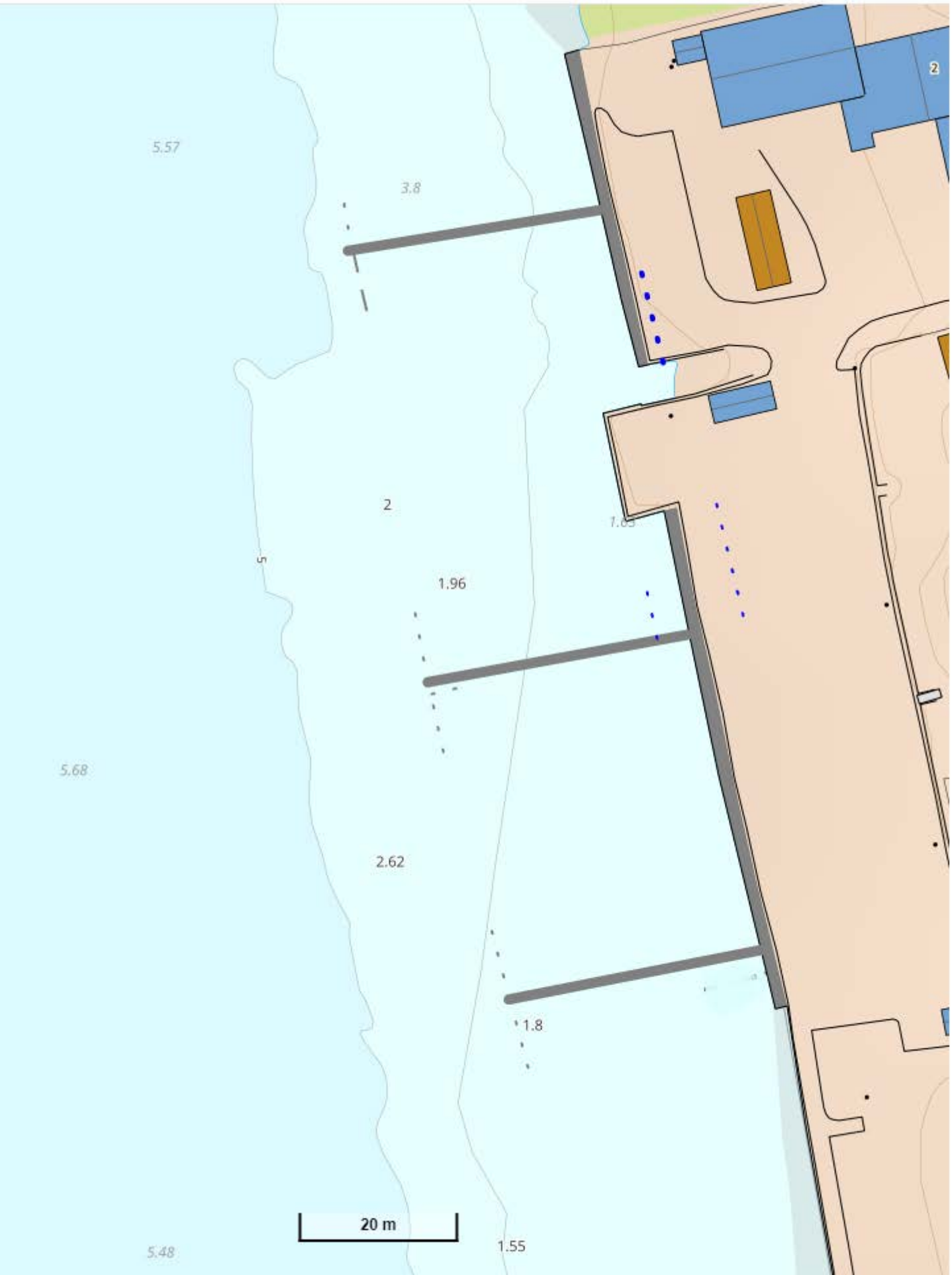
5.57
3.8
2
2
1.96
5
5.68
2.62
1.8
20 m
5.48
1.55

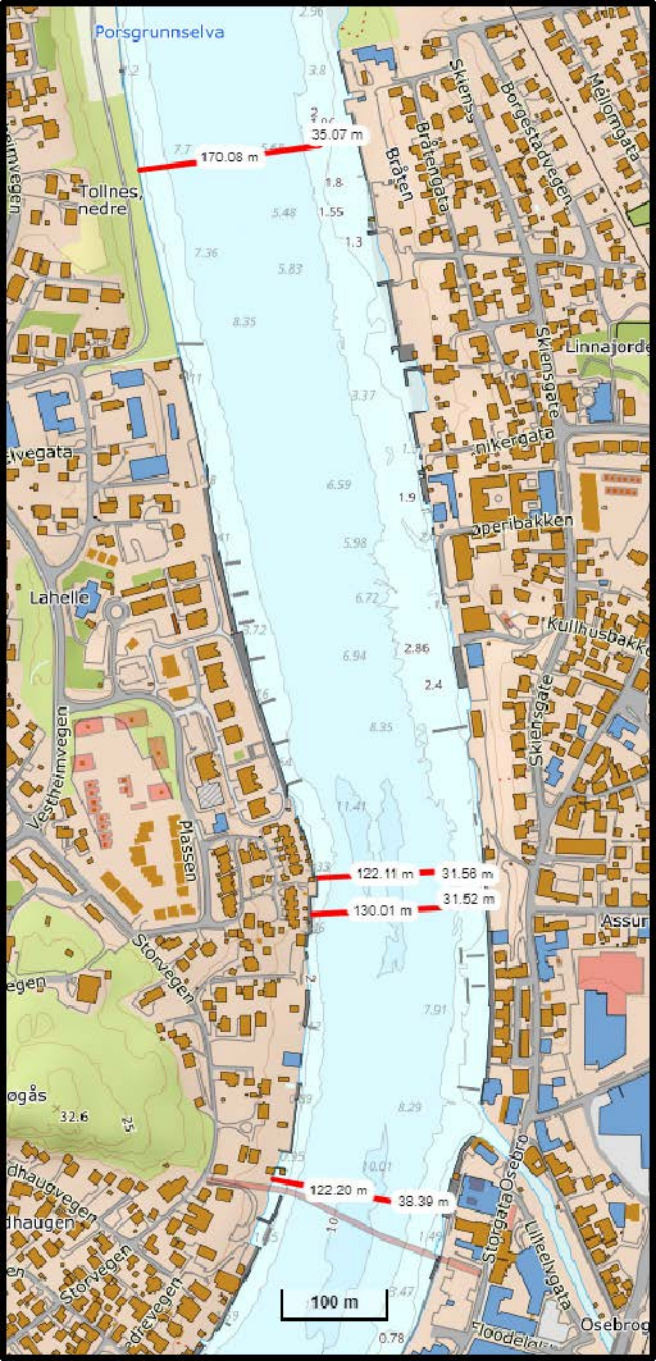
Porsgrunnselva
170.08 m
35.07 m
Tollnes, nedre
Bråten
Bråtengata
Skiens
Borgestadvegen
Mølomgata
Linnajorde
Skiensgate
Operibakken
Kullhusbakke
Lahelle
Vestheimvegen
Plassen
Storvegen
122.11 m
31.58 m
130.01 m
31.52 m
Assur
122.20 m
38.39 m
Storgata
Osebro
Ulleelvgata
Floodelat
Osebrog
100 m

GRENLAND
BRANN OG REDNING IKS

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	24/2331 - 2	03.04.2024

Innspill til høringsutkast - Forslag til arealstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024-2036

Viser til forespørsel om innspill til overnevnte høringsutkast, mottatt 09.02.2024

Grenland brann og redning IKS har følgende innspill:

Kap 4.2 Tematyper i arealdelen
Boligtyper, samlokalisering og tjenestebehov
«Det må være fokus på botilbud som gjør at eldre kan bli boende hjemme lengre og leve gode aktive liv.» endres til **«Det må være fokus på botilbud som gjør at eldre kan bli boende hjemme lengre under trygge forhold og leve gode aktive liv.»**

Bakgrunnen for dette er:

- Meld. St. 16 (2023-2024) Brann og redningsvesenet – Nærhet, lokalkunnskap og rask respons i hele landet
- Meld. St. 24 Fellesskap og meistring – By trygt heime
- Meld. St. 35 (2008-2009) Brannsikkerhet – Forebygging og brannvesenets redningsoppgaver
- NOU 2012:4 Trygg hjemme – Brannsikkerhet for utsatte grupper

Ved å være spesifikk ift «trygge forhold» så er det enklere å knytte tiltak til i areal- og regulerings-planer i forhold til forslag til tiltak som fremkommer i NOU 2012:4

Kulturmiljø
Etter setningen «Forslag til ny kulturminneplan skal behandles våren 2024», legges følgende setning til: «**Ny bybrannsikringsplan planlegges fremlagt til politisk behandling i løpet av 2024».**

Kap 4.3 Utredningsbehov
Småbåthavner
«I forbindelse med reguleringsplaner i sjønære områder er det ofte ønske om private båtplasser. Temaet vurderes helhetlig i forbindelse med kommunens arealdel.» Endres til **«I forbindelse**

Postadresse
Grenland brann og redning IKS
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse
Hydrovegen 53, 3936
Porsgrunn

Telefon: +47 35 54 70 00
Epost: post@gbr.no
www.gbr.no

Org.nr.: 925 739 251

med reguleringsplaner i sjønære områder er det ofte ønske om private båtplasser. Det må i den sammenheng også ses på brannsikkerheten i havner og opplag beregnet for småbåter. Temaet vurderes helhetlig i forbindelse med kommunens arealdel.»

Med hilsen

Jon Erik Bergendahl
branningeniør
95016255

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Porsgrunn kommune

Deres ref: 23/16547 - 7
Vår ref: 2024/32929
Dato: 03.04.2024
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

MATTILSYNET SINE INNSPILL TIL REVIDERING AV PORSGRUNN KOMMUNE SIN AREALPLAN

Mattilsynet viser til varsel om revidering av kommunens arealplan med tilhørende planprogram, datert 9. februar 2024, med deres ref. 23/16547 – 7.

Som høringsinstans i planarbeid har Mattilsynet i oppgave å bidra til at planene ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor områdene drikkevann, plantehelse, fiskehelse/fiskevelferd og dyrehelse/dyrevelferd.

Saksopplysninger:

Kommuneplanens arealdel fastsetter sammen med godkjente reguleringsplaner hvilke nye tiltak som kan settes i gang rundt om i kommunen.

Det legges frem et forslag til arealstrategi som viser hovedgrep for den langsiktige arealbruken i kommunen. Forslaget til planprogrammet redegjør blant annet for formålet med planarbeidet, utredningsbehov og medvirkning.

Målet med arbeidet er å sikre et oppdatert plangrunnlag i samsvar med dagens kunnskap, lovverk og politikk.

Mattilsynet sine innspill planprogrammet og revidering av arealplan

Vi har innspill til både planstrategi og planprogrammet. Våre innspill retter seg primært mot drikkevann og leveringssikkerhet, men også fiskehelse/fiskevelferd og plantehelse.

Arealdelen skal beskrive viktige hensyn som må tas når kommunen skal utvikles. Vi ser at kritisk infrastruktur må få større plass i planarbeidet. Drikkevann er samfunnskritisk infrastruktur som må ivaretas i en normal situasjon, i en beredskapssituasjon og som viktig punkt i risiko- og sårbarhetsanalyser.

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Avdeling Telemark

Saksbehandler: Ingrid Flatland
Tlf: 22400000
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Drikkevann – våre forventninger
Kommunen skal følge opp relevante regionale planer og føringer for kommuneplanens arealdel (KPA) innenfor Mattilsynets sektorområder generelt, og med hensyn til drikkevann spesielt.

1. Hovedplan drikkevann ble revidert i 2021 i en fullverdig revisjon. Hovedplan vann er en samlet presentasjon av status, mål, problembeskrivelser, prioriteringer og overordnede strategier. Hovedplan vann og hovedplan avløp skal være styrende dokumenter for prioritering av tiltak og videreutvikling av virksomheten.

   Mattilsynet mener det er viktig at føringer i denne innlemmes i kommunens arealplan.

2. Vi forventer at de hensyn som er gitt i ***Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*** *(vedtatt 20. Juni 2023)* legges til grunn i arbeidet. Om hensyn til drikkevann står følgende:
   Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er derfor en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann.

3. Nye **Nasjonale mål for vann og helse** med gjennomføringsplan er vedtatt 16.02.2024. Hovedmålet er å oppnå tilstrekkelig forsyning av rent drikkevann og sanitære forhold for alle. Av de 25 målene vil vi spesifikt trekke fram følgende som omhandler beskyttelse av kilder, leveringssikkerhet og mindre lekkasje av drikkevann:

   • Alle vannforekomster med uttak av drikkevann skal være beskyttet mot forurensning
   • Kommunal samfunnsplanlegging skal sikre innbyggerne trygt drikkevann og drikkevannshensyn skal ivaretas i arealplanleggingen
   • Kommunen skal ha helhetlige planer og tiltak som ser vann, avløp og arealbruk i sammenheng.
   • Kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen
   • Kommunens beredskapsplanverk skal sikre alternativ drikkevannsforsyning for alle, om nødvendig gjennom samarbeid
   • Lekkasje av drikkevann skal reduseres.
   De overordnede perspektivene i nasjonale mål for vann og helse bygger på FNs bærekraftsmål.

4. Gjennom **Drikkevannsforskriften** er flere krav rettet til vannverkseier og det ansvar som er pålagt eier av vannforsyningssystem om å beskytte råvannskilder med vanntilsigsområder, jf. drikkevannsforskriften § 12. Kommunens plikter framgår av § 26. Kommunen skal i samsvar med **folkehelseloven** kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta drikkevannshensynet der vannforsyningssystemet ligger i flere kommuner. Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder. Dette gjelder også i forbindelse med planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Drikkevann - Arealformål og hensynssoner

Mattilsynet forventer at følgende punkter blir ivaretatt i kommunens reviderte arealplan

Drikkevannshensynet i kommuneplanens arealdel
Vi forventer at drikkevannshensynet kommer tydelig fram i arealformålene, sammen med synlige hensynssoner og konkrete bestemmelser.
Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder, vanntilsigsområder og annen kritisk infrastruktur (eks. drikkevannsbasseng i fjell), og det må vurderes om det skal avsettes hensynssoner med tilhørende planbestemmelser etter §§ 11-7, 11-8 og 11-9 i plan og bygningsloven, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Vannverkseieren skal gjennomføre en farekartlegging og farehåndtering i tråd med kravene i drikkevannsforskriften § 6, og denne farekartleggingen skal være grunnlaget for restriksjoner/bestemmelser som knyttes til den enkelte hensynssone og arealformål.

1. **Drikkevannskildene må være synlige i plankartene sammen med hensynssoner og bestemmelser.**

Behovet for restriksjoner gjennom arealformål, synlige hensynssoner og med tilhørende konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates skal vurderes ved følgende områder:

- Hovedkilder med vanntilsigsområde (overflatekilder og grunnvannskilder)
- Reservevannkilder og framtidige kilder med vanntilsigsområder
- Kommunale og **private vannkilder** med tilsigsområder
- Kritisk infrastruktur i vannforsyningen (eksempel overføringsledninger, drikkevannsbasseng etc.)

For hensynssone til drikkevannskildene skal det være relevante, og i tilstrekkelig grad konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates.

2. **Oversikt og vurdering av vann og avløp i kommunen**

Vann og avløp (VA) er kritisk infrastruktur. En systematisk oversikt og vurdering av vann- og avløpssituasjonen i kommunen bør inngå i samlet grunnlag for videre utvikling, utbygging og arealbruk. Slik kan kommunen ta hensyn til drikkevann og leveringssikkerhet ved arealdisponeringer og tillatelser som følger av KPA.

Drikkevann - Rekkefølgebestemmelser

Vi forventer at det lages konkrete rekkefølgebestemmelser. Rekkefølgebestemmelsene må videreføres til hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

1. **Tilknytning til eksisterende vannforsyning, eller større fellesanlegg**

Når det planlegges utlegging av nye bolig- (herunder fritidsboliger) eller industriområder, eller fortetting innenfor eksisterende bebyggelsesområder, må kommunen vurdere muligheten for å knytte disse til eksisterende vannforsyningssystemer i nærheten eller om nødvendig til nytt fellesanlegg.
Kommunen må ha målsetninger om å øke tilknytningen til eksisterende vannforsyningssystemer. Mattilsynet forventer at kommunen lager en plan for at alle fastboende innbyggere har tilgang til nok og trygt drikkevann.

2. Eierskap

Nye fellesanlegg skal være eid av kommunen når de er av en viss størrelse, som bestemt i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova) §§ 1 og 2. Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til annet eierskap ved etablering av nye vannforsyninger/anlegg, disse skal da organiseres som andelslag eid av brukerne. Mattilsynet erfarer at fellesanlegg med kommunalt eierskap sikrer stabile forhold og systematisk oppfølging av vannforsyningen.

3. Særskilt utredning av løsninger for drikkevann

Der hvor KPA gir retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging, skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse av tilgangen til helsemessig trygt og nok drikkevann og avløp – en konsekvensutredning (KU) – etter plan og bygningsloven § 4-2.
KPA må inneholde krav om at vann og avløp skal være ferdig etablert, og har sikker levering av tilstrekkelige mengder vann av drikkevannskvalitet, før boliger, fritidsboliger mv. tas i bruk. Dette betyr at rekkefølgebestemmelsene stiller krav til god leveringssikkerhet før utbygging, og stiller krav til at det er hygienisk betryggende drikkevann før bygningene tas i bruk. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

4. Arealformål - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Hensynssoner og bestemmelser skal fastsettes. KPA må stille krav om at en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp skal utarbeides i hver enkelt reguleringsplan. Det må foreligge en teknisk plan for vannforsyningen før det gis tillatelse til tiltaket. Planen skal være utarbeidet av kompetente personer og inneholde informasjon og vurdering av relevante forhold og gjennomførbare løsninger. Vann-, avløp- og overvannsplan (VAO-plan) må være godkjent av relevant fagmyndighet i kommunen før første gangs høring. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

5. Spredt bebyggelse (leveringssikkerhet og beskyttelse av vannforsyning)

For spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse, må det komme fram i bestemmelsene at disse skal tilkobles en drikkevannsforsyning som leverer hygienisk betryggende drikkevann og drikkevann i tilstrekkelige mengder. Det kan være tilkobling til eksisterende vannforsyninger (fellesanlegg), eller at det etableres ny vannforsyning.
Kommune og eiere av vannforsyningssystem må sørge for beskyttelse av råvannskilder og vanntilsigsområder gjennom reguleringsplanen, ved at det reguleres inn hensynssoner og aktivitetsbegrensninger.
Det må være bestemmelser som krever at tiltakshaver før byggestart må dokumentere at planlagt vannforsyning gir både nok og trygt drikkevann, slik det kreves av PBL § 27-1.
Planen må også inneholde bestemmelser om at alle etablerte boliger, hytter og næringsbygg skal være tilkoblet fellesanlegget, og at det ikke tillates etablering av privat vannkilde/avløp i planområde.

6. Plangodkjenning av vannforsyninger - når er det et krav

Det er en fordel om KPA har bestemmelser som sikrer at det søkes om plangodkjenning av etablerings- og driftsplaner for et nytt vannforsyningssystem hvis den maksimale drikkevannsproduksjonen skal dimensjoneres til å bli minst 10 m^3 per døgn. Dette følger av drikkevannsforskriften § 18. Det er registreringsplikt i henhold til drikkevannsforskriften § 17 for små vannforsyninger under 10 m^3.

7. Arealformål - Bruk og vern av sjø og vassdrag

Bestemmelser bør omfatte aktiviteter som kan overføre smitte og avrenning til vassdrag, og redusere forurensende avrenning fra arealer eller andre kilder som har utslipp til vannkilder.

<u>Beskyttelse etter vannforskriften</u>

Arealplan vil også dekke sjøområdene i kommunene, men bruk og vern langs kysten skal ses i sammenheng på begge sider av strandlinjen. Planen skal ha bestemmelser for oppdrett, havbruk og beskyttelse av kystlinjen (vannforskriften). Det skal gjøres konkrete vurderinger av behovet for å sikre ulike hensyn og prioritere mellom disse, og bestemmelsene må sikre at det ikke etableres aktiviteter som forurenser vannmiljøene.
For fiskeri og havbruk, må bruken av arealer for ulike typer akvakultur, inklusiv mobile anlegg, avklares gjennom regionale og kommunale planer.

Plantehelse - hindre smittespredning av planteskadegjørere

Der det er relevant bør det lages bestemmelser som vil forebygge overføring av kjent og ukjent smitte med masser av stein, grus, jord med mer. Det må stilles krav med vilkår til entreprenører, tiltakshavere og annen relevant virksomhet for å sikre at de er kjent med status for ulike skadegjørere og setter inn nødvendige tiltak. Bestemmelser må sikre at entreprenører og tiltakshavere innhenter informasjon fra Mattilsynet og Miljødirektoratet om planteskadegjørere og svartelistede arter som grunnlag for nødvendige tiltak. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

Fiskehelse og fiskevelferd hos akvatiske dyr

Der det er relevant bør det lages bestemmelser som vil forebygge overføring av kjent og ukjent smitte, mellom vassdrag og langs kysten med omkringliggende områder (inkludert akvakulturanlegg). Det må stilles krav til entreprenører og annen relevant virksomhet om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det kan benyttes i og nært vassdrag. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.
I uttalelse til kystsoneplaner omtaler vi hensynet til fiskehelse og fiskevelferd hos akvakulturdyr, og også hensyn til villfisk.
God områdestruktur er en forutsetning for god biosikkerhet, forebyggende helsearbeid og beredskap. Dette bidrar også til god bærekraft.
Akvakulturnæringen har et selvstendig ansvar for biosikkerhet og struktur. Gode planprosesser og involvering bør legge til rette for dette ved fokus på forbedring av struktur.

Mattilsynet kan fremme innsigelse til arealplanen

Mattilsynet kan fremme innsigelse til planen dersom det ikke er fastsatt hensynssoner med restriksjoner for vanntilsigsområde og råvannskilden (hovedkilder, reservevannkilder og framtidige kilder).
Mattilsynet kan også fremme innsigelse dersom bestemmelser til hensynssonene for drikkevann mangler, eller ikke er entydige og tilstrekkelig for både tiltak og aktiviteter til å sikre råvann og drikkevann mot forurensning.
I tillegg kan Mattilsynet fremme innsigelse dersom rekkefølgebestemmelser mangler, eller ikke er tilstrekkelig, til å sikre at våre sektorområder blir ivaretatt.

Mattilsynet sine innspill til planstrategi

Våre innspill til planstrategi henger sammen med våre forventninger om at drikkevann er kritisk infrastruktur og nye **Nasjonale mål for vann og helse.**

VA planen i kommunen er relativt ny, fra 2021. Revidering av kommunens arealplan vil sikre hensynet til drikkevann og leveringssikkerhet.
Våre forslag til nye planer retter seg derfor mot private drikkevannsforsyninger.

Vi ser ut fra NGU Granada (kartoversikt) at det er etablert mange borebrønner i kommunen, men det er uklart om disse er energibrønner eller drikkevannsbrønner.

Vi har ikke oversikt over hvilken avløpsløsning disse områdene har. Hvis de har punktustlipp kan det være risiko for forurensning av vannforsyninger.

Det er derfor ønskelig at Porsgrunn kommune fremskaffer oversikt over private vannforsyninger som trenger beskyttelse i videre arealplanlegging. Det kan være behov for å revidere enkelte eldre reguleringsplaner med tanke på krav for VA.

Med hilsen

Asle M. Fremgård, Avdelingssjef Mattilsynet Telemark

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Kopi til
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK Postboks 2076 3103 TØNSBERG

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	03.04.2024 18:27:57
ReferanseID	POR0101-1045322

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☒ Arealinnspill ☒ Bestemmelser
☐ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
984015666

Organisasjonsnavn
YARA NORGE AS

Adresse
Postboks 343 Skøyen

Postnummer/-sted
0213 OSLO

Kontaktperson
Kjetil Bakli

Mobilnummer
95841426

E-post
kjetil.bakli@yara.com

Arealinnspill

Adresse 1

Gårdsnummer

Bruksnummer

Adresse
Hydroveien 55, 3936 Porsgrunn

Er innspillet på vegne av andre

☒ Nei ☐ Ja

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å

☒ tegne i kommunens kartløsning

☐ laste opp vedlegg med tegning

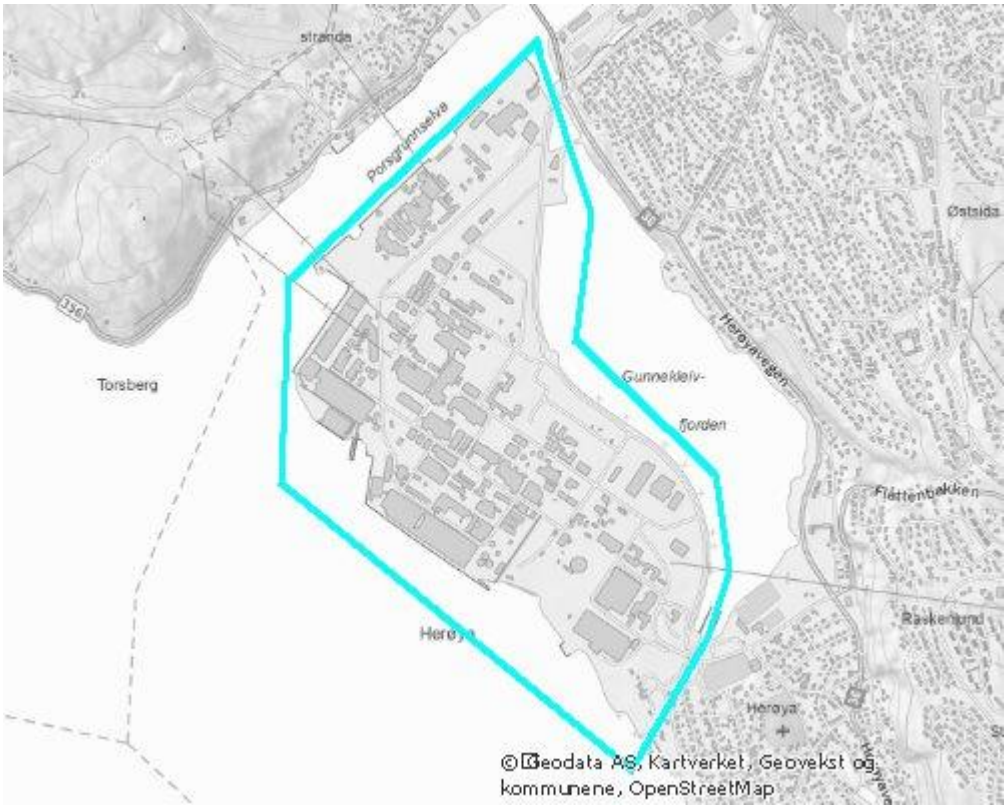

1045322_GeodataKartUtsnitt.jpg

Berørte eiendommer 1

Adresse

Berørte eiendommer 2

Adresse

Axel Auberts Gate 17

Berørte eiendommer 3

Adresse

Axel Auberts Gate 14

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Yara Porsgrunn har gått igjennom høringsdokumentasjonen Forslag til arealstrategi og plan-program for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024- 2036, og har følgende kommenta-rer:
- Yara støtter utrednings temaet i 4.3 for eksisterende og nye næringsareal
- Det er viktig at det legges til rette for ekspansjon og omstilling for eksisterende næ-ringsvirksomhet

Yara Porsgrunn ønsker å være en deltagende, aktiv og konstruktiv aktør i utviklingen av ny arealplan for Porsgrunn kommune. Under er det vist til 2 eksempler som vi mener ikke leg-ger til rette for "Næring, industri og et effektivt transportnett", ref. 4.4.

1. Indre hensynssone Herøya Industripark
I kommuneplanens arealdel for 2018 - 2030 ser vi at det ikke er samsvar med ny regule-ringsplan for Gunneklev II PlanID 430. Indre hensynssone, H350_1, går lengre vest enn det som er vist på "Detaljregulering for Gunneklev II", samsvarende med 10-5 profilen til Yaras QRA analyse fra 2012.

Slik grensen går vil den dele virksomheter og eiendommer på en lite hensiktsmessig måte. Den vil også kunne sette begrensninger på videre utvikling i et område regulert til næring, og som i dag inneholder flere storulykke bedrifter. Dette er ikke iht. intensjonen.

Evt. utvidelser av industriparken bør innlemmes i indre hensynssone.

2. Boligbebyggelse/næringsbebyggelse K14, K33, K34 og evt. områder nær industri-parken
De siste årene har det vært en innskjerpelse fra myndighetene og en økt forventning fra na-boene knyttet til sjenerende påvirkning fra industrinaboer. De nevnte områdene er regulert til boligbebyggelse/næringsbebyggelse. Vår oppfatning er at det er svært uheldig at det kan tilla-tes boligbebyggelse på disse områdene med følgende argumentasjon:
- Deler av området K33/K34 ligger i midtre sone. I denne sonen skal det, ifølge "Veile-der om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter, DSB" bl.a. ikke etableres nye boli-ger
- Risikokonturene som hensynssonene er basert på er fra 2012. Det er enighet mellom Porsgrunn kommune og Yara Porsgrunn om at disse beholdes
- Beregning av risikokonturer og soner er en svært teoretisk øvelse
- Området vil være utsatt for støy i forbindelse med Yaras lossing og forankring av skip
- Området kan bli utsatt for ammoniakk lukt (ikke farlige konsentrasjoner) i forbindelse med lossing av ammoniakkskip, sjenerende fakling og lukt fra andre utslipp
- Det er generelt uheldig at det bygges boliger tettere inn mot storulykke bedrifter
- Det vises ellers til "Innspill til forslag – planId 427" datert 11. august 2023

Vi mener med dette at reguleringsplanen bør endres til ikke å tillate boligbebyggelse i disse områdene.

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Se feltet over

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

☐ Ny(e) bestemmelse(r)
☒ Eksisterende bestemmelse(r)

Hvilke bestemmelse(r) ønskes endret, og hvorfor?

Se forrige punkt

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Nei

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

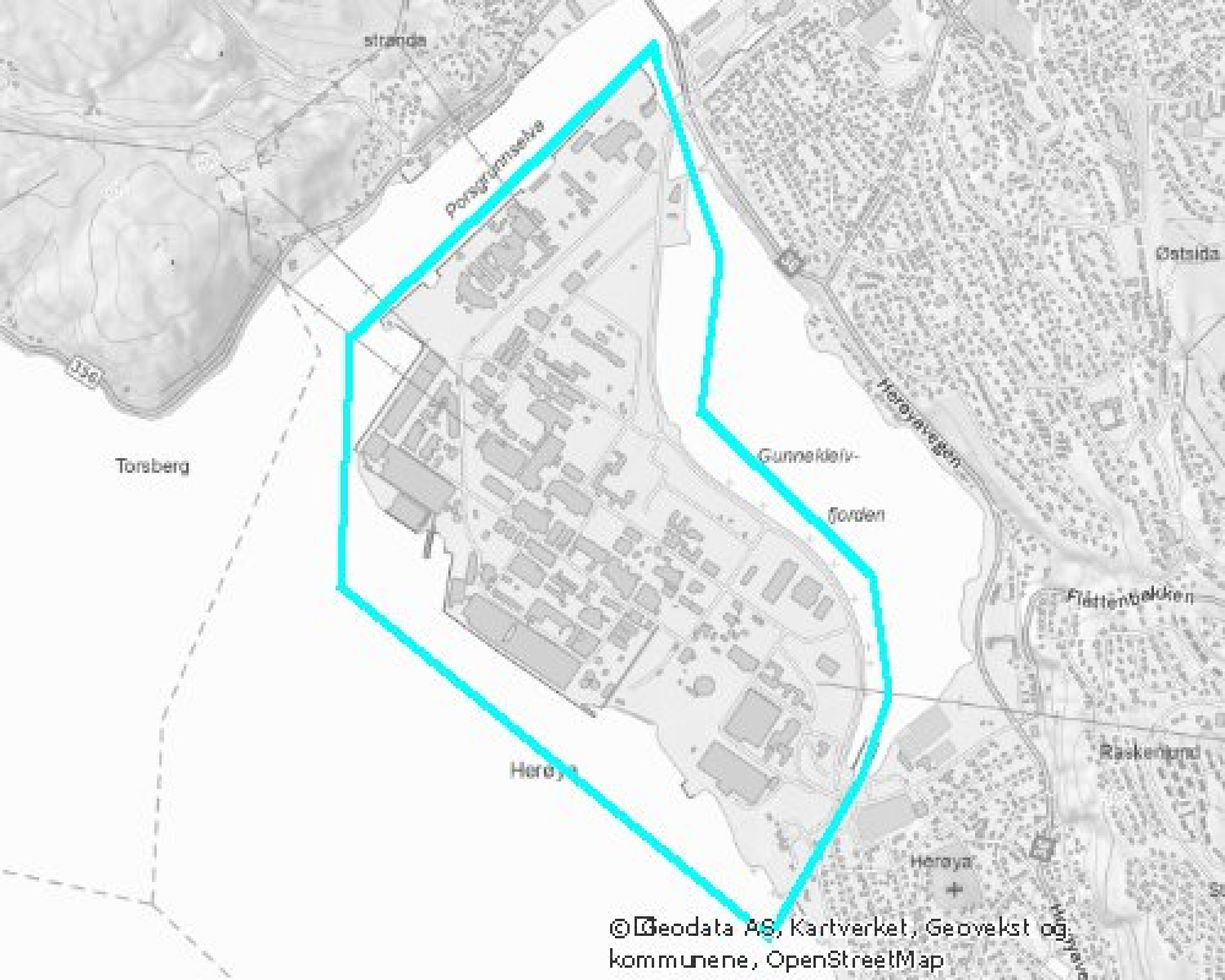
strande
Porsgrunnselva
Østsida
Herøyveien
Gunnekleiv-
fjorden
Tønsberg
Flåtenbakken
Raskenlund
Herøya
Herøya
© Geodata AS, Kartverket, Geovekst og
kommunene, OpenStreetMap

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat

PORSGRUNN KOMMUNE
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Vår dato: 04.04.2024
Vår ref.: 202403276-3 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.: 23/16547

Saksbehandler: Astrid Flatøy/ 22959768/asfl@nve.no

NVEs uttalelse - Høring - Revidering av kommuneplanens arealdel 2024-2036 - Arealstrategi og planprogram - Porsgrunn kommune

Vi viser til brev datert 09.02.2024. Saken gjelder både varsel om oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel og høring av kommunal planstrategi og planprogram 2024-2036. Det ble avholdt planforum om saken 20.03.2023.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl.).

NVEs rolle i kommunal planlegging er i hovedsak knyttet til arealbruk, og rammene for våre forvaltningsoppgaver går frem av veileder 2/2017 - Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging. Det er viktig at kommunen forankrer viktige hensyn for arealbruken i kommunal planstrategi og kommuneplanens arealdel.

NVEs merknader og innspill til planstrategi og planprogram

Rammene for arbeidet med kommunal planstrategi er fastsatt i pbl. § 10-1. Planstrategien skal legge føringer for kommunen sitt planarbeid i perioden og bør omfatte en drøfting av kommunen sine strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen, som langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorene sin virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i perioden. Arealstrategien utarbeides normalt som en del av kommuneplanens samfunnsdel eller planstrategi. Når kommunen ikke har en vedtatt arealstrategi i

gjeldende samfunnsdel eller planstrategi, som er tilfelle for Porsgrunn kommune, er det anbefalt å legge frem et forslag til arealstrategi sammen med planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Det er positivt at forslag til planstrategi knyttes opp mot FNs bærekraftsmål, herunder klima. Det er også positivt at kommunen har fokus på å bevare og styrke blågrønn struktur, og på overvannshåndtering og flomveier i planprogrammet. Vi savner imidlertid omtale av kvikkleirefare og fare for skred i bratt terreng som også er viktig for samfunnssikkerheten. Porsgrunn kommune har betydelige utfordringer med naturfare og samfunnssikkerhet. Dette gjelder i første rekke kvikkleire, men også flom fra vassdrag, overvann og skred i bratt terreng i noen områder. Arealstrategien bør omtale at utbyggingsområder i utgangspunktet ikke bør plasseres i områder utsatt for naturfare.

Gode risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) er grunnleggende for kommunen sitt arbeid med samfunnssikkerhet. Det fremgår at helhetlig ROS ble revidert i 2023. Vi forutsetter at kommunen i ROS-arbeidet har sikret at ny og oppdatert kunnskap om fare for flom, skred, erosjon og overvann er benyttet, og at dette blir lagt til grunn for arealplanleggingen. God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, skred, erosjon og overvann. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for naturfarer.

Vi erfarer at det ofte er en utfordring å sette av store nok og sammenhengende areal til å sikre overvannets avrenning på overflaten i intense nedbørhendelser, vassdragenes kapasitetsbehov i flom, erosjonsutsatte areal, skredutsatte areal og nødvendige areal for avbøtende tiltak (sikringstiltak). Spesielt må dette være tema i fortettings- og transformasjonsprosjekter.

Det er svært positivt at kommunen vil prioritere en systematisk gjennomgang av gjeldende reguleringsplaner («*planvask*») for å sikre at porteføljen er oppdatert ift. ny kunnskap og gjeldende krav i arealforvaltningen.

Vi viser til nedenstående punkter og anbefaler at de legges til grunn for det videre arbeidet med planstrategien:

Rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling. Kapittel 2.6 gir veiledning i hvordan hensynet til samfunnssikkerhet kan innarbeides i den kommunale planstrategien.

I Statlig planretningslinje for klimatilpasning kap. 4.3 står det bla. at *Kommunal og regional planstrategi skal omtale behovet for oppdatering av eksisterende eller utarbeiding av nye planer, i lys av forventede klimaendringer og tidligere uønskede naturhendelser. I planstrategien skal det gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer et behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer.* Viktigheten av oppdaterte arealplaner er og påpekt flere steder i Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn (s. 49-50), Meld. St. 26 2022-2023.

For alle fylkene i landet er det utarbeidet klimaprofiler. Klimaprofil Telemark gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 skal følges opp i planstrategiarbeidet. Disse forventingene har også fokus på at planer må være oppdaterte. Regjeringen forventer at:

2. Arbeidet med planstrategier prioriteres for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.

4. En langsiktig arealstrategi inngår som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legges til grunn for kommuneplanens arealdel.

47. Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster

Regjeringen har også flere tydelige forventninger knyttet til klima, natur og miljø og samfunnssikkerhet og beredskap:

59. Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom deltakelse i arbeidet med vannområdene, gjennomføring av miljøtiltak og god arealforvaltning. Bruks- og verneverdiene i vassdragene sikres i planleggingen, og nedbygging av vassdragsnatur og utfylling i vassdrag reduseres.

63. Samfunnssikkerhet og beredskap vektlegges i planleggingen. Risiko- og sårbarhetsanalyser bygger på oppdatert kunnskap og legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.

65. De fylkesvise klimaprofilene benyttes.

66. Arealbruk planlegges slik at overvann og fare knyttet til flom, erosjon, skred, havnivåstigning, stormflo og annen naturfare håndteres forsvarlig.

67. Bevaring og restaurering av naturområder, eller etablering av naturbaserte løsninger, vurderes for å tilpasse samfunnet til klimaendringene

Regjeringen har også tydelige forventninger på energifeltet:

31. Det legges til rette for grønn omstilling, bærekraftig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet.

32. Det legges til rette for mer fornybar energiproduksjon, særlig i områder med kraftkrevende næringsutvikling. Det er viktig å sikre god balanse mellom mer fornybar energi og miljøhensyn

46. Det legges til rette for energieffektivisering og fleksibel energibruk i næringsliv, husholdninger og offentlige bygg.

NVEs råd og innspill til arbeidet med kommuneplanens arealdel

NVE har utarbeidet en kartbasert veileder for kommuneplanens arealdel som går stegvis gjennom våre fagområder. Veilederen kan være et nyttig hjelpemiddel for å få oversikt over hvilke forhold som må avklares videre.

Kartlegg areal som er utsatt for potensiell naturfare

Utredning av flom-, erosjon- og skredfare på kommuneplannivå har som mål å avklare om det er areal med potensiell fare i områder hvor det kan være aktuelt med bygging. Dere må derfor vurdere om det kan være naturfare også i de eksisterende byggeområdene i gjeldende plan. Dette er fordi sikkerhetskravene i byggteknisk forskrift (TEK17) kap. 7 gjelder all utbygging i kommunen, uavhengig av reguleringsstatus, arealformål i plan, om det er nye utbyggingsområder eller fortetting.

Marker areal utsatt for fare med hensynssoner i plankartet og styr utbygging til trygge område

Hensynsoner er et godt virkemiddel for å synliggjøre ulike hensyn som dere skal ta i videre planlegging og saksbehandling av enkeltsaker. Hensynsonene, og bestemmelser/ retningslinjer tilknyttet dem, kan gå på tvers av arealbruksformål, på tvers av eksisterende og framtidig bruk, og på tvers av regulerte og ikke regulerte areal. Hensynsone *Fareområde* (pbl § 11-8a/ (H310, H320)) gir hjemmel til å gi bestemmelser tilknyttet hensynssonen som dere ikke har hjemmel til å gi til det enkelte arealbruksformål på kommuneplannivå.

NVE råder derfor til at dere innarbeider alle aktsomhetsområdene for naturfare i plankartet som hensynsoner. Særlig legger vi vekt på at dere gjør dette i eksisterende og framtidige byggeområder. Til hensynsonene må dere knytte bestemmelser med enten byggeforbud eller krav om nærmere kartlegging av faren i alle plan- og byggesaker. Vårt generelle råd er å styre ny bebyggelse til trygge områder.

NVE retningslinje 2/2011 *«Flaum- og skredfare i arealplanar»* gir nærmere oversikt over hvordan flom, erosjon og skred kan utgjøre en fare, og hvordan disse bør utredes og innarbeides i kommuneplanens arealdel.

Benytt best mulig kunnskap om naturfare i planleggingen

Det er viktig at dere benytter best mulig kunnskap om naturfare i planleggingen. Der det er kartlagt faresoner for skred, er utarbeidet flomsonekart i kommunen, eller der kommunen

har annen konkret kunnskap om faren som kan etterprøves, kan denne kunnskapen benyttes istedenfor de landsdekkende aktsomhetskartene.

Generelt om håndtering av naturfare i planer

Det er et viktig prinsipp at avklaring av reell naturfare skal skje på siste plannivå. Dette går klart frem i KMD rundskriv H-5/18 «Samfunnsikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling» (s 12):

> *«Ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad. Kravet til ROS-analyse i lovens § 4-3 vil da ikke være oppfylt.»*

Det betyr at dersom arealdelen åpner for direkte utbygging, uten krav om reguleringsplan, må reell fare være avklart i sammenheng med arbeidet med arealdelen. Dette gjelder også i områder som er lagt ut som LNF-spredt.

Hvordan kartlegge potensiell naturfare?

NVE har laget flere webinar om våre temaer. Alle er tilgjengelig på: NVEs naturfarewebinar

Skredfare i bratt terreng

Som nevnt ovenfor har NVE utarbeidet en kartbasert veileder for kommuneplanens arealdel. Veilederen punkt 7 og 8 gir en trinnvis veiledning for hvordan dere kan identifisere aktsomhet- og fareområder for skred i bratt terreng.

NVE publiserte nye aktsomhetskart for snøskred 22.06.2023, med og uten skogseffekt. Disse er av vesentlig bedre kvalitet enn de gamle aktsomhetskartene for snøskred (fra 2010). Aktsomhetsområdene er noen steder annerledes enn på de gamle kartene.

Kartlaget S3_snøskred_ Aktsomhetsområde i NVEs temakart og NVE Atlas, kombinerer snø-aktsomhetskartene fra 2010 og 2023. NVE anbefaler å bruke dette kartlaget som grunnlag for hensynsone for snøskred i kommuneplanens arealdel.

For mer informasjon om aktsomhetskart for snøskred, se Aktsemdkart for snøskred 2023 - NVE og Kartbasert veileder for kommuneplanens arealdel punkt 7 og 8.

For områder som kun ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred, og utenfor aktsomhetsområder for andre skredtyper i bratt terreng, kan en for sikkerhetsklasse S1 og S2 redusere aktsomhetsområdet for snøskred basert på skogens effekt på løsneområdene. Hvis denne vurderingen ikke friskmelder området, er det krav om en faglig vurdering (skredrapport) før vedtak av reguleringsplan. NVEs veileder kartlegging av skredfare i bratt terreng er anbefalt å bruke i utredningen.

For mer informasjon: se punkt 9, 10 og 11 i den Kartbaserte veilederen for reguleringsplan. Denne informasjonen kan dere ta inn som en bestemmelse til hensynssone for skred i kommuneplanen.

Flomfare og erosjon

Kartbasert veileder for kommuneplanens arealdel gir også råd for hvordan hensynet til flom og erosjon bør innarbeides i plandokumentene. Det viktigste generelle rådet er å holde god avstand til vassdragene for nye tiltak.

I NVE veileder 3/2022 Sikkerhet mot flom er det gitt råd for kartlegging av flomfare på ulike plannivå med mest fokus på kartlegging av reell flomfare. Veilederen 3/2015 Flaumfare i bekker, gir råd om hvordan dere kan identifisere og kartlegge flomutsatte områder langs bekker.

Aktsomhetskartet for flomfare som er tilgjengelig i NVE Atlas og NVE Temakart, er utarbeidet med utgangspunkt i disse generelle rådene. Aktsomhetskartene kan benyttes som grunnlag for hensynsone *Flomfare H320* på kommuneplannivå. I tilhørende bestemmelse må det gå frem at det er aktsomhetsområder som krever vurdering av reell fare på neste plannivå.

I regi av NVE er det gjennomført kartlegging av flomfare i Porsgrunn kommune: Flomsoner - Delprosjekt Skien, se mer informasjon: Porsgrunn kommune - NVE

Kvikkleire

I NVE veileder 1/2019 s. 19 (kap. 3.2) er en prosedyre som beskriver hvordan dere kan identifisere og begrense kvikkleireområde*r* i arealplansaker. Areal som ikke blir friskmeldt i samsvar med prosedyren, er å se på som aktsomhetsområde*r* for områdeskred av kvikkleire.

Flere kommuner begrenser dette til å innarbeide generelle bestemmelser, jf. pbl. § 11-9, til kommuneplanen med krav om utredning av fare for kvikkleirekred under marin grense. NVE har utarbeidet aktsomhetskart for marin leire som er tilgjengelig i NVE Atlas og NVE temakart.

Aktsomhetskartet er basert på NGUs temakart Mulighet for Marin Leire (MML), eller marin grense hvor MML-kartene ikke er tilgjengelig. Dere kan bruke disse aktsomhetskartene som grunnlag for hensynsone i plankartet for å ytterligere begrense areal som krever vurdering på neste plannivå.

NVE har laget nye og forbedrede aktsomhetskart for kvikkleire som også tar hensyn til terrengforskjeller. Dermed blir flere områder friskmeldt. Disse kartene er nå tilgjengelig på NVE Atlas og NVE temakart kvikkleire. NVE vil i et webinar 18.04.2024 presentere de nye kartene.

I regi av NVE er det gjennomført kartlegging av fare for store kvikkleireskred for utvalgte områder i Porsgrunn kommune. *Kvikkleirerapporter for Porsgrunn kommune - NVE* er tilgjengelig på nettsiden til NVE. Områdene som er vurdert med fare eller potensiell fare, kan lastes ned for import til kartsystem, og bør benyttes som grunnlag for hensynsone

skredfare H310 i plankartet. Resultat fra kartleggingen er også tilgjengelig i en egen kartløsning i tillegg til at omriss av kartleggelsesområdet er vist i NVE Atlas.

Ta hensyn til forventede klimaendringer

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning ble vedtatt 28.09.2018. I planretningslinjene heter det blant annet at planlegging skal bidra til at samfunnet blir bebodd, og tilpasset klimaendringene. Vi oppfordrer dere til å bruke planretningslinjene og benytte arealdelen aktivt for å oppnå en samlet arealdisponering som hensyntar et klima i endring.

Faktaarket fra NVE, «Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen», gir en kort beskrivelse av hvordan dere bør innarbeide hensynet til klimaframskrivinger i arealplanene.

Norsk klimaservicesenter har utarbeidet klimaprofil for Telemark fylke: Klimaprofil Telemark - Norsk klimaservicesenter. Vi anbefaler at dere benytter kunnskapen klimaprofilen gir om forventet klimaendringer i planarbeidet.

Utbygging kan gi problem med overvann

Utbygging som medfører økt del harde flater, kan gi økt avrenningsfart og øke flomtopper nedstrøms. I verste fall kan dette øke sannsynligheten for flom- og erosjonsskader. Det er også viktig at dere er oppmerksomme på at ny utbygging kan blokkere avrenningen ovenfra, noe som igjen kan medføre skader på selve bygget, og/eller lede overvann i uønsket retning.

NVE anbefaler dere til å benytte tretrinns-strategien som verktøy for å håndtere nedbør og overvann, hovedsakelig på overflaten. Et viktig prinsipp er å bidra til så «naturlik» overvannshåndtering som mulig. Åpne løsninger er bedre enn lukkete løsninger.

For å sikre og etablere gode løsninger for overvann, viser vi til at det skal velges åpne løsninger. Dersom andre løsninger blir valgt, skal det grunngis hvorfor naturbaserte løsninger blir valgt bort, se Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing, de to siste avsnittene i kap. 4.

Påvirkningen klimaendringene har på avrenningen må også bli avklart og tas hensyn til.

Ved store utbyggingsområder, og utbygging i tettbygde strøk, bør dere vurdere hvilke krav til infiltrasjon og drøying av avrenning som bør gjelde i de ulike områdene. Dette bør dere gjøre ut fra kunnskap om flom- og vannføring-situasjonen i bekker og elver. For å sikre trygg bortledning av vann ved de store regnhendelsene, bør dere også kartlegge flomveiene i byggeområdene frem til resipient.

Å sikre sammenhengende flomveier krever planlegging på oversiktsnivå. Dere kan gjøre dette som en del av kommuneplanarbeidet, eller dere kan sette krav om felles planlegging for områder som omfatter nedslagsfeltet. Vi viser til NVE 4/2022 Rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar som gir råd for overvannshåndtering i planarbeidet, for både kommuneplan- og reguleringsplannivå. NVE har også publisert veileder 2/2023 Kartlegging av fare for overvann som kan være til nytte i arbeidet.

NVE anbefaler å sette byggegrenser mot vassdrag

Alle vassdrag bør merkes tydelig i plankartet. Områder i og langs vassdrag er verdfulle for miljø og friluftsliv. Dere bør ikke tilrettelegge for utbygging tett inn til vassdrag, og vi anbefaler å innføre byggeforbud i et bestemt meterbelte langs vassdrag. Bredden kan differensieres ut fra vassdraget og omgivelsene sin karakter. For å ta i vare vassdragsmiljø og allmenne interesser i vassdrag, er det oftest nødvendig å sette byggegrenser i større avstand til vassdraget enn hva som er nødvendig av sikkerhetshensyn. For å gi god oversikt og sikre god styring med vassdrag og vassdragsnære areal, anbefaler NVE at kommunen benytter arealbrukskategorien *Bruk og vern av sjø og vassdrag*, jf. pbl § 11-7 nr. 6, til å merke alle vann, elver og bekker som er vist med flate i kartgrunnlaget.

Gjør rede for konsekvenser for allmenne interesser i vassdrag

NVE oppfordrer dere til å legge opp til en arealbruk som ikke medfører inngrep i vassdrag. Dersom kommuneplanens arealdel legger opp til tiltak som innebærer inngrep i vassdrag, må dere i konsekvensutredningen (KU) redegjøre for om tiltaket påvirker allmenne interesser i vassdraget. Eksempel på allmenne interesser er fiskens frie gang, allmenn ferdsel, naturvern, biologisk mangfold, vitenskapelig interesse, kultur og landskapshensyn, jordvern, hensyn til flom og skred.

Hvordan ta hensyn til vassdrags- og energianlegg i planen?

Sentral- og regionalnettanlegg, transformatorstasjoner og andre større kraftledninger som krever konsesjon etter energiloven er unntatt fra pbl., jf. § 1-3. Eksisterende og vedtatt større høgspenningsanlegg og transformatorstasjoner må dere vise med hensynsone *Båndlegging etter annet lovverk* H740, jf. pbl § 11-8 d, i plankartet.

Mindre kraftledningsanlegg innenfor områdekonsesjonene faller innenfor virkeområdet til pbl. Disse kan dere sette av i plankartet som *Teknisk infrastruktur* etter pbl § 11-7 nr. 2. NVE ber dere kontakte Statnett, regional netteier og områdekonsesjonær, slik at dere kan ta hensyn planlagte nye kraftledninger, og oppgradering av eksisterende kraftledninger.

Dere bør markere reguleringsmagasin i plankartet som hensynsone/områder som er båndlagt etter vassdragslovverket med formål *Reguleringsmagasin* (pbl § 11-8 d). Anlegg for produksjon av energi bør dere sette av som område for *Bebyggelse og anlegg*.

Vi oppfordrer også kommunen til å kartlegge og sette av arealer som kan egne seg for fornybar kraftproduksjon.

Data om vassdrags- og energianlegg er tilgjengelig på NVE Atlas og NVEs temakart, kartlaget *NVE Kraftsystem Nettanlegg*.

Minstekrav til avstand til kraftledninger er regulert gjennom forskrift om elektriske forsyningsanlegg. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har i Veiledning til forskrift om elektriske forsyningsanlegg publisert tabeller med minsteavstandskrav til kraftledninger. De absolutte avstandskravene er fra 2-10 meter.

Det ble i 2023 lagt fram en Handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi - regjeringen.no. Kommunenes rolle blir framhevet i handlingsplanen. Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - regjeringen.no. har som ett av sine formål å sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene, og gir blant annet retningslinjer om kommunens arbeid med energieffektivisering.

NVE oppfordrer derfor kommunen til å legge til rette for:

- Effektiv energibruk i bygninger og andre sektorer
- Ny fornybar kraftproduksjon
- Samlokalisering av virksomhet med overskuddsvarme med aktivitet som har behov for varme

Kommunen har en sentral rolle i arbeidet for mer energieffektivitet og mer fleksibel energibruk gjennom rollen som planmyndighet, innkjøper, byggherre, tilrettelegger og koordinator.

Økonomiske støtteordninger og innmelding av kartlegging

Dere kan søke om tilskudd til å kartlegge faresoner for flom og skred der det i dag finnes eksisterende bebyggelse. Dette kan omfatte både kartlegging av nye faresoner og oppdatering av eksisterende faresoner. Vi viser til NVEs hjemmeside og Økonomiske støtteordninger til miljøtiltak, kartlegging og sikring mot naturfare - NVE. Merk at ordningen ikke gjelder oversiktskartlegging i form av aktsomhetskart eller kartlegging som uansett vil bli gjennomført i anledning arealplaner eller byggesak.

NVE ønsker å få bedre oversikt over område som er kartlagt for fare, og har opprettet en løsning for innmelding av farekartlegging på nettsiden vår. Vi ønsker at kommunene sender inn rapporter og faresonekart for skredfare i bratt terreng, flomfare og fare for kvikkleirekred. Informasjonen som NVE får inn, vil bli brukt til å oppdatere farekartene i NVE Atlas og NVE temakart.

Generelle råd og veiledningsmateriell fra NVE

For å få en fullstendig oversikt over hvordan dere kan ta hensyn til våre tema i kommune(del)planen anbefaler vi dere å bruke våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå. Vi vil særlig vise til siden Kommuneplan - NVE.

NVEs oppfølging av planarbeidet

I planforslaget må det ved offentlig ettersyn gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE. Vi ber om at alle plandokumenter blir sendt elektronisk.

NVE har erfaring med at det er nyttig med dialog mellom kommunen og oss i forkant av høringen av kommuneplanen. Vi oppfordrer dere derfor til å ta kontakt. Det samme må dere gjøre dersom dere har spørsmål til vårt innspill eller til faglige råd i dette brevet.

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Astrid Flatøy
seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:
PORSGRUNN KOMMUNE

Kopimottakere:
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK
TELEMARK FYLKESKOMMUNE

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Dato: 04.04.2024
Referanse: 24/17 - 1 / WALAHL

Innspill til arealstrategi og planprogram for revisjon arealdel 2024-2036

Undertegnede vil svare kulepunktene under *4.3 Utredningsbehov.*

- Småbåthavner

Grenland Havn IKS anmoder om å være en del av utredning for småbåthavner for å kunne gi et bedre bilde av all aktivitet i kommunens sjøområde og farled, som kan bidra til løsning for eventuelle interessekonflikter mellom nærings- og fritidsaktivitet.

Med fortetting av bebyggelse langs elven gir det også etterspørsel av båtplasser i elven som kan være et problem med ferdsel i elven.

Grenland Havn IKS mener det er viktig med småbåthavner som attraksjon, både for kultur og sentrumsutvikling.

Med vennlig hilsen
Walter Ahlgreen
havnekaptein
wa@grenland-havn.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Dato: 04.04.2024
Vår ref: 24/00662-2
Deres ref: 23/16547 - 7

Uttalelse til varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 9. februar 2024.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 står det at «*Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.*»

Om planen
Porsgrunn kommune varsler oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel og sender forslag til planprogram med arealstrategi på høring. Gjeldende arealdel ble vedtatt i 2019, og sist endret i 2022.Det er behov for en revisjon for å gi kommunen det plan- og styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk.

Uttalelse til planen
Ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine ressursdatabaser[1,2], er det 8 registrerte forekomster av grus og pukk, og til sammen 11 forekomster av malm, industrimineral og naturstein i Porsgrunn. To av pukkforekomstene er av nasjonal betydning og tre av kalkforekomstene er av nasjonal og regional betydning. DMF forventer at planbeskrivelsen omtaler viktige mineralressurser i kommunen og hvordan arealformålet råstoffutvinning skal brukes.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse. Det er derfor viktig at det i planarbeidet konkret blir vurdert hvordan arealbruken i Porsgrunn kan få betydning for mineralske forekomster og mineraluttak, og hvordan kommunen skal forvalte de ulike mineralressursene.

Det er store lokale og regionale forskjeller i tilgang til mineralske ressurser. Behovet for mineralske ressurser kan knyttes til alt fra lokal byggeaktivitet til storskala gruvedrift mot et globalt marked. Det vil være næringsinteresser ved utnyttelsen av mineralske ressurser, både direkte ved det enkelte masseuttak og indirekte ved ulike typer industriell videreforedling av ressursene. Tilgang på byggeråstoffer er avgjørende for å kunne realisere planlagte utbyggingstiltak. Det er viktig at kommunen vurderer om uttak av ressurser lokalt, spesielt byggeråstoffer, også er viktige regionalt. Ifølge DMFs levetidskart[3] og ressursregnskap[4] for byggeråstoff i Norge, har Porsgrunn kort levetid for sine uttak av byggeråstoff.

Hensynssoner

DMF forventer at kommunen vurderer å bruke hensynssone H590, jf. plan- og bygningsloven §11-8 c) for å synliggjøre forekomstene Bjørntvet[5], Dalen[6] og Kjørholdt[7] Dalen Pukkverk[8] og Valleråsen[9]. Kommunen har i tillegg større forekomster av larvikitt som ikke er verdivurdert av NGU som bør synliggjøres dersom de er viktige for tilgangen til larvikittressurser.

Hensynssone H590 bør også vurderes for andre områder med registrerte forekomster med mineralske ressurser som kan være aktuelle for fremtidig utvinning. Hensikten med en slik hensynssone kan være å sørge for at det ikke foretas utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere mineralutvinning.

Arealbruk for masseuttak

DMF har gått igjennom hvordan kjente uttak i drift i vårt uttaksregister[10], er avsatt i gjeldende kommuneplan:

- *Bassebo* er avsatt til råstoffutvinning. Uttaket har driftskonsesjon etter mineralloven.
- *Bjønnes* er avsatt til LNFR-formål. Uttaket er registrert som meldepliktig. Det er rapportert inn til DMF at det ikke har foregått uttak og dette ser ut til å stemme med flybilder.
- *Bjørntvedt Dagbrudd* er avsatt til råstoffutvinning. Uttaket drives etter en konsesjon etter gammelt lovverk.
- *Dalen Gruve* er avsatt til LNFR-formål. Uttaket drives etter en konsesjon etter gammelt lovverk.
- *Kjennskogen* er avsatt til råstoffutvinning. Søknad om konsesjon etter mineralloven er for tiden under behandling hos DMF.

Områder der det skal drives masseuttak i planperioden bør avsettes til *nåværende råstoffutvinning* i plankartet. Områder der det er planlagt masseuttak som ikke er påbegynt, eller områder for utvidelse av eksisterende masseuttak, bør avsettes til *framtidig råstoffutvinning*, og vises i plankartet med ytre grenser for framtidig uttak.

Kommunen kan også vurdere å benytte hensynssone H590 på arealer omkring eksisterende mineraluttak der det ikke er registrerte forekomster for å unngå konflikt med andre arealinteresser. Dette kan også være aktuelt for uttak hvor det foregår underjordsdrift slik at det blir synliggjort at det foregår tiltak under grunnen som bør tas hensyn til ved planlegging på grunnen.

Undersøkelsesrettigheter til statens mineraler

Porsgrunn har områder med undersøkelsesrettigheter etter statens mineraler i

nordøstlig del av kommunen. Dersom det foreslås ny arealbruk innenfor områder med undersøkelsesrettigheter, bør rettighetshavere informeres om planprosessen og få mulighet til å gi uttalelse til planen. Bergrettigheter vises i vårt kartinnsyn[11].

Konsekvensutredning

Mineralressurser er ikke listet opp i planprogrammet under tema som skal konsekvensutredes.

I arbeidet med arealdelen må kommunen identifisere vesentlige virkninger av forslag til endret arealbruk på viktige mineralressurser, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 21. I dette arbeidet skal *grus- og pukkdatabasen*[12] og *mineralressursdatabasen*[13] fra NGU og DMF sitt kartgrunnlag legges til grunn for utredning av arealinnspill. Datasett med forekomstene kan lastes ned fra GeoNorges kartkatalog.

Alle nye områder som kommer i nærheten av, eller i berøring med, mineralske forekomster, prospekter eller masseuttak, bør vurderes om de gjør ressurser utilgjengelige for framtida.

Ved masseuttaksområder bør kommunen også vurdere om endret arealbruk berører potensielle utvidelsesområder for uttaket. Se også DMFs kart med konsesjonsområder i kommunen[14]. Det er viktig at kommunen tar med i vurderingen at ressurser som ikke nødvendigvis er vurdert som viktige i nærmeste planperiode, kan bli viktige i framtida. Dersom kommunen går inn for arealbruk som påvirker områder med ressurser, bør kommunen i tillegg vurdere om det finnes relevante avbøtende tiltak.

Kjente forekomster som ikke har fått en verdivurdering av NGU kan inneholde ressurser som er, eller kan bli, viktige. Innenfor prospekter er det større sannsynlighet for at det kan finnes forekomster som kan være viktige. Ved forslag om ny arealbruk som kan påvirke forekomster og prospekter, må det innhentes informasjon som gir et endelig beslutningsgrunnlag for om viktige ressurser blir berørt.

Nye arealer som skal avsettes til råstoffutvinning bør begrunnes ut ifra at det er et reelt behov for uttak av ressurser, som ikke kan erstattes av for eksempel overskuddsmasser, eller ved utvidelse av eksisterende uttak. Dersom det blir foreslått å etablere nye masseuttak, bør det følge en begrunnelse i konsekvensutredningen der det vurderes om avsetting av areal for råstoffutvinning er i tråd med Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning[15].

Bestemmelser i arealdelen

I utformingen av bestemmelsene til ny arealdel anbefaler DMF at kommunen stiller tydelig krav om reguleringsplan for nye, og utvidelser av eksisterende, masseuttak. Regulering vil gi gode muligheter til å legge til rette for en forutsigbar, hensiktsmessig og forsvarlig drift av uttaket og bedre forvaltning av ressursene som skal tas ut. I tillegg vil en planprosess ivareta medvirkning, og bidrar til å sikre utredning av, og ivareta hensyn til, konsekvenser for miljø og samfunn.

Alle uttak av mineralske forekomster er i utgangspunktet omfattet av mineralloven, uavhengig av størrelsen på uttaket. Kommunen kan vurder å ta inn retningslinjer eller veiledende tekst til bestemmelsene som sier at samlet uttak på mer enn 10 000 m^3 krever driftskonsesjon fra DMF før uttaket kan starte opp, og at for uttak over 500 m^3 gjelder meldeplikt.

Kommunen kan også vurdere å stille krav om massehåndteringsplan for planer og tiltak som genererer overskuddsmasser. Det er viktig at masser av god kvalitet gjenvinnes som byggeråstoffer der dette er mulig. Dette kan redusere presset på grus- og pukkressurser og behovet for transport av masser. En helhetlig vurdering av massehåndtering i plansammenheng kan være et nyttig virkemiddel for å avklare dette.

Temakart

Porsgrunn har stor aktivitet i mineralnæringen, og har flere viktige mineralske forekomster. Kommunen bør vurdere å utarbeide et temakart for mineralressurser. Kartet bør vise:

- Alle registrerte forekomstområder og mineralressurser, jf. NGUs databaser.
- Alle masseuttak (over og under grunnen)
- Prioritering av forekomstområder for byggeråstoff som kommunen har behov for, i dag og i fremtiden, som aktuelle områder for råstoffutvinning.
- Områder som avsettes med hensynssone for å synliggjøre forekomstene i framtidige arealplanprosesser og hensyn tilknyttet eksisterende mineraluttak.

På denne måten vil temakartet sørge for et bedre beslutningsgrunnlag for hvilke forekomster som skal prioriteres når ulike arealformål skal lokaliseres. Temakartet vil også bli et verktøy for å unngå konflikter mellom masseuttak og boliger, hytter og andre områder med tilrettelagt opphold, som erfaringsmessig er uheldig å lokalisere i nærheten av masseuttak og/eller gruvedrift (innsyn, støy og støv).

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad seksjonsleder	Arita Eline Stene rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:

Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901 PORSGRUNN

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103 TØNSBERG

[1] Grus- og pukkdatabase (NGU):
https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=4001
[2] Mineralressursdatabase (NGU):
https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=4001R&p_sprak=N
[3] Levetidskart for byggeråstoff (DMF):
https://dirmin.no/levetidskart
[4] Ressursregnskap for byggeråstoff (DMF):
https://dirmin.no/ressursregnskap
[5] Bjørntvet (NGU):
https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visIndustrimineraler.php?objid=8481&lang=nor
[6] Dalen (NGU):
https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visIndustrimineraler.php?objid=8488&lang=nor
[7] Kjørholdt (NGU):
https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visIndustrimineraler.php?objid=8476&lang=nor
[8] Dalen Pukkverk (NGU):
https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=60254
[9] Valleråsen (NGU):
https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=169743
[10] DMFs kartinnsyn:
https://minit.dirmin.no/kart/
[11] Bergrettigheter (DMF): https://www.dirmin.no/data/bergrettigheter
[12] Datasett for grus og pukk:
https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/grus-og-pukk/a26e57bc-15bd-46db-8504-6c6ed1e7c501
[13] Datasett for mineralressurser:
https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/mineralressurser-industrimineral-naturstein-og-metaller/5a887d78-07ef-44c6-8941-cb8017c6328c
[14] Konsesjonskart DMF:
https://dirmin.no/data/konsesjoner
[15] SPR klimatilpasning:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Deres ref.	Vår ref.	Dato
23/16547-7	24/2329 - 2	04.04.2024

Kommuneplanens arealdel, uttalelse fra Miljørettet helsevern i Grenland

Porsgrunn kommune varsler oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel 2024-2036 (PlanID 1415). Formålet med planarbeidet er å sikre at kommunen har det plan- og styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk. Samtidig legges forslag til arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel ut på høring og offentlig ettersyn.

Miljørettet helsevern i Grenland har følgende merknader til planforslaget:

<u>Utredning av folkehelsekonsekvenser</u>

Folkehelseloven har som formål å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen har ansvar for folkehelsearbeidet og skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse samt bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Befolkningens helse påvirkes av forhold utenfor helsesektoren og henger bl.a. sammen med opplevelsen av frihet og trygghet i samfunnet en er en del av og omgivelsene som menneskene lever i. Folkehelsa påvirkes av bakenforliggende faktorer som økonomi, oppvekst og utdanning, tilknytning til arbeidslivet og arbeidsforhold, bosted og forhold i lokalsamfunnet. Et overordna mål i folkehelsearbeidet er å skape trygge, inkluderende og helsefremmende bo- og oppvekstmiljø for alle. For å nå dette målet må folkehelseperspektivet være fremtredende i arealplanleggingen. Stortingsmelding 15 Folkehelsemeldinga - Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar sier at *«Det er eit samfunnsansvar å sikre at alle har gode føresetnader for eit godt liv med god helse.»*

Vi ser at folkehelse i liten grad omtales i planprogrammet. Hvilke konsekvenser vil planforslaget ha/få for folkehelsen i Porsgrunn kommune? Vil forslaget bidra til å utjevne sosiale forskjeller eller kan det bidra til at forskjellene blir større? Dette er eksempler på vurderinger som må belyses i planen. Utredning av helsekonsekvenser handler om å synliggjøre hvorvidt et tiltak vil påvirke de

bakenforliggende faktorene i den grad at det medfører positive eller negative endringer i den forventede levealderen i befolkningen, i dødelighet, i forekomst av ulike sykdommer i befolkningen, når det gjelder befolkningens selvopplevde helse eller når det gjelder levevaner og livskvalitet i befolkningen.

For å sikre et bredt fokus på folkehelse i tråd med det overnevnte, anbefaler Miljørettet helsevern i Grenland at folkehelse utredes som et eget tema i planprogrammet. «Sammen om Porsgrunnshelsa» bør være en del av kunnskapsgrunnlaget for hele planarbeidet og ikke bare inngå i utredningstemaet «Utvikle lokalsentre med gode bo- og nærmiljø». I lys av at arealstrategien skal vise hovedgrep og prioritering for langsiktig arealbruk i kommunen, ser vi det som helt vesentlig at folkehelse må være en del av utredningen.

Vi anbefaler også at det må gjøres folkehelsevurderinger for de fleste utredningstemaene som foreslås og man bør ha et spesielt fokus på folkehelse i forbindelse med:

- behov for vurdering av nye næringsareal,
- kriterier for lokalsenter og gjennomgang av senterstruktur,
- fortetting med kvalitet,
- boligpotensial i vedtatte planer og boligbehov,
- utarbeide arealregnskap.

I byene kan arealknapphet gjøre det vanskelig å finne areal til videreutvikling til bolig- og næringsformål. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging understreker at det bør legges særlig vekt på høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon i by- og tettstedsområder og rundt kollektivknutepunkter, såkalt knutepunktutvikling. I folkehelsesammenheng kan fortetting medføre både positive og negative konsekvenser. Miljørettet helsevern i Grenland anbefaler at folkehelseaspektet må tas med i vurderingen når man planlegger fortetting og det må utarbeides kvalitetskriterier som bør legges til grunn for vurderingen av om et område egner seg til bolig, barnehage, skole eller sykehjem.

<u>Støy og luftkvalitet</u>

Miljørettet helsevern i Grenland mener folkehelse i forbindelse med støy og støv bør inkluderes i planene når man snakker om fortetting med kvalitet. Høye nivåer av støy og luftforurensning har hver for seg vist å øke risiko for hjerte- og karsykdom (Münzel m.fl., 2017). Grenland sliter med svevestøv knyttet til vegstøv og vedfyring, der eksponering for svevestøv er en av de viktigste miljøårsakene til for tidlig død.

Det kan være samspillseffekter mellom støy og luftforurensning som bidrar til økt plage og helserisiko. Folkehelserapporten - Helsetilstanden i Norge presenterer kunnskap og statistikk om helsetilstanden i Norge. Iht. rapporten er støy et økende problem. Boligbygging i såkalte avvikssoner (avvik fra anbefalte støygrenser) anses som helsemessig problematisk. Ved å etablere boliger innenfor områder som er påvirket av disse faktorene, risikerer man at beboere påføres helseplager, får forverret sykdom og i verste fall dør for tidlig av luftforurensning. Det er også sannsynlig at etablering av boliger innenfor et område der mesteparten av området ligger i rød og gul sone mht. støv og støy, vil kunne bidra til økte helsemessige og sosiale forskjeller, da personer med høy inntekt sannsynligvis ikke vil være i kjøpergruppen til bolig med slik beliggenhet.

Miljørettet helsevern i Grenland mener at folkehelse i form av støy og støv er viktig å ha fokus på i planer om fortetting. Det er vesentlig at støy og støv sitasjonen kartlegges og utredes ved utbyggelse i gule og røde soner, samt å komme med eventuelle tiltak for å sikre helsen til befolkningen i Porsgrunn. Det kan finnes områder som er mindre påvirket av støv og støy. Det er viktig å kartlegge slike «hvite» områder slik at det kan vernes mot utbygging i arealplanen. Vi foreslår at dette kan kartlegges i forbindelse med utarbeidelsen av arealregnskap.

I kommunenes arbeid med støy og luftkvalitet gir folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern viktige føringer. Blant annet skal kommunen bidra til å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen. Det er svært viktig å vurdere mulige støyplager og luftforurensning i planlegging av ny arealbruk, ved nybygging og nyetableringer. God og helhetlig arealplanlegging er nødvendig for å unngå støykonflikter i boligområder, og for å forebygge helseplager som skyldes støy og luftforurensning. Retningslinjene for støy og støv er henholdsvis **T-1442/2021** og **T-1520** og bør følges for å oppnå kvalitet på planene av fortetting.

<u>Grønn og blå arealbruk knyttet til folkehelse</u>

Tilgang på grønne områder for aktivitet, lek og sosialt samvær er en viktig helsefremmende faktor som virker positivt på både fysisk og psykisk helse. Miljørettet helsevern i Grenland anbefaler at det avsettes tilstrekkelig grønt areal som er tilrettelagt for bruk av alle mennesker uavhengig av alder og funksjonsnivå. Tilgang til grønt areal og uteområder er en viktig del av folkehelse i byer som kan tilby flere tjenester til innbyggerne. Slike utearealer tilrettelegger for sosialt samvær, mosjon og fysisk aktivitet i form av rekreasjon. Studier viser at desto flere grønne utearealer det er rundt hjemmet desto mer øker utendørs aktivitet (Marjo Neuvonen et al. 2007). Andre studier viser at økt utendørs aktivitet kan bidra til å redusere alvorlig sykdom og øke livskvalitet hos mennesker i alle aldre. Grøntområder kan redusere luftforurensning og har helsefremmende egenskaper. Slike områder har vist å ha en positiv effekt på mental helse hos barn og unge, voksne og eldre. Grøntområder kan motvirke stress, redusere plager fra støy og forbedre hukommelse. Etablering av sosiale møteplasser i naturlige omgivelser har blitt koblet til å redusere sosiale forskjeller med tanke på livskvalitet og sykdom, utvikling av sosiale ferdigheter hos barn og unge, samt å øke sosialt samhold (WHO, 2023; *Assessing the value of urban green and blues paces for health and well-being*).

Lekeareal, parker og grøntområder må være lett tilgjengelig, skjermet fra biltrafikk og ha mulighet for sol og skygge. Kreftforeningen opplyser om at Norge er nummer 2 i verden når det kommer til dødelighet som følge av hudkreft, og oppfordrer kommuner til å tenke på solbeskyttelse i kommunale planer. Arealet bør også ha tilgang til sosiale møteplasser, samt trær og grøntstrukturer som virker skjermende for støy, støv og innsyn. Miljørettet helsevern i Grenland mener at det å planlegge tilstrekkelig areal ment for flerfunksjonelle grøntområder kan bedre folkehelsen og livskvaliteten til befolkningen.

Med hilsen

Marit Røsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 00:11:47
ReferanseID	POR0101-1045602

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☒ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
914496853

Organisasjonsnavn
TELEMARK ARKITEKTFORENING

Adresse
c/o Jostein Gundersen-Aksnes Løbergvegen 1B

Postnummer/-sted
3714 SKIEN

Kontaktperson
Jostein Ø. Gundersen-Aksnes

Mobilnummer
95064722

E-post
telemark@arkitektforening.no

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

Er det innspill på eksisterende eller forslag til nye bestemmelser?

☐ Ny(e) bestemmelse(r)
☒ Eksisterende bestemmelse(r)

Hvilke bestemmelse(r) ønskes endret, og hvorfor?
Kommentarer og innspill er lagt ved i vedlegget.

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

I vedlegget fra Telemark arkitektforening er innspillene og kommentarene til arealstrategi og bestemmelser oversiktlig strukturert.

Vi ønsker dere lykke til med videre arbeid!

Med vennlig hilsen

Telemark arkitektforening

Vedlegg

Telemark arkitektforening - Innspill til arealstrategi og planprogram Porsgrunn kommune.pdf

Innspill til arealstrategi og planprogram Porsgrunn Kommune

Telemark arkitektforening sine innspill og anbefalninger til arealstrategi

1. Prioritere prosjekter der gjenbruk/ombruk er tiltenk og planlagt.
2. Vi oppfordrer kommunen på det sterkeste til å lage en strategi for sentrumsområdet med langvarige perspektiver. Enten ved å utforme en kommunedelsplan eller spesifikk sentrumsplan.
    a. Et slik strategidokument kan sørge for bærekraftig utvikling over lang tid, og kan løse komplekse problemstillinger i sentrum. Det være seg arealbruk og infrastruktur, gangveinett kjøreveinett, sammenhenegende blå/grønne arealer. Erfaringer fra Skien tilsier at en burde prioritere "viktige"områder/utvalgte gater. I porsgrunn virker det naturlig å prioritere storgaten og forme en strategi omkring den.
3. For å sikre høyere kvalitet på boligbebyggelser og nabolag anbefaler vi at kommunene lager en – designmal – estetikkmal. I Bergen har de laget **Bergen arkitektur strategi.** Dette er et verktøy som bruker arkitektur for å skape det samfunnet vi ønsker, forankret i kommunens overordnede målsetninger.

    4 eksempler fra en arkitekturstrategi som bidrar til å bedre miljø for mennesket

    - **Høyde på bygg virker inn på hvordan vi mennesker har det:**

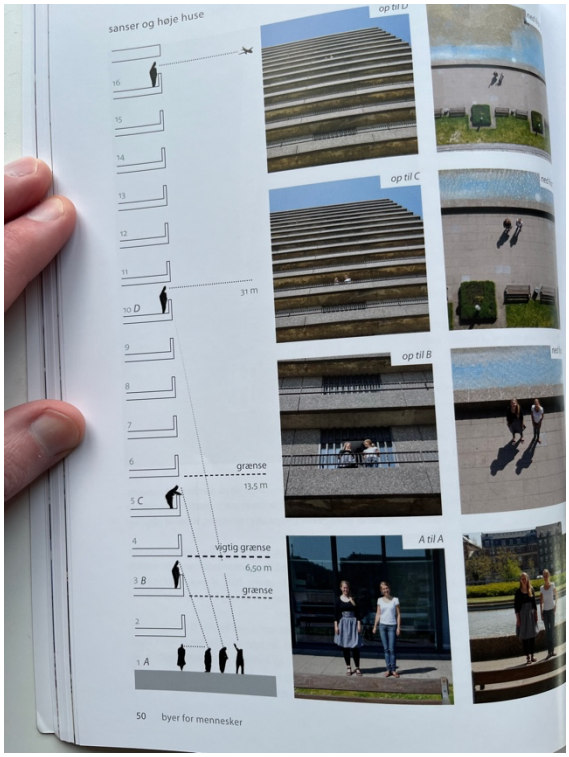

- **Utforming av elementer og fasader påvirker hvordan og om vi bruker gatene:**

- **Bredde på butikkene stimulerer oss og gjør byen spennende:**

Sitat Jan Gehl – en av verdens fremste forskere og utøvere av byutvikling, i liten og stor skala:
https://tv.nrk.no/serie/byenes-mester/sesong/1/episode/2/avspiller

- **Å stoppe en vei kan øke bruken med 62% og økte stasjonære aktiviteter med 600%:**

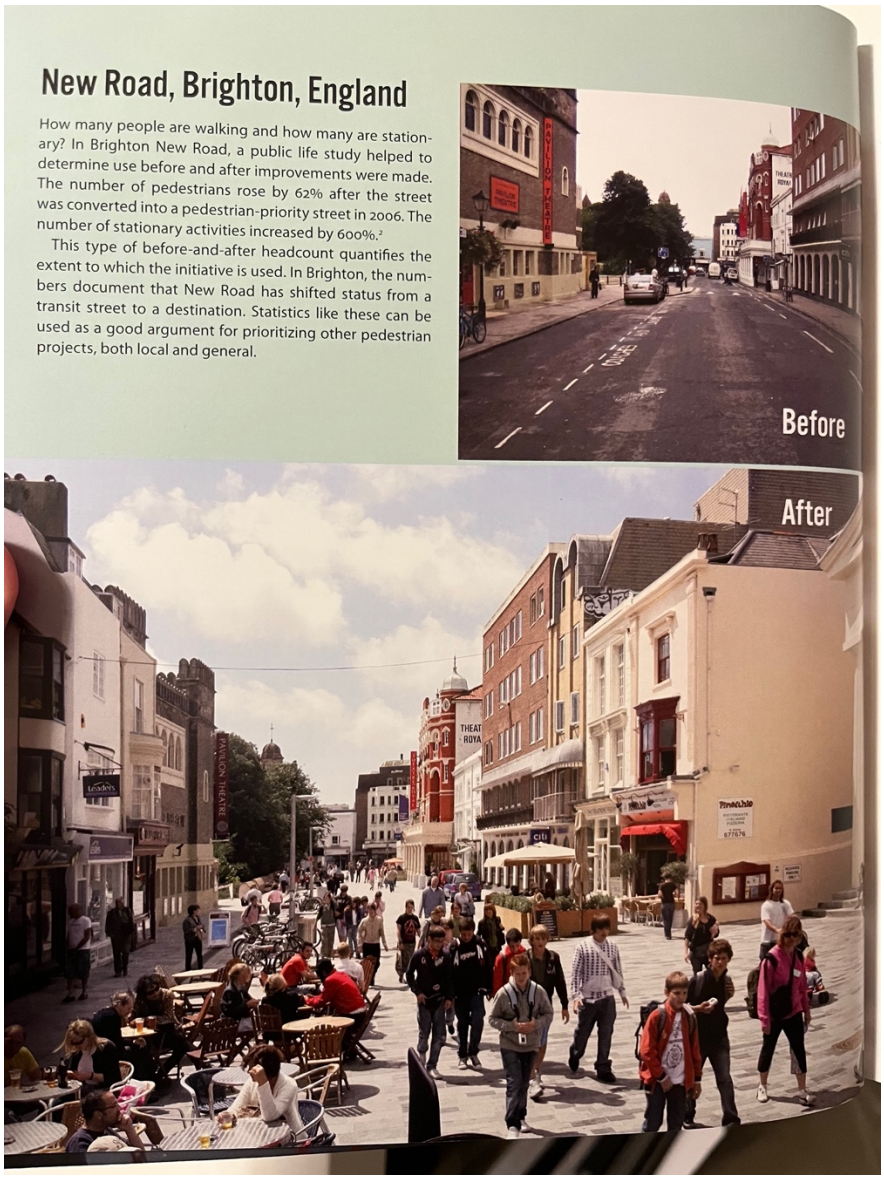

New Road, Brighton, England

How many people are walking and how many are stationary? In Brighton New Road, a public life study helped to determine use before and after improvements were made. The number of pedestrians rose by 62% after the street was converted into a pedestrian-priority street in 2006. The number of stationary activities increased by 600%.[2]

This type of before-and-after headcount quantifies the extent to which the initiative is used. In Brighton, the numbers document that New Road has shifted status from a transit street to a destination. Statistics like these can be used as a good argument for prioritizing other pedestrian projects, both local and general.

Telemark arkitektforening sine anbefalninger til tekstendring i kommuneplanens arealdel

1.6.6.1. Håndtering av overvann

Bygg med flate tak i sentrum skal ha blå/grønn takstruktur der overvann fordrøyes og naturlig beplantning og flora revegeteres på takflaten.

2.1.1.3. Uterom for bolig

Vi oppfordrer kommunen til å se på på bestemmelsene for uterom. Der uteromkravene oppdateres til å legge til rette for fortetting I tettbebygde strøk.

For eksemple ved å: Endre minimumskrav til samlet uterom.Spesielt med tanke på minimumskravene 5x7 m og 7x9 m på småhus og enebolig. Arealtallet kan være tilsvarende likt, men de fastsattet tallene kan hindre fortetting i tettbebygde områder. Regnestykket I bestemmelsene går ikke opp:

Småhus (rekkehus, atrium-hus og to- og firemanns-boliger)	50 m² per boenhet eller per 100 m² BRA boligformål. Minimum 5x7 m skal være sammenheng-ende areal (per boenhet). 35 m² x 2	50 %. Arealet skal ligge på terrengnivå. REGNESTYKKET GÅR IKKE OPP! = 60 m²
Enebolig	125 m² per boenhet. Minimum 7x9 m skal være sammenheng-ende areal (per boenhet).	20 %. Arealet skal ligge på terrengnivå.

Lekearel (gjelder også 2.1.1.4. Lekeplasser utenfor sentrumsmål)

Lekeplasser blir ofte like, områder blir flatet ut og fjerner det som er eksisterende kvaliteter på tomten. Naturlig terreng og vegetasjon kan erstatte lekeaparater.

2.1.3.3 og 2.1.3.4 Tiltak…fritidsbebyggelse

Lag bestemmelser for fritidbebyggelser som sikrer at bebyggelsen tilpasses eksisterende terreng, og forhindre unødvendig inngrep.

For eksempel ved: at møne og gesimshøyde måles fra eksisterende terreng. På en slik måte å unngå manipulering av terreng for å øke gesims og mønehøyde.

2.1.5.1 Forretninger - generelt

- Prioritere næringer som driver med reperasjon og gjenbruk
- Nye næringsbygg burde utnyttes til grønnetak og/eller solceller.

2.2.4 Parkering

Vi oppfordrer kommunen å legge tilrette for delebil-løsninger i Grenland.

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 10:40:49
ReferanseID	POR0101-1045608

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☒ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☐ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
921965141

Organisasjonsnavn
SKOGVIND AS

Adresse
Frøyas gate 15

Postnummer/-sted
0273 OSLO

Kontaktperson
Roger Grøndahl

Mobilnummer
92689347

E-post
rg@skogvind.no

Arealinnspill

Adresse 1

Gårdsnummer
21

Bruksnummer
2

Adresse

Adresse 2

Gårdsnummer
21

Bruksnummer
4

Adresse

Adresse 3

Gårdsnummer
20

Bruksnummer
11

Adresse

Adresse 4

Gårdsnummer
21

Bruksnummer
5

Adresse

Adresse 5

Gårdsnummer
77

Bruksnummer
1

Adresse

Adresse 6

Gårdsnummer
21

Bruksnummer
3

Adresse

Adresse 7

Gårdsnummer
77

Bruksnummer
2

Adresse

Er innspillet på vegne av andre

☐ Nei ☒ Ja

Hvem er grunneieren?

Kjetil Halvorsen og Heidi Aasen Halvorsen (21/2, 21/4), Pål Lønnebakke (20/11), Kjell Nøklegård (21/5), Einar Bund (77/1), Vera Sørvik (21/3, 77/2)

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å

☐ tegne i kommunens kartløsning

☒ laste opp vedlegg med tegning

Last opp tegninger

Arealinnspill_Skogvind_240505.pdf

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Dagens arealformål er hovedsakelig uregulert LNF, samt detaljregulering for deponi og midlertidig anleggsområde og jernbane i tunnel(Langangentunnelen) med rømningstunneler. Det går også en del grusveier, fra anleggsarbeidet og skogsbilvei, på langs og tvers av området. Dette innebefatter også tilkomstveien for grunneier av 77/1 sitt hjem på Skjegge.
Området er i dag sjeldent brukt til annet enn delvis skogsdrift (leggeplass for tømmer og noe vedproduksjon), samt noe fritidsbruk av grunneier i øst selv.

Arealet og jordsmonnet som er aktuelt for faktiske inngrep til kraftproduksjon er ihht. arealressurskart hovedsakelig uproduktiv skog, skog med lav bonitet eller annen jorddekt fastmark (deponier og veier).

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Som innsender ønsker vi å få utredet lokasjonen for mulig kraftproduksjon fra vindturbiner og bakkemonterte solcellepaneler. Lokasjonen fremstår hensiktsmessig på grunn av eksisterende veinett, strømnett med ledig (kabel langs E18) og mulig økt innmatingskapasitet (Solum trafostasjon), ferdig planerte areal for mellomlagring og installasjon av komponenter, samt for nærheten til både nåværende og fremtidig økt kraftforbruk lokalt (Grenlandsporten) og i Grenlandsregionen.

Gitt ny foreslått kart- og planforskrift (på høring fra KLD t.o.m. 22.04.2024) vil eventuelle nye arealformål være enten vindkraftanlegg eller solkraftanlegg under hovedformålet bebyggelse og anlegg. Gitt et videre mål om å minimere netto arealinngrep kan man også tilbakeføre/revegetere deler av eksisterende areal som i dag er detaljregulert til deponi og midlertidig anleggsområde, men uegnet for sol- eller vindkraft - disses arealformål vil i slikt tilfelle bli tilbakeført til LNF.

Følgende eksemplifiserer et mulig kinderegg, med forbehold om at areal og konsekvenser uansett må utredes nærmere. Det avmerkede planområdet ønsket utredet utgjør samlet 1472 mål. Realistisk vindkraftetablering innenfor dette er maksimalt 5 vindturbiner som, med bruk av delvis eksisterende og nye veier, fundamenter og tilhørende kranplasser, vil kunne beslaglegge typisk 3 % av dette arealet - si 44 mål. Til sammenlikning utgjør i dag arealet av de eksisterende deponi- og anleggsområdene innen samme areal i overkant av 100 mål, grovt anslått. Dersom man så skulle tilbakeført 44 av disse så står man igjen med kinderegget: et vesentlig vindkraftanlegg (i dag installeres moderne vindturbiner på over 7 MW per stk), 56 mål tilgjengelig for solkraftproduksjon (kommende Engene solkraftverk i Larvik får en installert kapasitet på 6.1 MW og strekker seg over 51 mål), og sist, men ikke minst, arealnøytralitet.

Merk dog at syns- og lydbildet fra et vindkraftanlegg naturligvis vil påvirke et betydelig større areal og dette blir da også en vesentlig del av utredningsarbeidet.

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vi støtter opp om Porsgrunn kommunes engasjement og arbeid for å sikre tilstrekkelig krafttilgang i regionen med blant annet a) viljeserklæringen fra mars 2023 som også refereres i b) den foreslåtte arealplanstrategien der man påpeker at arealbehov for kraftproduksjonsanlegg kan bli et tema i revisjonen - hvilket vi mener det absolutt bør bli.
Som senest dokumentert gjennom LO/NHOs Kraftløftet for Vestfold og Telemark er det en enorm etterspørsel etter ny kraft i regionen, så alle muligheter bør utforskes - det være seg muligheter kommunene proaktivt selv avsetter areal for eller de der eksterne aktører tar initiativ til utredning.
Porsgrunn kommune forbruker allerede ca 2 TWh strøm årlig, hvilket i dag betyr ca 2 TWh mer enn kommunens kraftproduksjon. Videre er Porsgrunn med utslupne 2.3 millioner tonn CO2-ekvivalenter per 2022 den kommunen i landet med størst CO2-utslipp. Brorparten av disse utslippene tilhører industrien og kan elektrifiseres bort, men dette krever ytterligere økt strømforbruk. Eksempelvis vil over en tredjedel av kommunens utslipp forsvinne dersom Yara går videre med elektrifisering av sin ammoniakkproduksjon på Herøya. Dette er anslått å kunne øke strømforbruket i Porsgrunn ytterligere med over 4 TWh.

Porsgrunn kommune er en geografisk liten og relativt tett befolket kommune uten vannkraftressurser, og da er det naturlig nok begrenset hva man kan bidra med av ny kraftproduksjon innenfor kommunegrensene.

Like fullt, i 2024 er det 357 kommuner i Norge. Energikommisjonens rapport fra 2023 anbefalte 40 TWh ny kraftproduksjon innen 2030 for å bedre energibalansen nok til å gi igjen lave kraftpriser for industrien og muliggjøre dens nødvendige elektrifisering. 40 TWh fordelt på 357 kommuner betyr 112 GWh på hver om alle skulle bidratt likt, hvilket tilfeldigvis matcher bra med 5 moderne vindturbiner og litt solkraftkrydder.
Dersom selv Porsgrunn kommune skulle klart å ta sin del av dugnaden mot 2030, og til og med gjøre det arealnøytralt, ville det satt et særs godt eksempel til etterfølgelse. En slik mulighet burde i alle fall være verdt å utrede.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

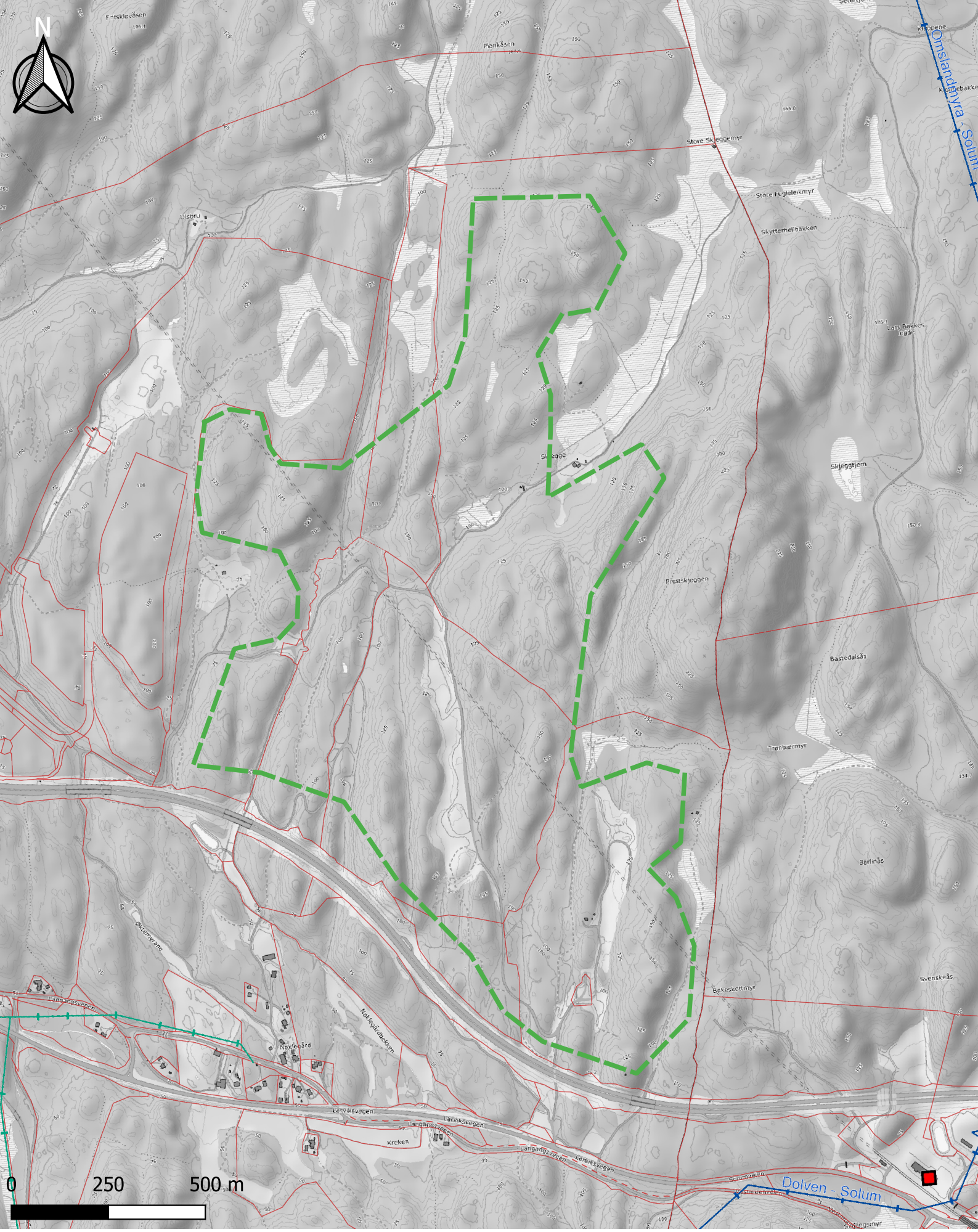

2024-04-04

Arealinnspill [1 472 220 m²]

Eiendomsgrense

132 kV regionalnett

Transformatorstasjon

SkogVind

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 12:12:39
ReferanseID	POR0101-1045616

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
911770709

Organisasjonsnavn
UNIVERSITETET I SØRØST-NORGE

Adresse
Postboks 4

Postnummer/-sted
3199 BORRE

Kontaktperson
Jon Listog Leiulfsrud

Mobilnummer
91908070

E-post
campusleder.porsgrunn@sdsn.no

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Høringssvar på arealplan
Studentdemokratiet ved Universitet i Sørøst-Norge takker for muligheten til å gi tilbakemelding på denne høringen.

På Campus Porsgrunn er det rundt 3000 studenter hvert år, fleste med heltidsstudier, men også mange deltidstudenter ved vårt Campus.
Porsgrunn er en universitetsby, og som vertskommune for universitetet så er det viktig at kommunen er aktiv tilrettelegger for at studenter som ønsker å bo i kommunen også etter endt studie kan det, og at studenter som er i Porsgrunn har det så bra som mulig. Vi mener at kommunen burde løfte det at

man er universitetsby mer, noe statsbygg/USN også har sendt inn innspill på vet vi.

Raskere gangvei fra knutepunkt til Campus Porsgrunn
Vi tenker at i forbindelse med arealplanen for området så burde vi også se dette i forbindelse med raskeste gåvei fra knutpunkt og til campus, og kommunen burde prøve å ha en rettere linje fra knutepunkt og til campus, og anbefaler å se på dette også. Eksempel fra Gimlevei, over leirkupp ved Porsgrunn vgs og videre til USN. Dette ligger også i tidligere planer for USN å etablere en bru mellom USN og Porsgrunn vgs. Denne bruen ligger allerede inne i reguleringsplan (planid 250) fra 1969.

Dette er også noe som fremheves i campus strategiplan fra 2019, som kommunen var med å utarbeide som vi anbefaler å se på (ligger link i kilder). Et gratis innspill er å kalle dette "kunnskapsveien". Det vil bli en bedre trasé og raskere for studentene.

I dag er det 1500 meter fra Kammerherreløkka til hovedinngangen til campus.

En ny trase kan bli på 950 meter via det nye knutepuntet.

Bedre kollektivavganger fra stoppet "Universitetet"
I forbindelse med betydelig satsing på å utvikle kollektivknutepunktet så håper vi at det legges opp til hyppigere og flere avganger til stoppeplasser i nærheten av Universitetet. 70% av studentene ved USN Porsgrunn bor i Grenland, og vi trenger enda flere som tar kollektivt til universitetet. Og per i dag er det for få busser som stopper nærmere universitetet. Det burde også vært en buss som kjørte via Kjølnesringveien.

Boliger til utleie
I sentrum i dag så finnes det veldig få boliger som er lagt ut for utleie, da de fleste nye prosjekter er boliger som selges på det åpne markedet. Vi ønsker derfor at det også legges til rette for at unge i etableringsfasen og eller studenter har mulighet til å leie boliger i området rundt campus. Nærheten til sentrum og USN gjør dette sentrumsnæreområdet også er attraktivt for de som ønsker å leie en sentral bolig rimelig. Noen av boligene burde også være rimelige.

Studentboliger
Vi ønsker oss enda flere studentboliger enn det som tilbys i dag, og det som bygges på campus. Det er dermed naturlig å se på mulighet for at en del av bygningsmassene som bygges rundt universitetet settes av til studentboliger. Dette ble diskutert med SSN (Studentskipnaden) og de ønsker å samle alt rett rundt Campus og var i utgangspunktet ikke så positive til å ha det plassert på knutepunktområdet. Men vi tror at studentboliger enten tilbudt av private eller via samskipnaden sentralt i kommunen, nærmere sentrum og nærme universitetet er positivt for området vårt.

Leie til eie
En stor andel av studentene ved Campus Porsgrunn er fra regionen, eller er innflyttere og har bosatt seg i Grenlandsområdet. De fleste som studerer er leietakere, og som student og som unge etablerer ikke har mulighet til å kjøpe sin egen bolig.
Vi i Studentdemokratiet ønsker å gi tilbakemelding om at ved et så sentralt område som "knutepunktet" så burde det legges til rette for boliger for unge som er i etableringsfasen, men også andre byggeprosjekter i områder rundt sentrum. Det er viktig for oss som studerer å kunne ha mulighet til å kjøpe en bolig i løpet av, eller etter endt studier.

Erfaringene viser at de som har kjøpt en bolig oftere bosetter seg fast der de har kjøpt en bolig, og vi vil at mange flere av våre medstudenter skal bli værende i Porsgrunn.
Det burde derfor bygges flere boliger som settes av til "Leie til eie" formål, også områder lenger unna sentrum. Vi studenter bor i hele Grenland.

Tilgang på parkering
Ved campus er det rundt 3000 studenter, hvor mange må kjøre til universitetet. På campus er det begrenset med parkeringsplasser, og for noen studenter så er det avgjørende at det finnes annen parkeringsplass i 5-10 minutter gange fra campus. Vi håper derfor at det vil bli igjen noen parkeringsplasser igjen i kjølnesområdet og i nærhet i sentrum. Alternativt om det i større grad tilrettelegges for penderparkeringsplasser i utgangen av Grenland, men med skyttelbusser inn til universitetet/Porsgrunn sentrum.

Sykkelhotell
Det er mange av studentene som pendler, og som har behov for å kunne parkere sykkelen sin i nærheten av togstasjonen når de sykler fra sine studentboligene og til kollektivknutepunktet. Mange studenter pendler, så bedre tilgang til sykkellagring burde også være i nærheten av togstasjonen. I Larvik har det et veldig godt fungerende sykkelhotell med plass til 150 sykler, med pris på 50 kroner i måneden. Vi håper kommunen kan planlegge for tilsvarende også i Porsgrunn, da de små lyseblå boksene ikke er nok og for dyrt for mange å bruke.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Vi mener at dere må undersøke mer om hva studentene som bor her i kortere perioder, men også de som er fremtidig innbyggere har behov for.

Prosess

Studentene ved USN forventer å bli involvert i videre arbeid med arealplan, og spesielt involveres i prosesser rundt Kjølnes.

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Da studentdemokratiet i Sørøst-Norge er underlagt USN sitt organisasjonsnummer, så måtte vi bruke USN sitt org.nummer.

Men dette er fra Studentdemokratiet i Sørøst-Norge campus Porsgrunn.

Vedlegg

Arealplan - Høringssvar fra studentdemokratiet ved Campus Porsgrunn.pdf

Studentdemokratiet
i Sørøst-Norge

Vår dato: 05.04.2024

Til:
Porsgrunn kommune

Kopi:
Nils Kristian Bogen, Viserektor for ekstern samhandling, USN
Gro Bratsberg, Direktør campusforvaltning USN
Samfunnskontakt, Ramona Lorentzen, USN
Studentleder SDSN

Høringssvar på arealplan

Studentdemokratiet ved Universitet i Sørøst-Norge takker for muligheten til å gi tilbakemelding på denne høringen.

På Campus Porsgrunn er det rundt 3000 studenter hvert år, fleste med heltidsstudier, men også mange deltidstudenter ved vårt Campus.

Porsgrunn er en universitetsby, og som vertskommune for universitetet så er det viktig at kommunen er aktiv tilrettelegger for at studenter som ønsker å bo i kommunen også etter endt studie kan det, og at studenter som er i Porsgrunn har det så bra som mulig. Vi mener at kommunen burde løfte det at man er universitetsby mer, noe statsbygg/USN også har sendt inn innspill på vet vi.

Raskere gangvei fra knutepunkt til Campus Porsgrunn

Vi tenker at i forbindelse med arealplanen for området så burde vi også se dette i forbindelse med raskeste gåvei fra knutpunkt og til campus, og kommunen burde prøve å ha en rettere linje fra knutepunkt og til campus, og anbefaler å se på dette også. Eksempel fra Gimlevei, over leirkupp ved Porsgrunn vgs og videre til USN. Dette ligger også i tidligere planer for USN å etablere en bru mellom USN og Porsgrunn vgs. Denne bruen ligger allerede inne i reguleringsplan (planid 250) fra 1969.

Dette er også noe som fremheves i campus strategiplan fra 2019, som kommunen var med å utarbeide som vi anbefaler å se på (ligger link i kilder). Et gratis innspill er å kalle dette «kunnskapsveien». Det vil bli en bedre trasé og raskere for studentene.

I dag er det 1500 meter fra Kammerherreløkka til hovedinngangen til campus.

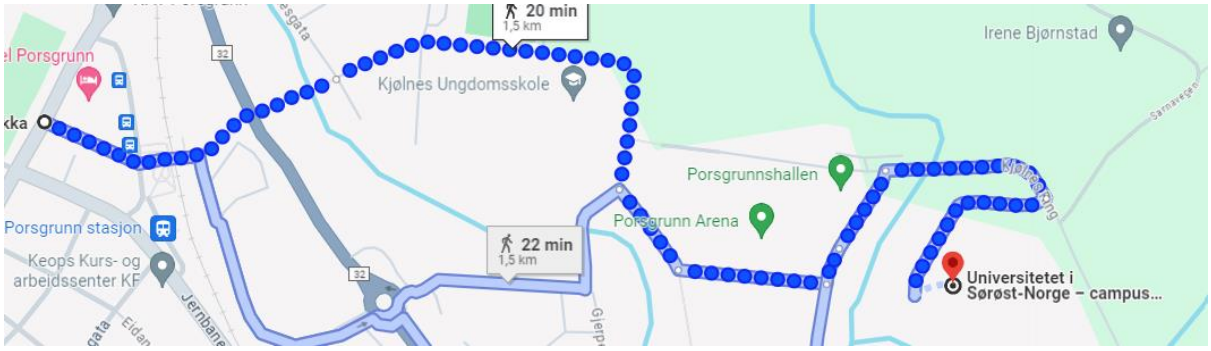

En ny trase kan bli på 950 meter via det nye knutepuntet.

Bedre kollektivavganger fra stoppet «Universitetet»

I forbindelse med betydelig satsing på å utvikle kollektivknutepunktet så håper vi at det legges opp til hyppigere og flere avganger til stoppeplasser i nærheten av Universitetet. 70% av studentene ved USN Porsgrunn bor i Grenland, og vi trenger enda flere som tar kollektivt til universitetet. Og per i dag er det for få busser som stopper nærmere universitetet. Det burde også vært en buss som kjørte via Kjølnesringveien.

Boliger til utleie

I sentrum i dag så finnes det veldig få boliger som er lagt ut for utleie, da de fleste nye prosjekter er boliger som selges på det åpne markedet. Vi ønsker derfor at det også legges til rette for at unge i etableringsfasen og eller studenter har mulighet til å leie boliger i området rundt campus. Nærheten til sentrum og USN gjør dette sentrumsnæreområdet også er attraktivt for de som ønsker å leie en sentral bolig rimelig. Noen av boligene burde også være rimelige.

Studentboliger

Vi ønsker oss enda flere studentboliger enn det som tilbys i dag, og det som bygges på campus. Det er dermed naturlig å se på mulighet for at en del av bygningsmassene som bygges rundt universitetet settes av til studentboliger. Dette ble diskutert med SSN (Studentskipnaden) og de ønsker å samle alt rett rundt Campus og var i utgangspunktet ikke så positive til å ha det plassert på

knutepunktområdet. Men vi tror at studentboliger enten tilbudt av private eller via samskipnaden sentralt i kommunen, nærmere sentrum og nærme universitetet er positivt for området vårt.

Leie til eie

En stor andel av studentene ved Campus Porsgrunn er fra regionen, eller er innflyttere og har bosatt seg i Grenlandsområdet. De fleste som studerer er leietakere, og som student og som unge etablerer ikke har mulighet til å kjøpe sin egen bolig.

Vi i Studentdemokratiet ønsker å gi tilbakemelding om at ved et så sentralt område som «knutepunktet» så burde det legges til rette for boliger for unge som er i etableringsfasen, men også andre byggeprosjekter i områder rundt sentrum. Det er viktig for oss som studerer å kunne ha mulighet til å kjøpe en bolig i løpet av, eller etter endt studier.

Erfaringene viser at de som har kjøpt en bolig oftere bosetter seg fast der de har kjøpt en bolig, og vi vil at mange flere av våre medstudenter skal bli værende i Porsgrunn.

Det burde derfor bygges flere boliger som settes av til «Leie til eie» formål, også områder lenger unna sentrum. Vi studenter bor i hele Grenland.

Tilgang på parkering

Ved campus er det rundt 3000 studenter, hvor mange må kjøre til universitetet. På campus er det begrenset med parkeringsplasser, og for noen studenter så er det avgjørende at det finnes annen parkeringsplass i 5-10 minutter gange fra campus. Vi håper derfor at det vil bli igjen noen parkeringsplasser igjen i kjølnesområdet og i nærhet i sentrum. Alternativt om det i større grad tilrettelegges for penderparkeringsplasser i utgangen av Grenland, men med skyttelbusser inn til universitetet/Porsgrunn sentrum.

Sykkelhotell

Det er mange av studentene som pendler, og som har behov for å kunne parkere sykkelen sin i nærheten av togstasjonen når de sykler fra sine studentboligene og til kollektivknutepunktet.

Mange studenter pendler, så bedre tilgang til sykkellagring burde også være i nærheten av togstasjonen. I Larvik har det et veldig godt fungerende sykkelhotell med plass til 150 sykler, med pris på 50 kroner i måneden. Vi håper kommunen kan planlegge for tilsvarende også i Porsgrunn, da de små lyseblå boksene ikke er nok og for dyrt for mange å bruke.

Takk for mulighet til å gi vår tilbakemelding.

Med vennlig hilsen

Campusstyret ved Campus Porsgrunn

Ved campusleder Jon L. Leiulfsrud

Studentdemokratiet i Sørøst-Norge

Campusleder SDSN Porsgrunn

91908070 / campusleder.porsgrunn@sdsn.no

Kilde:

Strategiplan for Campus Porsgrunn (2019) : https://www.usn.no/getfile.php/13612527-1584005412/usn.no/aktuelt/Vedlegg%201%20-%20Kartlegging%20og%20analyse%20-%20H%C3%B8ringsforslag%20%281%29.pdf

Statens vegvesen

PORSGRUNN KOMMUNE
Postboks 128

3901 PORSGRUNN

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Transport og samfunn	Håkon Nedberg / 35581775	24/38414-2	23/16547	05.04.2024

Uttalelse til forslag til arealstrategi og planprogram – kommuneplanens arealdel 2024-2036 – Porsgrunn kommune

Vi viser til mottatte brev datert 09.02.2024.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsoppdrag er «*å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem*».

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, klima og miljøhensyn samt helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Våre merknader

På bakgrunn av vår rolle i planleggingen vil vi nevne viktigheten av en helhetlig planlegging, og arealutnyttelse gjennomføres i tråd med nasjonale føringer, FNs bærekraftsmål og bærekraftig utvikling. Det må derfor være en forutsetning at dette følges opp i det etterfølgende planarbeidet etter plan- og bygningsloven. Dette betyr for samferdsel sin del å planlegge for redusert behov for transport, innføre parkeringsrestriksjoner, og etablere gode løsninger for gående og syklende, samt kollektivtrafikk der folk ferdes. Det er derfor viktig at veksten i persontrafikk blir tatt med gange, sykkel eller eksisterende kollektivtilbud. Areal og transportplanlegging henger tett sammen – med tanke på å nå 0-vekstmålet.

Vi er opptatt av trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper, og at dette vektlegges i planleggingen. Nullvisjonen er nasjonens transportpolitikk, og en visjon om null drepte og hardt skadde. Den forutsetter en langsiktig, systematisk og målrettet planlegging av alle aktører som påvirker sikkerheten i trafikken. God infrastruktur og effektive logistikk-knutepunkter er sentralt for en bærekraftig utvikling.

Videre er det med tanke på beredskapshensyn viktig at det settes fokus på transportsystemets betydning for samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet. Dette gjelder også nødvendige omkjøringsveger.

Med tanke på klimaendringer og det grønne skiftet er det viktig å legge til rette for og styrke klima- og bærekraftige løsninger. Vi vil her også nevne viktigheten for planlegging for håndtering av flom og overvannsproblematikk. Det er også viktig at det gjøres nødvendig risikovurdering ved planlegging og bygging av infrastruktur. Klima, samfunnssikkerhet og beredskap, samt risiko og sårbarhet må ses i sammenheng.

Med hilsen

Eivind Gurholt
seksjonsleder

Håkon Nedberg

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 13:50:55
ReferanseID	POR0101-1045468

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☒ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☐ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
977052300

Organisasjonsnavn
NORSK VIND AS

Adresse
Postboks 8034

Postnummer/-sted
4068 STAVANGER

Kontaktperson
Espen Borgir Christophersen

Mobilnummer
90164172

E-post
espen@vind.no

Arealinnspill

Adresse 1

Gårdsnummer
1

Bruksnummer
28

Adresse

Adresse 2

Gårdsnummer
1

Bruksnummer
45

Adresse

Adresse 3

Gårdsnummer
1

Bruksnummer
10

Adresse

Er innspillet på vegne av andre
☐ Nei ☒ Ja

Hvem er grunneieren?
TRAAHOLT DAG ANDRE
TRAAHOLT JENS TORGEIR
FOSSE OVE ANDREAS
FOSSE OLAV
AARHUS ODD
AARHUS TORGEIR
LANNER MARGARITA
LANNER JAN AMUND
LANNER WENCHE
LANNER DALEN BJØRG

Beliggenhet og avgrensning av areal

Kart

Jeg ønsker å
☐ tegne i kommunens kartløsning
☒ laste opp vedlegg med tegning

Last opp tegninger

Bilde av adkomstvei til vindkraftområdet.jpg

2024-04-05 - Norsk Vind - Beliggenhet og avgrensning av areal.jpeg

2024-04-05 - Norsk Vind - Beliggenhet og avgrensning av areal - foto.jpeg

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Beskriv dagens situasjon og dagens arealformål

Det foreslåtte vindkraftområdet strekker seg fra Sortilsvatnet i vest til Storeberg (293 moh) i øst. Den sørlige delen av området ligger i avstand på mellom 250 m og 870 m fra dagens E18. Mellom E18 og det foreslåtte vindkraftområdet er det etablert en skytebane. Norsk Vind har inngått avtaler med de aktuelle grunneierne i området.

Innenfor det foreslåtte vindkraftområdet er om lag 230 mål detaljregulert til massedeponi (PlanID 376 i år 2012). Området har tidligere blitt brukt til deponering av masser for bygging av Vestfoldbanen. Området brukes i dag til deponering av masser for bygging av ny E18.

Det øvrige området er definert som LNF.

Valåsen ligger om lag 430 meter vest for det foreslåtte vindkraftområdet. Fjerdingen ligger om lag 1,8 km nord for det foreslåtte vindkraftområdet. Valåsen og Fjerdingen er lokalt populære turmål.

Det er etablert vei fra skytebanen og inn i området. Denne veien og veiene inne i området har i dag begrenset tilgjengelighet for publikum, pga. anleggstrafikk for deponering av masser.

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Beskriv ønsket endring og eventuelt nytt arealformål

Norsk Vind forslår at arealformålet innenfor det avgrensede området endres fra LNF til "vindkraftformål".

I tråd med Plan- og bygningsloven vil detaljer knyttet til plassering av turbiner, internveger, transformatorstasjon og øvrig infrastruktur utredes og bestemmes gjennom en reguleringsplanprosess, enten som en områderegulering eller detaljregulering. Prosess og detaljeringsnivå avgjør Porsgrunn kommune i samråd med NVE, som er konsesjonsmyndighet.

Reguleringen av området skal ivareta de generelle vilkårene for vindkraftanlegg, som for eksempel minsteavstand til hus og fritidsboliger. Videre skal reguleringen ivareta de krav og ønsker kommunen har for anlegget, som for eksempel antall turbiner, turbinhøyde og synlighet. Reguleringen skal baseres på en konsekvensutredning, der kommunen, i samråd med NVE, bestemmer hvilke temaer som skal utredes.

Vi anslår at det må bygges minimum to turbiner av ca. 7 MW per stk., totalt 14 MW, for at prosjektet skal være lønnsomt. To turbiner vil medføre et nytt arealbeslag på omtrent 35 mål, som hovedsakelig vil bestå av kranoppstillingsplasser og nye veier.

En maksimal utnyttelse av området vil innebære en utbygging av 8 turbiner av ca. 7 MW per stk., totalt ca. 56 MW installert effekt. Dette vil innebære et nytt arealbeslag på om lag 105 mål.

Arealbeslaget til det eksisterende deponiet innenfor foreslått område er på ca. 230 mål.

Norsk Vind begrunner forslaget med at det er behov for produksjon av mer kraft. Foreslått vindkraftområde representerer et område der det allerede er gjort store inngrep. Turbinkomponentene kan transporteres enkelt til området, og vindkraftanlegget vil kunne knyttes til nettet på en effektiv måte.

Vi mener at nåværende kunnskap om området indikerer at prosjektet kan etableres med begrensede konsekvenser for miljø og samfunn. Dette tilsier at området representerer et potensiale som gjør det forsvarlig å kunne settes av til vindkraftformål i kommunens arealplan. På den måten vil videre utredninger kunne iverksettes, og endelig utbyggingsløsning avgjøres reguleringsplanprosessen.

Porsgrunn kommune kan gjennom denne prosessen også velge å avslå/si nei til vindkraftanlegget hvis man vurderer at ulempene blir for store. Vi mener imidlertid at kommunen har best grunnlag for å ta endelig stilling til prosjektet etter at konsekvensutredninger er gjennomført og planforslag er levert.

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Forslaget er i tråd med Telemark Fylkeskommunes overordnede mål om et bærekraftig lavutslippssamfunn. Forslaget er også i tråd med Bystrategi Grenland, der Grenland i samarbeid skal bidra til å redusere klimagassutslippene og samtidig utvikle en konkurransekraftig region. Porsgrunn kommune har selv et mål om å ivareta eksisterende industri og samtidig sikre etablering av nye næringsvirksomheter.

Kraftbehovet i Grenland er som kjent stort. Hver enkelt kommune klarer ikke å løse alle utfordringene selv. Løsningen må være at hver kommune gjør det som er mulig for å bidra til at regionen når sine fremtidige målsettinger. Potensialet for ny kraftproduksjon i Porsgrunn er begrenset. Det foreslått vindkraftområdet rundt deponiet på Lanner er etter vår bedømming et av de få områdene i Porsgrunn som kan være egnet til ny kraftproduksjon.

Bystyret i Porsgrunn vedtok den 16.03.23 at kommunen er positiv til at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon, og at kommunen skal ta endelig stilling til tiltaket når konsekvensene er ferdig utredet. Således er forslaget i tråd med hva Bystyret i Porsgrunn har vedtatt. Vi foreslår at det avgrensede området avsettes til vindkraftformål, og at man på et senere tidspunkt tar endelig stilling til tiltaket når utbyggingsløsning og konsekvensene ved vindkraftanlegget er ferdig utredet, gjennom en ordinær reguleringsplanprosess.

Én turbin på 7 MW produserer ca. 20.000.000 kWh per år. Dette tilsvarer strømforbruket til ca. 1200 husstander. Ikke-regulerbar kraftproduksjon, som for eksempel vindkraft og solkraft, innebærer at strømmen nødvendigvis ikke produseres når strømforbruket er høyt. Dette representerer i dag ingen stor utfordring i Norge pga. reguleringsevnen til vannkraftverkene. Vannkraftverkene kan spare vann når vindturbinene produserer strøm. Med det bidrar vindkraft til å redusere strømprisene, fordi kraftsystemet tilføres mer strøm. Ved etableringen vindkraftverket på Lanner ønsker Norsk Vind imidlertid også å etablere batteriløsninger. Dette vil øke samfunnsnytten ved tiltaket ytterligere, ved at vindkraftanlegget kan lagre strøm, og dermed også kunne allokere strømleveransen til de timene der strømforbruket er høyt.

Vindkraftanlegget kan knyttes til nettet på flere måter, avhengig av hvor mange turbiner som etableres. Ved utbygging av 2-3 turbiner vil anlegget kunne knyttes til eksisterende 22 kV-linje som ligger om lag 100 meter sør for området. Ved utbygging av et større prosjekt på nærmere 8 turbiner vil strømmen kunne knyttes til eksisterende 132 kV-linje 8 km øst for anlegget. Nettilknytningen vil være en egen utredning, som vil gå parallelt med utredningen av vindkraftanlegget. Norsk Vind har allerede initiert dialog med Lede AS om mulig nettløsning.

Adkomsten til vindkraftverket og transport av turbinene kan gjøres på de allerede anlagte veiene i området. Disse veiene brukes i dag til tung anleggstrafikk i forbindelse med arbeidet med massedeponiet. Vi har også gjort undersøkelser omkring havneområder i Grenland og omegn der turbinkomponentene kan ilandføres fra båt. Det finnes flere havner der dette er mulig uten ytterligere utbedringer. Turbinkomponentene kan også fraktes fra havn til vindkraftområdet uten behov for større utbedringer langs offentlig vei.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

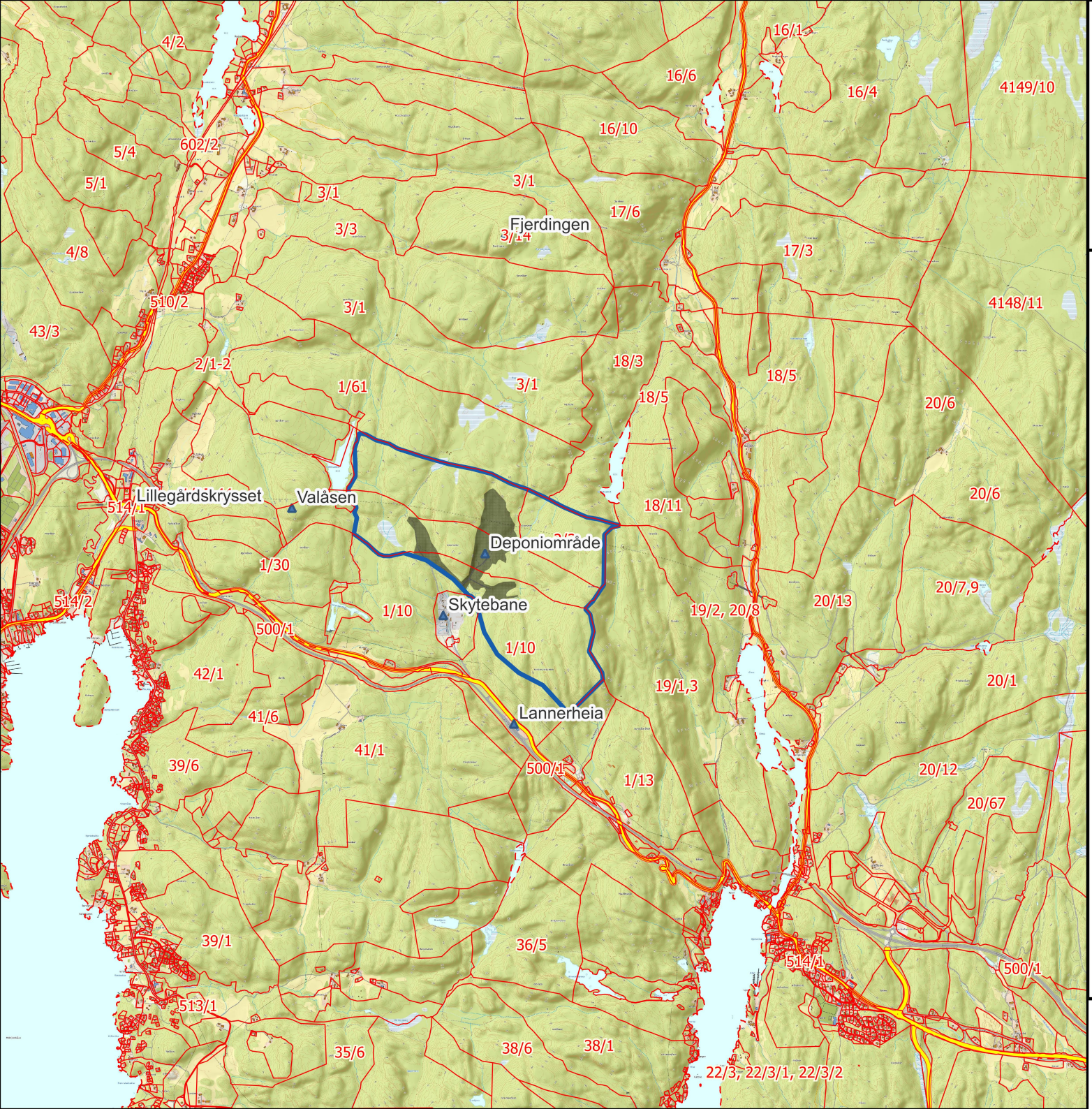

NORSK VIND AS

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Beliggenhet og avgrensning av areal

Foreslått område for vindkraft er avgrenset med blå strek.

0 750 1 500 2 250 3 000 m

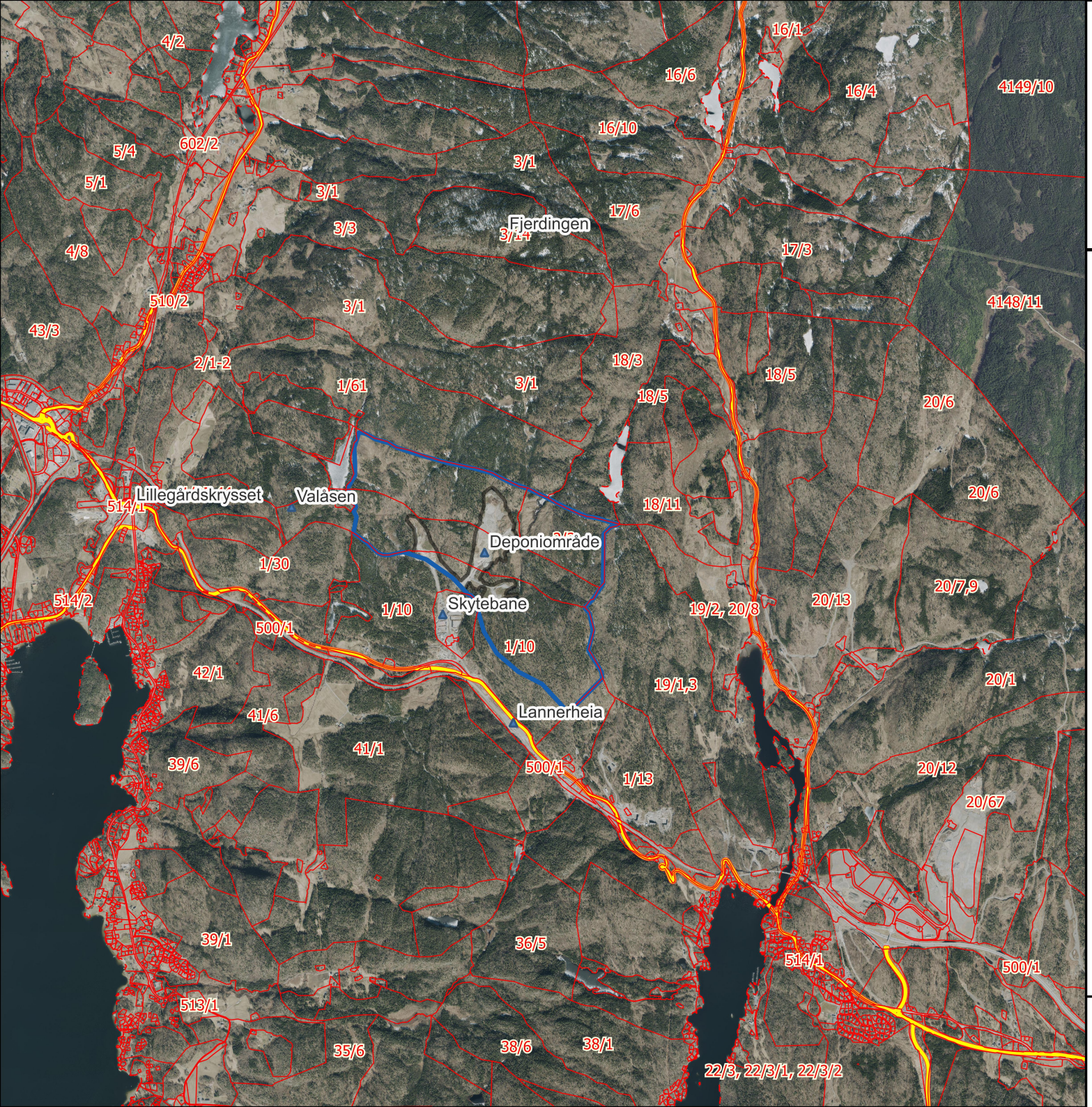

NORSK VIND AS

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Beliggenhet og avgrensning av areal

Foreslått område for vindkraft er avgrenset med blå strek.

Deponiet for Nye Veier/E18 innenfor det foreslåtte vindkraftområdet er markert med sort strek.

0 750 1 500 2 250 3 000 m

SKIEN KOMMUNE

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Deres ref.	Vår ref.	Dato
23/16547-7	24/7854 - 2	14.03.2024

Kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune – oppstartsvarsel og planprogram - uttalelse

Skien kommune har mottatt forslag til arealstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024 – 2036.

Vi ser at arealstrategien bygger opp under videre utvikling innenfor bybåndet, i tråd med felles føringer i ATP-Grenland. Det er viktig at arealdelen legger opp til framtidig arealbruk som følger opp dette, ettersom det vil legge grunnlaget for felles søknad om bypakke Grenland fase 2 og videre felles forhandlinger om en byutviklingsavtale for Grenland.

Tidligere har det vært et samarbeid mellom Porsgrunn og Skien om revisjon av arealdelen og felles planbestemmelser. Dette er ikke aktuelt nå pga. at vi er kommet i ulik fase når det gjelder revisjon av arealdelen i de to kommunene. Det må likevel være et mål at både utbyggere og innbyggere fortsatt skal møte relativt likt regelverk, uavhengig av hvilken kommune de henvender seg til. Vi vil derfor gjerne samarbeide framover om hovedtrekkene i bestemmelser og retningslinjer.

Med hilsen

Mette Gundersen
utviklingssjef

Kristin Bjerkeseth Vindvad
plansjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Alexander Karlsson
Espen Nordstrand
Marte Bakken Resell

Plan
Tlf: 35 58 10 00
post@skien.kommune.no
Post: Pb. 158, 3701 Skien
Besøk: Henrik Ibsens gate 2
Bank: 2680.07.01049
Org. Nr: 938 759 839

www.skien.kommune.no

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 15:56:17
ReferanseID	POR0101-1045617

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
924033606

Organisasjonsnavn
POWERED BY TELEMARK

Adresse
Postboks 7

Postnummer/-sted
3903 PORSGRUNN

Kontaktperson
Bård Stranheim

Mobilnummer
90885035

E-post
baard@poweredbytelemark.no

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Forslag til arealstrategi har to viktige punkter under 4.2 "Temaer i arealdelen" vi ønsker å vektlegge:
-"Næring og industri": Utnyttelse av eksisterende industriområder er av stor betydning for å øke verdiskaping med minst mulig negativ effekt. ZERO har gjort en analyse av dette ("Grønne industriparker", 14. august 2023), som viser gevinster både for klima og energibruk fremfor å bygge ut industri på nye områder, bl.a. motivert gjennom tilgang på kraft. Porsgrunn har en viktig rolle i å bygge videre på denne kunnskapen, og med det som bakrunn sikre at videre industriell vekst ikke kommer i konflikt med annen arealbruk.
-"Fornybar energi": Dagens industrielle verdiskaping er avhengig av fornybar energi. Både til avkarbonisering av eksisterende, og for videreutvikling av ny industri som passer inn i regionens

industrielle økosystem. Vi setter derfor stor pris på planens formulering "at kommunen er positiv til at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen".

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 19:44:18
ReferanseID	POR0101-1045628

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
923607307

Organisasjonsnavn
FELLESFORUM FOR HEISTAD, BRATTÅS OG SKJELSVIK

Adresse
c/o Paal Kjørsvik Merkurvegen 19B

Postnummer/-sted
3942 PORSGRUNN

Kontaktperson
Per Olaf Strøm

Mobilnummer
95491862

E-post
perolafstrom@aol.com

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Avsnitt: Utvikle lokalsentre med gode bo- og nærmiljø

1. Ende overskriften til å inkludere sikkerhetsaspektet f.eks.
Utvikle lokalsentre med gode og sikre bo- og nærmiljø

2. Legge til aspektene: Trygghet , trafikk og støy
f.eks. God bokvalitet kjennetegnes også ved at beboerne føler seg trygge, også med tanke på trafikksikkerhet og støybegrensning.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Flott om det neste gang legges ved en ordliste som forklarer fagspråket som blir brukt f.eks. arealdel, planprogram, plankart osv.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 22:58:30
ReferanseID	POR0101-1045631

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☒ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
895535532

Organisasjonsnavn
NATURVERNFORBUNDET I GRENLAND

Adresse
c/o Anne Mjelva Storgata 177A

Postnummer/-sted
3915 PORSGRUNN

Kontaktperson
Sissel Solberg

Mobilnummer
90668551

E-post
sissel.solberg@gmail.com

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Nullvekstmålet er viktig, arealstrategien må virkelig brukes aktivt for å oppnå dette.
Arealnøytralitet - man virker altfor defensive mot målet om å oppnå arealnøytralitet.
Vi savner, i ATP Grenland og Bystrategi Grenland, og likedan i de kommunale føringene en tilnærming som involverer en bybane i Grenland som en viktig del av det lokale samferdselsbildet. En bybane i Grenland er etter vår mening et framtidsrettet tiltak med tanke på arealbruk og utslipp.

Arealstrategi

Bybane bør være med i knutepunktplanleggingen.
Vi mener forslaget er for defensivt om arealnøytralitet i punktet om å bevare og styrke blågrønn struktur.
Positivt at det legges opp til å legge til rette for økt satsing på tog for et effektivt transportnett.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Strandsonen er under press, og må beskyttes av et strengere regime.
Kartlegging av naturmangfold har fått liten plass, her må vi være ambisiøse og være føre var.

Prosess

Bra med planvask for et mer bærekraftig arealbruk

Annet

Vi ønsker å bli med på planvaskprosessen.
Hvordan er dagens oversikt over naturmangfold? Kartlegging av naturmangfold må intensiveres.
Vi er svært bekymret for hvor lett det har vært i hele Grenland å bygge ned natur.
Grønn plakat bør revideres.
Ta med føringer for redusert bilbruk og økt satsing på sykkel og gange.

Annet

Hva gjelder innspillet?

Under kunnskapsgrunnlaget; "Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord" og "Tiltaksprogram i vannområde Skien-Grenlandsfjordene". Vi kan ikke se at fjorden og vannområdet har fått noen plass i kommunens planprogram og strategi. Strandsone trekkes fram, men det gis ikke føringer for hva videre plan skal inneholde. Vern av strandsonen bør styrkes, og det bør ikke godkjennes ytterligere utbygging i strandsonen i kommunen.

Vi gjentar hvor viktig vi mener det er at samferdselsplanleggingen baseres på mindre arealbruk, mer kompakte byer og mindre biltrafikk, av hensyn til klima og naturmangfold. Kollektivtrafikk og gang/sykkeltrafikk skal stimuleres. Dette gjøres ikke ved å bygge nye kjøpesentra langs våre nye motorveier, det gjøres ikke ved å bygge nye veier for at biltrafikken skal komme raskere fram. Styrket togtilbud og en bybane i Grenland er positive bidrag i riktig retning.

Og vi har en naturmangfoldskrise, Porsgrunn bør bli en foregangskommune i å ta skikkelige grep for å kartlegge naturområder/ubebygde områder som ennå ikke er kartlagt. Da står vi sterkere for ikke å gjøre uopprettelige naturskader.
Dette er også klimatiltak.

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Legge en plan for å restaurere natur som er tapt.

Dersom vern av natur skal ha en hensikt er det viktig å se større områder i sammenheng.

Positivt at det satses på sterkt jordvern.

Fornybar energiproduksjon som tar store naturarealer er uønsket, men grå arealer og tak på offentlige og private har et potensiale for solcelleanlegg.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	05.04.2024 23:53:08
ReferanseID	POR0101-1045632

Innsender

Jeg sender inn innspill som

☐ Privatperson ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

☐ Arealinnspill ☐ Bestemmelser
☒ Planprogram ☐ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
996238768

Organisasjonsnavn
BJØRNTVEDTJORDET VEL

Adresse
Bjørntvedtgata 10

Postnummer/-sted
3916 PORSGRUNN

Kontaktperson
Vegard Prestholdt

Mobilnummer
97562047

E-post
vegardprestholdt@gmail.com

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Vi ser at kommunen legger opp til mange gode strategier for en mer bærekraftig utvikling. Både utviklingen av knutepunkt Porsgrunn, fortetting med kvalitet i sentrum og bevaring og styrking av blågrønn struktur har stor betydning for området som Bjørtvedtjordet Vel dekker. Vi vil understreke betydningen av at kommunen sørger for å se alle planer og fortettingsprosjekter i sammenheng, og legge klare føringer i arealdelen for både kulturhistorisk bebyggelse, offentlige parker, byrom, lekeplasser, aktivitetsområder, blågrønn struktur og gater som det er trygt og enkelt å gå og sykle i. Slike føringer må til for å sikre at det blir planlagt og bygget med kvalitet for framtida, og at det store fortettingspotensialet som kommunen viser til faktisk lar seg realisere. Dersom alle kvalitetene i byen blir borte ved ny utbygging, vil ikke Porsgrunn kunne tiltrekke seg nye innbyggere og bedrifter slik

kommunen ønsker.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Byformveilederen viser at Nedre Bjørntvedt inngår i delområde 2: Sverresgate. Det påpekes her at området har svært lite grøntareal utover gatetrær i Sverresgate, at området domineres av veg- og parkeringsareal og at det er behov for høyere andel grøntareal.
Vi ser at Kulturskoleparken ikke er nevnt selv om den geografisk inngår i delområde 2. Det er derfor viktig at parken inngår i videre utredning innenfor temaet "Lekeareal i offentlige parker og byrom". "Kulturskoleparken" er eneste offentlige grøntområde med leke- og aktivitetsplass på Nedre Bjørntvedt. Parken er en viktig møteplass for både beboere og besøkende, og utgjør med sine trær og beplanting også en viktig del av grønnstrukturen i området. Parken kan spille en større rolle i den blågrønne strukturen i framtiden, også med tanke på flom og naturlig drenering av vann.

Konsekvenser ved utvikling av knutepunkt Porsgrunn:
Nedre Bjørntvedt vil bli en viktig fartsåre både for myke trafikanter og biler fra store bydeler til og fra knutepunkt Porsgrunn når det her etterhvert fylles med innhold og arbeidsplasser. Gatene i vårt område må derfor tilrettelegges og prioriteres for trygg og attraktiv ferdsel for de myke trafikantene. Det er generelt potensial for mer gatetrær og sosiale møteplasser i gatene på Nedre Bjørntvedt. Dette vil være positivt både for klima, biologisk mangfold og sosiale forhold.

Det er positivt at det omfattende faktagrunnlaget fra arbeidet med kulturminneplan tas med i arealdelen, men denne må også vedtas som egen plan.

Prosess

Velforeningen bistår gjerne med kunnskap om bruken av arealer og videre innspill til sikring og videreutvikling av kvalitetene i vårt område.

Annet

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Ingen vedlegg er lagt til

KYSTVERKET

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Deres ref.:	Vår ref	Arkiv nr	Saksbehandler	Dato
23/16547-7	2024/719-3		Aase Kristin Eikenæs Marthinsen	05/04/2024

Uttalelse til oppstart av planarbeid - revisjon av kommuneplanens arealdel 2024-2036 og høring av planprogram og arealstrategi - Porsgrunn kommune - Telemark fylke

Kystverket viser til kommunens oversendelse av 9. februar 2024 med varsel om oppstart av rulleringen av kommuneplanens arealdel og høring av planprogram og arealstrategi.

Kystverket har følgende innspill til det videre planarbeidet:

- **Havneområdene vises som arealformål *havn*, alternativt som *næring* med tilhørende bestemmelser som sikrer næringer med behov for sjøtransport tilgang til disse områdene. Støyfølsom bebyggelse planlegges utenfor rød og gul støysone fra havneområder slik at konflikt med havnevirksomhet unngås.**
- **Farledene videreføres som juridiske samferdselslinjer på plankartet og i tillegg gis et egnet arealformål, som arealformål farled.**
- **Ankringsområdet vises som arealformål ankringsområde, jf. pbl. § 11-7 nr. 6, alternativt som bestemmelsesområde, med tilhørende bestemmelse: «Innenfor ankringsområdet tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring»**.
- **Gjeldende planbestemmelse i pkt. 1.6.7 om navigasjonsinnretninger videreføres. Vi legger for øvrig til grunn at det ikke vil være plankrav for navigasjonsinnretningene, og at dette tydelig går fram av bestemmelsene.**
- **Virkninger for sjøtransport og havn utredes ved nye/ endrede arealinnspill i eller ved farvannet. ROS-analyser inngår i dette arbeidet.**

Bakgrunn

Porsgrunn kommune har varslet oppstart av rulleringen av kommuneplanens arealdel og høring av planprogram. Formålet med rulleringen er å sikre at kommunen har det plan- og

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502, 6025 ÅLESUND
Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: https://kystverket.no
Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk. Gjeldende arealdel er fra 2019, og sist endret i 2022.

I tillegg legges arealstrategien på høring. Arealstrategien skal legges til grunn for det videre arbeidet med revisjonens av arealdelen, og vedtas ved fastsetting av planprogrammet. Den foreslåtte arealstrategien for Porsgrunn består av fem hovedgrep:

- Utvikle knutepunkt med mange funksjoner og transportformer
- Skape et attraktivt sentrum og fortette med kvalitet
- Utvikle lokalsentre med gode bo- og nærmiljø
- Bevare og styrke blågrønn struktur
- Legge til rette for næring, industri og et effektivt transportnett

Revisjonen av kommuneplanens arealdel vil skje delvis parallelt med revisjonen av samfunnsdelen, som er fra 2013.

Kystverkets rolle i planarbeidet

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning. Kystverket er grunneier/rettighetshaver og forvalter en rekke eiendommer, anlegg og installasjoner langs kysten, deriblant fyrstasjoner, sjømerker og fiskerihavner. Kystverket ligger under Nærings- og fiskeridepartementet.

Kystverket er sektormyndighet etter havne- og farvannsloven. Havne- og farvannsloven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv.

Planarbeidet i Porsgrunn kommune har konsekvenser for sjøtransportens rammevilkår, og Kystverket har da rett og plikt til å delta i planleggingen, jf. plan- og bygningsloven § 3-2 tredje ledd.

Kystverket har veiledning og informasjon om vår rolle i arealplanlegging på våre nettsider[1].

Kystverkets innspill

Porsgrunn kommune er sammen med nabokommunene rundt Frierfjorden et nasjonalt viktig industrielt tyngdepunkt. Rundt Frierfjorden er det flere viktige havner og fergeforbindelser. Kystverket forutsetter at planarbeidet tar hensyn til skipstrafikk, havner og næringer med behov for sjøtilgang i det videre arbeidet med kommuneplanen.

Havn, industri og næring

Grenland Havn er ei havn av nasjonal og regional betydning, og et intermodalt knutepunkt med direkte tilknytning til jernbane og veg. Havna er ei industrihavn og håndterer våtbulk, tørrbulk, stykkgods og containerlaster. I tillegg er det en rekke private terminaler i Frierfjorden, Eidangerfjorden og langs Porsgrunns-/Skienselva.

Kommuneplanen har som mål å ivareta eksisterende næringsliv og legge til rette for nye etableringer, jf. planprogrammets avsnitt 4.3. Havnevirksomhet og næringsliv er avhengig av bl.a. arealtilgang, tilknytning til overordnet infrastruktur og kontinuerlig helårsdrift (24/7) for å ha en effektiv drift. Kystverket forutsetter at kommunen legger til rette for eksisterende og framtidig havnevirksomhet og sikrer næringslivet tilgang til tilstrekkelige næringsarealer

[1] https://www.kystverket.no/sjotransport-og-havn/arealplanlegging/

med sjøtilgang. I den forbindelse viser vi til nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 der det går fram at *det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv*, jf. forventning 37. Dette er konkretisert i statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (2014) pkt. 4.6 der det står at *effektiv og sikker trafikkavvikling og god framkommelighet for næringstransport må vektlegges i planleggingen.*

Kystverket forventer at havneområdene vises som arealformål *havn*, alternativt som *næring* med tilhørende bestemmelser som sikrer næringer med behov for sjøtransport tilgang til disse områdene.

Havne- og industrivirksomhet medfører ulike typer støy gjennom døgnet som kan være en utfordring for nærliggende områder med støyfølsom bebyggelse. Utvikling av boligområder i kommunen må sees i sammenheng med havne- og næringsområder. Det er lite hensiktsmessig å etablere bebyggelse stadig nærmere støyende virksomheter. Dette vil skape konflikt mellom naboer og virksomheter som er viktige arbeidsplasser, og som har en viktig samfunnsoppgave. **Vi forutsetter at støyfølsom bebyggelse planlegges utenfor rød og gul støysone fra havneområder slik at konflikt med havnevirksomhet unngås.**

Farleder og øvrige sjøområder

Farledene[2] er sjøens hovedveier og er fastsatt gjennom farledsforskriften[3]. Farledene er transportkorridorer med store mengder gods- og passasjertransport, som er viktig for samfunns- og næringsutvikling både lokalt og nasjonalt. Sammen med havnene er farledene en forutsetning for effektiv sjøtransport.

Dagens farleder til Grenland er svært trafikkert, og har også transport av farlig last. Staten ved Kystverket har investert betydelige midler i utbedring av farleden gjennom Brevikstrømmen i perioden 2008-2010. Utbedringen av innseilinga til Grenland ble gjennomført i 2022. Kystverket planlegger å bedre innseilinga til kaianleggene ved Herøya industripark ved å utbedre farleden i Torsbergrenna. Farledsprosjektet inngår i første seksårsperiode i NTP 2022-2033.

I Porsgrunn kommune er det registrert farvann med status som hovedled og biled, jf. kartutsnittet i figur 1. I gjeldende kommuneplan fra 2019 er farledene vist som samferdselslinjer. I tillegg er farledsarealet etter farledsforskriften vist som hensynssone 190, sikringssone farled. **Kystverket forutsetter at farledene videreføres som juridiske samferdselslinjer på plankartet.** Det er viktig at farledslinjene ikke oppfattes som et definert omfang av farleden. Sjøtrafikkens arealbehov avgjøres av trafikkbildet, farvannets beskaffenhet, værmessige forhold, dag- og nattseilas samt navigasjonsinnretninger knyttet til farleden. Grunnet den omfattende trafikken i sjøområdene, vil **Kystverket anbefale kommunen i tillegg å synliggjøre farledene med arealformål farled**, for å vise at skipstrafikken er så omfattende at det påvirker annen bruk av sjøarealet, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder for planlegging i sjøområdene, kapittel 6.4.2[3]. **Alternativt kan arealformålet ferdsel benyttes**.

---

[2] Hovedleder og bileder er fastsatt i farledsforskriften med farledsstrek og areal i Kystverkets digitale kartløsning Kystinfo

[3] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/

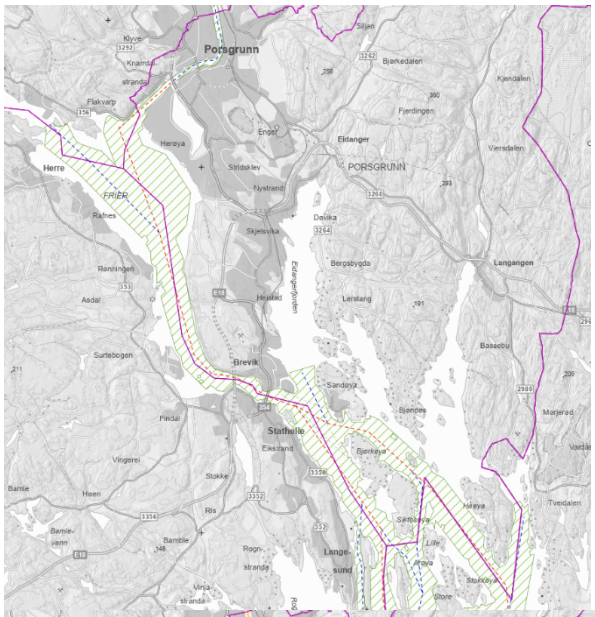
Porsgrunn
Eidanger
PORSGRUNN
Herøya
Herre
FRIER
Langangen
Brevik
Stathelle
Langesund

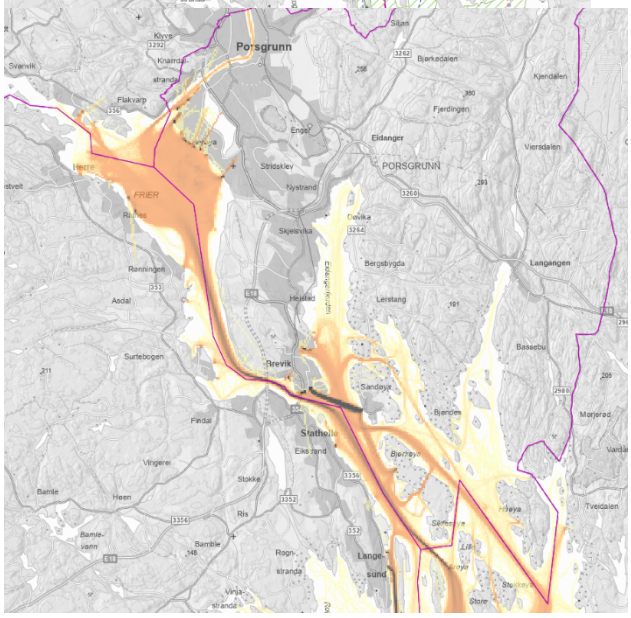
Porsgrunn
Eidanger
PORSGRUNN
Herøya
Herre
FRIER
Langangen
Brevik
Stathelle
Langesund

Figur 1. Kartutsnittet til venstre viser hovedleder (rødstiplet linje) og bileder (blåstiplet linje). Lilla strek er kommunegrense. Grønn skravur markerer områder hvor Kystverket har forvaltningsansvar etter havne- og farvannsloven. Kommunal havnemyndighet har forvaltningsansvar i områdene uten grønn skravur. Kartet til høyre viser skipstrafikk i 2020. Mørkest farge angir mest trafikk. Kilde: Kystinfo.

Ankringsområder for skipstrafikken

Ankringsområder er områder som dekker både nasjonale og regionale behov for sikker oppankring for skipstrafikken, og er derfor viktig å ivareta i kommuneplansammenheng. Ankringsområdet «Frierfjorden» (se figur 2), hovedsakelig beliggende i Porsgrunn kommune, er et ankringsområde av nasjonal og regional betydning. Antall ankringer på «Frierfjorden» i 2023 var ifølge ankringsstatistikken i Kystdatahuset[4] 829.

Ankringsområdet er siden forrige rullering av kommuneplanens arealdel blitt avmerket i sjøkart, se figur 2. Det er viktig at ankringsområdet holdes fri for ledninger, kabler og andre tiltak som forringer muligheten for ankring. **Kystverket anbefaler å vise ankringsområdet som arealformål ankringsområde, jf. pbl. § 11-7 nr. 6, alternativt som bestemmelsesområde,** jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder for planlegging i sjøområdene kapittel 6.4.3. **Vi anbefaler videre at det gis følgende bestemmelse til ankringsområdet: «Innenfor ankringsområdet tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring»**.

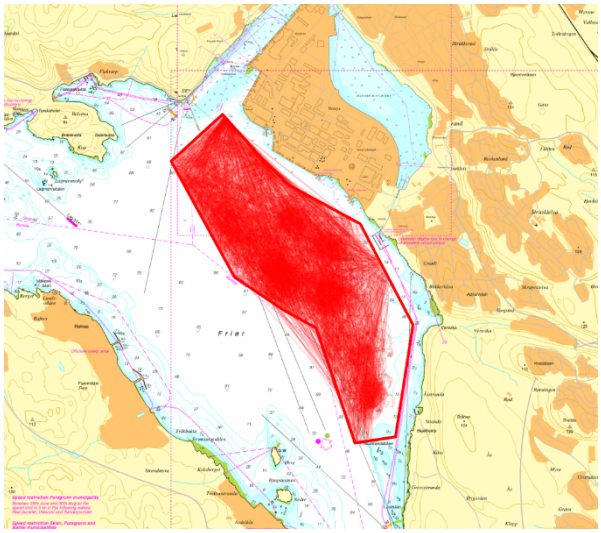

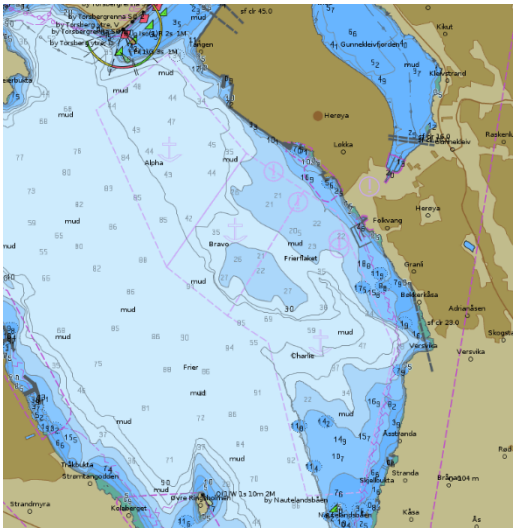

[4] https://kystdatahuset.no/

Figur 2. Figuren til venstre viser oppankringer av fartøy på ankringsområdet «Frierfjorden» i 2023. En ankring er definert som et opphold innen området på mer enn 2 timer med hastighet på >= 3 knop. Kilde: Kystdatahuset. Figuren til høyre viser sjøkart der ankringsområdet er avmerket. Kilde: Kystinfo.

Navigasjonsinnretninger

For å sikre trygg ferdsel i farvannet er navigasjonsinnretninger av vesentlig betydning. Kystverket har et overordnet ansvar for fyrlykter, overetter, staker, jernstenger mm i kommunen. Det er viktig at det i plan legges til rette for nødvendig vedlikehold, nyetablering, flytting mv. av navigasjonsinnretninger langs kysten. Fjerning eller flytting av navigasjonsinnretninger kan være aktuelt hvis de vil kunne utgjøre en sjøsikkerhetsmessig risiko dersom de blir stående.

Kystverket ber om at gjeldende planbestemmelse i pkt. 1.6.7 om navigasjonsinnretninger videreføres. Vi legger for øvrig til grunn at det ikke vil være plankrav for navigasjonsinnretningene, og at dette tydelig går fram av bestemmelsene.

VA-anlegg og ledninger i sjø

Kystverket har i de senere år erfart at etablering av vann- og avløpsrenseanlegg med tilhørende ledninger i sjø skjer ved reguleringsplanlegging. Dersom Porsgrunn kommune ser behov for etablering av ledninger i sjø, anbefaler vi at potensielle traseer avmerkes i plankart, og at det legges til rette for å samle ledninger i egne traseer på sjøbunnen slik at unødvendig beslag på sjøbunnen unngås.

Småbåthavner

Det går frem av forslag til planprogrammets avsnitt om utredningsbehov at småbåthavner vil vurderes helhetlig i forbindelse med kommuneplanens arealdel.

Kystverket er opptatt av at kommunens planlegging tar høyde for sjøtrafikkens arealbehov, og at kommunen vektlegger sikkerhet og fremkommelighet i farvannet. Det er viktig at det på et overordnet nivå gjøres rede for bruken av farvannet som ferdselsåre før det vurderes tilrettelegging for småbåthavner og andre aktiviteter.

Kystverket opplever et stadig økende press på kyst- og sjøområder, som kan føre til arealkonflikter mellom ulike interessegrupper. Vår erfaring er at reguleringsplaner som legger til rette for tiltak i farvannet - som for eksempel etablering av brygger i ei elv – blir i den enkelte plan vurdert isolert, og ikke sett i sammenheng med andre planer eller tiltak i samme farvann. Dette kan føre til at nye opplysninger kommer frem når det søkes om tillatelse etter sektorlov, og en uforutsigbar søknadsbehandling.

Når det i planprogrammet foreslås at utredning av småbåthavner inngår i det videre planarbeidet, vil Kystverket anbefale en helhetlig forvaltning av farvannet for planlegging av tiltak i og nær farvannet, uavhengig kommunegrenser. I et slikt arbeid bør det vurderes et interkommunalt samarbeid med berørte kommuner som gjør det mulig å se ulike arealbehov, nærings- og samfunnsinteresser i sammenheng og gjøre vedtak om felles bruk og vern av ressursene.

Nye/endrede arealinnspill
Det følger av KU-forskriften § 6 bokstav a at nye områder avsatt til utbyggingsformål[5] eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder skal konsekvensutredes og ha planprogram. Videre går det frem av pbl. § 4-3 at kommunen skal utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse ved utarbeidelse av planer for utbygging.

Ved innspill til ny eller endret arealbruk i farvannet, er det viktig at virkninger for sjøfarende blir utredet, som sikker ferdsel, tilkomst, manøvrering mv. Følgende forhold kan være aktuelle å utrede for å synliggjøre eventuelle konflikter med sjøtransport (listen er ikke uttømmende):

- ferdsel for næringsfartøy og fritidsfartøy – om arealbruken fører til innsnevring av farvannet
- bruk av farvannet til aktiviteter som oppankring (ankersymbol i sjøkart og tidligere nevnt ankringsområde i Frierfjorden)
- virkninger for navigasjonsveiledningen[6]
- risiko- og sårbarhetsanalyse for ulykker til sjøs (grunnstøting, kollisjon mm.)

Ved arealinnspill om tiltak på land, f.eks. forslag om utvidelse av havn og ny støyfølsom bebyggelse nær havn, kan følgende forhold være aktuelle å utrede (listen er ikke uttømmende):

- støypåvirkning fra havn og næringsområder
- risiko- og sårbarhetsanalyse for skipsstøt mot bebyggelse mm.

Kystverket gjør oppmerksom på at arealbruk som kan komme i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale sjøtransportinteresser, kan medføre innsigelse.

Kystverket anbefaler å benytte den lokale kompetansen hos kommunalt havnevesen ved vurdering av ny arealbruk i/ved sjø. Videre kan Kystverkets karttjenester, Kystinfo[7] og Kystdatahuset[4], være til nytte i forbindelse med planarbeidet. Her finnes informasjon om farleder, navigasjonsinnretninger, ankringsområder, skipstrafikk mm.

Vi viser for øvrig til veileder om planlegging av sjøområder[3], som ble utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mai 2020.

Videre planprosess

Kystverket ber om at våre innspill blir tatt hensyn til i den videre prosessen.
Vi ser frem til å følge planarbeidet med kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune, og ber om å bli holdt orientert videre.

Videre kontakt i saken rettes til aase.marthinsen@kystverket.no og merkes med saksnr. 2024/719.

Vi ønsker dere lykke til i planarbeidet!

---

[5] Alle arealformål med unntak av arealformål nr. 3 grønnstruktur.
[6] https://www.kystverket.no/sjovegen/fyr-lykter-og-sjomerker/
[7] https://kystinfo.no/

Med hilsen

Ruben Alseth
avdelingsleder

Aase Kristin Eikenæs Marthinsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Grenland Havn IKS	Strømtangvegen 39	3950	BREVIK
Skien kommune	Postboks 158	3701	SKIEN
Bamble kommune	Postboks 80	3993	LANGESUND
Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Vår dato:	Vår ref:
08.04.2024	2024/1970
Deres dato:	Deres ref:
09.02.2024	2023/16547

PORSGRUNN KOMMUNE
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lene Ottersen, 33 37 11 91

Uttalelse - oppstart planarbeid - forslag arealstrategi og planprogram – kommuneplanens arealdel - 2024-2036 - Porsgrunn

Det vises til oversendelse av 09.02.2024 og møte i Regionalt planforum 20.03.2024, samt bekreftelse på utsatt frist i e-post av 05.04.2024. Statsforvalteren har fått utsatt frist til 09.04.2024.

Saken gjelder
Saken gjelder varsel om oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel 2024-2036 (PlanID 1415). Formålet med planarbeidet er å sikre at kommunen har det plan- og styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk.

Kommunen sender samtidig forslag til arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel ut på høring og offentlig ettersyn. Forslag til arealstrategi viser hovedgrep for den langsiktige arealbruken i kommunen. Forslaget til planprogrammet redegjør blant annet for formålet med planarbeidet, utredningsbehov og medvirkning.

Statsforvalterens fagavdelinger
Statsforvalterens fagavdelinger skal med hjemmel i plan- og bygningsloven § 3-2 påse at planer ikke er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser innen miljøvern, klima, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse, barn og unges interesser og gravplasser.

For ordens skyld minner vi om at forslag som er i strid med nasjonale eller vesentlige regionale interesser, kan gi grunnlag for innsigelse fra Statsforvalteren.

Fagavdelingens vurderinger
Statsforvalteren ber kommunen særlig merke seg følgende i vår uttalelse:

- **Det forventes at kommunen gjør en ny vurdering av tidligere avsatt, urealisert arealbruk, og disse vurderingene synliggjøres i plandokumentene, jf. avsnittet om planvask.**
- **Reduksjon av klimagassutslipp fra bl.a. transport og arealbeslag må prioriteres. Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer bør unngås så langt som mulig, jf. avsnittet om klima og karbonrike arealer.**

- **Jordvernet er innskjerpet, og omdisponering av dyrka og dyrkbar jord må unngås, jf. avsnittet om landbruk og jordvern.**
- **Nye byggeområder må kartlegges for naturtyper på kommuneplannivå, og naturverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse må ivaretas, jf. avsnittet om naturmangfold.**
- **Områder med grunnforurensning må synliggjøres i planen. Vi understreker at det frarådes å bygge på gamle deponier. Hvis kommunen likevel ønsker å bygge på gamle deponier, må det på kommuneplannivå gjennomføres miljøtekniske undersøkelser og en risikovurdering, jf. avsnittet om forurenset grunn.**
- **Det må prioriteres å følge opp tiltakene i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden.**

Generelt

Kommunen er planmyndighet og har ansvar for å vedta arealplaner etter plan- og bygningsloven. Det er en forutsetning at kommunens planer er innenfor rammene av gjeldende statlig politikk og føringer. De siste årene har det kommet en rekke nye nasjonale føringer og oppdatert kunnskap som kommunene må legge til grunn for sin planlegging. Det er viktig at nye føringer og ny kunnskap innarbeides i planarbeidet, og at også arealstrategien reflekterer dette. Vi viser særlig til *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027* (heretter *Nasjonale forventninger)*. Kommunen skal følge opp disse forventningene i all planlegging etter plan- og bygningsloven.

En arealstrategi er også i tråd med *Nasjonale forventninger* (forventning nr. 4), og er viktig for å klargjøre kommunestyrets langsiktige arealpolitikk og hvordan nasjonale og regionale føringer og mål skal følges opp. Vi forventer at arealstrategien legges til grunn for det videre arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel slik at areal- og samfunnsutviklingen ses i sammenheng.

På miljøområdet bør kommunen gjøre seg kjent med rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet, *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*. Rundskrivet gir en oversikt over hvilke miljøhensyn staten forventer at skal ivaretas i den kommunale arealplanleggingen.

Se også Kommunal- og distriktsdepartementets veileder: Kommuneplanens arealdel (regjeringen.no)

Konsekvensutredning

Kommuneplanens arealdel omfattes av krav til konsekvensutredning, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6 og plan- og bygningsloven § 4-2 og kapittel 14. Vi viser også til veileder Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (regjeringen.no)

Vi minner også om at Miljødirektoratets veileder om konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941) nylig er oppdatert: Konsekvensutredning av klima og miljø. Denne må legges til grunn for konsekvensutredningen av disse temaene.

I det følgende gjør vi rede for de nasjonale interessene Statsforvalteren er satt til å ivareta, og som vi forventer at blir ivaretatt i det videre arbeidet med arealstrategien og kommuneplanens arealdel.

FNs bærekraftsmål i kommunal planlegging

Regjeringen har besluttet at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. For Norge er de største utfordringene knyttet til bærekraftsmålene om klimagassutslipp, natur, ressursbruk og forbruk. Regionale og lokale myndigheter har et særskilt ansvar for å følge opp FNs bærekraftsmål. Ifølge FN kan to tredjedeler av delmålene bare nås

gjennom lokal innsats. Her er kommunenes lokalkunnskap avgjørende for å kunne konkretisere arbeidet, identifisere målkonflikter, og innføre riktige tiltak. For veiledning til arbeidet viser vi til Meld. St. 40 (2020-2021) *Mål med mening: Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030*.

Det er vist til at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn i planarbeidet, noe som er i tråd med *Nasjonale forventninger* (forventning nr. 1). Det står videre at alle mål skal etterstrebes i planleggingen med arealdelen, men det er ikke redegjort videre for de ulike bærekraftsmålene, hva målene betyr for Porsgrunn kommunes arealdel, og hvordan arealdelen kan være med på å nå disse målene. Dette bør vektlegges og redegjøres for i det videre arbeidet med arealdelen.

Regjeringens forventninger til planprosessene

Vi minner om forventningene regjeringen har til planprosessene i *Nasjonale forventninger*. Regjeringen forventer at samfunns- og arealplanleggingen baseres på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag, og skriver at kommunene bør utarbeide et arealregnskap som del av et slikt kunnskapsgrunnlag (forventning nr. 17). Fylkeskommunen har utarbeidet et Arealregnskap for Telemark, som vil være et nyttig verktøy i denne prosessen, og ved planvask (se neste avsnitt).

Vi viser videre til regjeringens forventning nr. 53, som sier at viktig naturmangfold, jordbruksareal, vannmiljø, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap skal kartlegges og sikres i kommunens planlegging. I tillegg skal samlede virkninger av eksisterende og planlagt arealbruk vektlegges. I konsekvensutredninger skal alternativer, samlede virkninger av foreslått arealbruk og sumvirkninger vurderes (forventning nr. 18). Vi vil også fremheve regjeringens forventning nr. 49, hvor det heter at fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder vurderes før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk.

Planvask og urealiserte byggeområder

Det er positivt at kommunen planlegger å gjøre en gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk i både reguleringsplaner og arealdelen, hvor målet med arbeidet er å sikre et oppdatert plangrunnlag i samsvar med dagens kunnskap, lovverk og politikk. Dette er helt i tråd med regjeringens forventning om at kommunene ved revidering av kommuneplanens arealdel vurderer om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpassing, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster (forventning nr. 47).

I lys av dette forventer Statsforvalteren at kommunen i kommuneplanprosessen gjør en ny vurdering av ikke-realiserte utbyggingsområder opp mot hensynet til nasjonale interesser, ny kunnskap, og nye føringer. Vi forventer at kommunens vurderinger av urealiserte byggeområder synliggjøres i plandokumentene. Slike vurderinger må også omfatte byggeområder som er regulerte, men ikke enda realiserte. Statsforvalteren kan komme til å vurdere innsigelse til eksisterende, urealiserte områder i kommuneplanen dersom disse er i konflikt med nasjonale interesser, jf. plan- og bygningsloven § 5-5.

Kommunen har stor frihet til å endre/oppheve gamle reguleringsplaner uten å bli erstatningspliktig. Vi viser til veiledningen om planvask på www.enkelplanlegging.no/kommunal-planstrategi.

Klima og karbonrike arealer

Klimaendringene er en av de største utfordringene i vår tid, og arbeidet for å bidra til reduserte klimagassutslipp skal prioriteres. Regjeringen er tydelige i sin forventning nr. 45 om at omstillingen til lavutslippssamfunnet og bidrag til oppnåelse av klima- og miljømålene skal prioriteres. Dette skal blant annet skje gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbeslag og transportbehov. Med kun 6 år igjen til Norge skal ha nådd målet om 55 % reduksjon i våre klimagassutslipp, må dette

være en *hovedprioritet* i kommunens planlegging. Det er behov for kraftfulle grep, og dette må reflekteres i arealstrategien og kommunensplanens arealdel.

Arealbruksendringer, spesielt nedbygging av grønne arealer, er en betydelig kilde til utslipp av klimagasser. Dette er også trukket frem i de nasjonale forventningene, hvor det i forventning nr. 48 står at regjeringen forventer at omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, unngås så langt som mulig, slik at arealenes evne til lagring og opptak av karbon opprettholdes. Statsforvalteren vil fremover være særlig oppmerksom på de nasjonale interessene knyttet til myr, men vi ber kommunen merke seg at forventing nr. 48 også gjelder skog.

Dersom kommunen likevel velger å omdisponere karbonrike arealer, må det vises til alternativvurderinger og at det ikke er mulig å få til ønsket utvikling på andre arealer. Samfunnsbruken av planlagt tiltak må vurderes. Ved offentlig ettersyn bør kommunen kunne redegjøre hvor store karbonrike arealer som blir omdisponert, hvilken type areal dette er og hva som er klimaeffekten av omdisponeringen. Vi viser her også til oppdatert veileder om konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941), hvor det er et eget kapittel om klimagassutslipp. Denne må legges til grunn dersom det er snakk om omdisponering av karbonrike arealer.

Det er positivt at arealnøytralitet og nullvekstmålet er lagt til grunn i arealstrategien, og at det i arbeidet med arealdelen skal utarbeides et arealregnskap. Med nullvekstmålet ligger det at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk, og ved at veksten i persontransporten tas med kollektiv, sykkel og gange. I arealstrategien er det satt fokus på å legge til rette for sentrums- og boligutvikling med god tilgang til kollektiv, sykkel og gange, samt fortetting med kvalitet og transformasjon, i tråd med regjeringens forventning nr. 25 og 49.

Vi ser at det både i arealstrategien og planprogrammet er satt fokus på å legge til rette for næring, industri og et effektivt transportnett. Det er pekt på utfordringer med å sikre tilstrekkelig energi for å møte framtidig behov og legge til rette for fornybar energi. Dette er i tråd med nye *Nasjonale forventninger* og regjeringens forventningspunkter 31-34. Vi påpeker her viktigheten av å sikre en tilrettelegging for grønn omstilling og fornybar energiproduksjon med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. For å sikre dette bør det gjøres en helhetlig vurdering av plassering og behovet, og velge ut de områdene som gir minst mulige negative konsekvenser.

Angående politiske signaler om utvikling av nye fritidsboliger, viser vi til regjeringens forventning nr. 57, om at potensialet for fortetting eller utvidelse av eksisterende fritidsboligområder vurderes før det legges til rette for utbygging i nye områder. Vi minner også om byggeforbudet i strandsonen.

<u>Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP) og ATP Grenland</u>
Arealplanleggingen er et av de viktigste virkemidlene for å redusere klimagassutslipp fra transport. I *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* (SPR-BATP) er det et mål om at utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og tilrettelegge for klima- og miljøvennlige transportformer. Dette er også trukket frem i regjeringens forventning nr. 51, hvor det heter at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres ved å legge til rette for kollektivtransport, sykkel og gange, effektiv arealbruk og avgrensede sentrumsområder og tettsteder. De statlige planretningslinjene er fulgt opp i *Regional plan for samordna areal og transport for Telemark 2015-25* (ATP-Telemark) og *Regional plan for samordna areal og transport i Grenland 2014-25* (ATP Grenland).

Det er følgelig viktig at fremtidige planer bidrar til at veksten i persontrafikk i kommunen foregår ved økt bruk av gange, sykkel eller kollektivtransport. Vi ser at det i arealstrategien er satt fokus på å utvikle effektive knutepunkt og trafikkløsninger, og at det skal legges til rette for sentrums- og boligutvikling med god tilgang til kollektiv, sykkel og gange.

Naturmangfold

Norge og verden står i en naturkrise. Arealbruksendringer er den klart største trusselen mot naturmangfoldet. Statsforvalteren forventer at naturmangfold blir et sentralt tema i arealdelen, og at hensynet til viktige naturverdier, både på land og i sjø og vassdrag, blir ivaretatt. I regjeringens forventning nr. 53 heter det at kommunene skal påse at viktig naturmangfold, jordbruksareal, vannmiljø, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap kartlegges og sikres i planleggingen. Samlede virkninger av eksisterende og planlagt arealbruk skal vektlegges.

Det er positivt at arealnøytralitet er lagt til grunn for arealstrategien, som handler om at nedbygging av natur skal unngås. Det legges imidlertid til grunn at der gjenbruk av bebygde områder ikke er mulig, må det planlegges slik at naturinngrepet begrenses med avbøtende tiltak. Det er pekt på økologisk kompensasjon som et virkemiddel. Vi minner her om Miljødirketoratets tiltakshierarki, hvor man først skal unngå, og deretter begrense, istandsette og til slutt om mulig kompensere vesentlig negative virkninger for miljøet. Økologisk kompensasjon skal ikke være noe man i utgangspunktet baserer seg på, men er siste utvei. Det kan i visse enkeltprosjekter være aktuelt.

Miljøavdelingen viser til rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet, *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*. Se særlig punkt 3.6 om naturmangfold, som lister opp nasjonale og vesentlige regionale interesser knyttet til verneområder, naturtyper, arter, sammenhengende naturområder med urørt preg og geologisk naturmangfold. Dersom slike interesser ikke ivaretas i arealdelen, kan det gi grunnlag for innsigelse fra miljødirektøren. Det må også sikres tilstrekkelige buffersoner mot viktige naturverdier. Vi forventer at kommunen inntar hensynssoner for bevaring av naturmiljø i arealdelen for å sikre viktige naturverdier, og at det knyttes gode retningslinjer til disse.

Vi minner også om viktigheten av å ivareta sammenhengende naturområder med urørt preg. Betydningen av sammenhengende naturområder må vektlegges i arealplanleggingen, og fragmentering av natur bør unngås. Viktige korridorer for naturmangfold må sikres.

Om utredning av naturmangfold

Konsekvenser for naturmangfoldet må utredes i konsekvensutredningen. Der det avsettes nye områder til utbygging eller annen endret arealbruk, må kommunen sørge for at utdatert kartlegging av naturmangfoldet oppdateres, og der det ikke finnes tidligere kartlegging, må dette utføres, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 17 andre ledd. Dette fremgår også av Miljødirektoratets veileder M-1941 *Konsekvensutredning for klima og miljø*. Vi minner om at utredning og kartlegging av naturmangfold i konsekvensutredninger skal følge anerkjent metodikk. For kartlegging av naturtyper på land er den aktuelle metodikken kartlegging etter Miljødirektoratets instruks (NiN-metoden).

Kommunen må sørge for at alle nye byggeområder blir kartlagt i forbindelse med rullering av arealdelen. Vi understreker at kartlegging og utredning av naturmangfold må gjennomføres i forbindelse med konsekvensutredningen til arealdelen, og ikke kan skyves til reguleringsplannivå.

For eksisterende registreringer av naturverdier i kommunen viser vi til Miljødirektoratets Naturbase og den nye satsningen Økologiske Grunnkart. I en konsekvensutredning av naturmangfold må det

også legges vekt på de artsdata som er tilgjengelige, for eksempel i Økologiske Grunnkart eller Artskart. Mange truede arter blir ikke fanget opp i forbindelse med naturtypekartlegging, derfor er det viktig at dette vurderes selvstendig i en konsekvensutredning.

Avslutningsvis minner vi om at prinsippene for forvaltning av naturverdier i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn i planleggingen, jf. § 7. Dette inkluderer føre-var-prinsippet i § 9 og vurdering av samlet belastning på økosystemer i § 10.

Landbruk og jordvern

Jordvern er en nasjonal interesse. Det er et nasjonalt mål å få til en kraftig reduksjon i årlig omdisponering av dyrket mark. Også dyrkbar jord omfattes av jordvernet og skal tas vare på.

Ny nasjonal jordvernstrategi ble vedtatt 26.05.2023, og jordvernmålet ble ytterligere innskjerpet til å nå være at innen 2030 skal det maksimalt omdisponeres 2000 dekar dyrka mark per år. Regjeringen forventer at kommunene bidrar til å styrke jordvernet, og dessuten at tidligere avsatte arealer på dyrka jord blir vurdert tilbakeført til LNF-formål, jf. forventning nr. 68, 69, og 70. Kommunen må ivareta både dyrka jord (fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite) og dyrkbar jord. I forventning nr. 70 står det at kommunene bør vurdere å utarbeide en jordvernstrategi som en del av sin planlegging, for å redusere omdisponeringen av dyrka jord.

I landbruks- og matministeren og kommunal- og distriktsministerens brev til kommunene av 29.01.2024 *Matjord og arealplanlegging i kommunane* fremheves det blant annet at matjord må sees på som en ikke-fornybar ressurs som skal tas vare på for all framtid. Det bør ikke være et argument for å omdisponere matjord at kommunen har tilbakeført areal til LNF i en annen del av kommunen.

Vi minner også om at det må sikres tilstrekkelige buffersoner mot landbruksarealer, og om betydningen av å ivareta utmarksbeiter og verdifulle kulturlandskap.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har ansvar for å fremme samfunnssikkerhet og forebygge risiko i sin rolle som planmyndighet. Dette kommer i tillegg til kommunens generelle beredskapsplikt. Regjeringen forventer at samfunnssikkerhet og beredskap blir vektlagt i planleggingen, og at ROS-analyser bygger på oppdatert kunnskap og blir lagt til grunn for planleggingen (forventning nr. 63). Arealbruk skal planlegges slik at overvann og fare knyttet til flom, erosjon, skred og annen naturfare blir håndtert forsvarlig (forventning nr. 66).

Statsforvalteren skal bidra til at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt ved revidering av kommuneplanens arealdel, inkludert for tidligere godkjent arealbruk. Statsforvalteren skal også følge opp at ROS-analyser etter § 4-3 i plan- og bygningsloven er av tilfredsstillende kvalitet og bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Dette er særlig aktuelt der det er fremkommet ny kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold, eller andre forhold som det tidligere ikke har vært tilstrekkelig kunnskap om (f.eks. risiko knyttet til klimaendringer). Fremover vil vi ha et økt fokus på ROS-analyser i overordnet plan, og vi forventer at det utarbeides areal-ROS i forbindelse med arbeidet med arealdelen som ivaretar hensynet til samfunnssikkerhet i tilstrekkelig grad.

På kommuneplannivå er det god mulighet til å se farer og behov for sikringstiltak i et mer helhetlig perspektiv. Overvannshåndtering, støyhåndtering, flom- og skredsikring er eksempler på arealkrevende sikringstiltak som best ivaretas på overordnet plannivå. Vi anbefaler DSBs veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* (2017) og tilhørende sjekkliste. Vi viser også til rundskriv H-5/18 *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling.*

Plan- og bygningsloven stiller krav om risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) av planområder, jf. § 4-3. Dette gjelder i utgangspunktet for alle typer arealplaner. ROS-analysen må beskrive mulige uønskede hendelser som kan ha betydning for det som planlegges, både naturhendelser og hendelser i virksomheter, innenfor eller utenfor planområdet. Alle risiko- og sårbarhetsforhold av betydning for utbygging skal vurderes. ROS-analysen skal være beslutningsgrunnlag for å avgjøre om områder kan bebygges, og om det må tas spesielle hensyn som skal innarbeides i bestemmelser eller kart. Kommunen må ha særskilt fokus på uønskede hendelser som kan ramme kritisk infrastruktur (vei, vann, avløp, helse, nødetater, kraftforsyning, elektronisk kommunikasjon m.m.).

Kommunen har ansvar for å følge opp ROS-analysen ved å styre ny utbygging bort fra arealer der tilstrekkelig sikkerhet ikke kan oppnås. Dette gjelder både der naturgitte forhold fører til for lav sikkerhet, og der uheldig samvirke, f.eks. av ulike virksomheter, fører til for lav sikkerhet. Hensynet til samfunnssikkerhet må avklares tidlig i planprosessen. Tidlig i planprosessen er det imidlertid ikke alltid nok kunnskap om planlagt utbygging til å kunne vurdere utbyggingens konkrete konsekvenser for risiko- og sårbarhetsbildet. Likevel bør det så langt som mulig avklares om et område er egnet for foreslått utbygging. Dersom utbyggingen antas å påvirke eksisterende bebyggelse, må også den berørte eksisterende bebyggelsen inngå i analysen.

Område med risiko og sårbarhet skal markeres i arealdelen som hensynssoner med tilhørende retningslinjer og bestemmelser, jf. plan- og bygningsloven § 11-8. I kommuneplanens arealdel vil det som regel være aktuelt å legge hensynssone over kartlagte aktsomhetsområder. Særlige farer som kan avgrenses geografisk, som skredfare, flom, sikkerhetssone rundt farlig virksomhet, støy, luftforurensning og forurenset grunn er det naturlig å synliggjøre ved bruk av hensynssoner. Aktsomhetsområder for potensiell fare og hensynssoner skal vises i plankartet.

Når det gjelder hensynsoner rundt anlegg med farlig stoff eller storulykkebedrifter, viser vi til DSBs temaveileder for *Sikkerheten rundt anlegg som håndterer brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatte og eksplosjonsfarlige stoffer og* DSBs *Veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter*. I henhold til veilederne skal hensynssonen være gradert i ulike nivåer basert på risikokonturer rundt anlegget. Det bør gis tydelige bestemmelser om hvilke tiltak som er tillatt og ikke tillatt innenfor de ulike nivåene av hensynsonen. Utstrekning av hensynssonen skal enten følge sikkerhetsavstander gitt i relevante forskrifter/veiledninger eller beregnes ved hjelp av en risikovurdering. Vi viser til *Retningslinjer for kvantitative risikovurderinger for anlegg som håndterer farlig stoff* for utarbeidelse av risikovurderingen. I henhold til storulykkeforskriften §§ 6 og 9 må storulykkevirksomhetene fremskaffe informasjon om sin risiko til kommunene. Det bør gjøres en vurdering av ønsket utvikling rundt Herøya og storulykkebedrifter, også i forhold til eventuell framtidig ekspansjon.

Vi anbefaler bruk av FylkesROS for Vestfold og Telemark (2020).

<u>Klimatilpasning</u>
Regjeringen forventer at det tas hensyn til et endret klima i planleggingen, og at de høye alternativene fra nasjonale klimaframskrivninger, samt et tilstrekkelig langt tidsperspektiv, legges til grunn når konsekvenser av klimaendringer vurderes. De fylkesvise klimaprofilene skal benyttes i dette arbeidet, jf. forventning nr. 65.

Regjeringen forventer videre at bevaring og restaurering av naturområder eller etablering av naturbaserte løsninger vurderes for å tilpasse samfunnet til klimaendringene, jf. forventning nr. 67. Betydningen av intakt natur for klimatilpassing må vektlegges: våtmarker, myr, skog og grøntområder gir vern mot overvann, flom og skred, som i henhold til klimaframskrivninger for

Telemark er ventet å øke i frekvens og intensitet. Det er derfor viktig at kommunen setter av tilstrekkelig areal og vektlegger naturbaserte løsninger i sin planlegging.

Det må gjennomgående tas hensyn til forventede fremtidige klimaendringer gjennom klimatilpasning av planer, se *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning* (2018), og tilhørende veileder om klimatilpasning. Veiledning om hvordan man kan ta hensyn til klimaendringer i arealplanlegging er også gitt i DSBs temaveileder *Klimahjelperen*, *Klimaprofil for Telemark* og NVEs faktaark 7/2018 *Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen*.

Vi minner om at hensynet til flom og overvann er særlig viktig i fortettings- og transformasjonsprosjekter, der åpning av bekker, trygge flomveier, flere grønne områder som drenerer vann, grønne tak, kunstige bekker og basseng kan bidra til klimatilpasning.

Forurensning

Kommunen har plikt til å påse at fareområder blir ivaretatt i planen på en tilfredsstillende måte, jf. plan- og bygningsloven § 4-3. Kommunen bør gi planbestemmelser for å hindre en arealbruk som medfører risiko for spredning av miljøgifter, eller gir skader på mennesker eller miljø. Vi savner henvisning til forurensningsloven i kapittel 2.1.

Forurenset grunn

Arealplaner må ta hensyn til kunnskap om forurenset grunn (Grunnforurensningsdatabasen) eller mistanke om dette, og hva slags type forurensning det er. Miljøavdelingen vil derfor understreke betydningen av at kommunen selv har oversikt over hvilke områder dette gjelder.

Områder med grunnforurensning må synliggjøres i planen, og bør avmerkes som hensynssone av type sikrings-, støy- og faresone. Hensynssonene bør omfatte både områder der det er fastslått at grunnen er forurenset, og områder der kommunen vurderer at det er risiko for det. Vi viser til forurensningsforskriften kapittel 2 og punkt 3.3 i rundskriv T-2/16. Kommunen må kartlegge risiko og vurdere tiltak hvis tidligere industriområder skal brukes til f.eks. boliger, barnehager eller annen utbygging. Konsekvenser for nye utbyggingsformål skal vurderes og beskrives, og det er viktig at kommunen stiller krav til undersøkelser og opprydding i senere planfaser. Dette gjelder også om det skal graves i områder med syredannende alunskifer og andre syredannende bergarter. Vi viser også til veileder M-1941 *Konsekvensutredning for klima og miljø,* kap. 2.8 Grunnforurensning.

Vi vil særlig minne om at myndighetene fraråder å bygge på gamle deponier, jf. Miljødirektoratets veileder M-1780/2020 *Bygging på nedlagte deponier*. Det bør heller ikke bygges i randsonen til nedlagte deponier. Dersom det likevel åpnes for ny arealbruk på gamle deponier, må dette bli tilstrekkelig utredet, og det må gjennomføres miljøtekniske undersøkelser og risikovurderinger på kommuneplannivå. Det er derfor viktig at kommunen har oversikt over gamle deponier, særlig der hvor det kan være deponert biologisk nedbrytbart materiale. Dersom det ikke tas tilstrekkelig hensyn til kjente fareområder, kan kommunen bli erstatningsansvarlig for eventuelle skader.

Kommunen må ta stilling til om de ønsker å tillate bebyggelse på gamle deponier eller i randsonen til disse. Dersom kommunen ikke ønsker å åpne for bebyggelse på eller ved deponiene, bør dette fremgå av bestemmelser til arealdelen.

Forurenset sjøbunn

Forurensede sedimenter skal kartfestes og beskrives, basert på kunnskap i databasen for grunnforurensning, Vannmiljø og andre offentlige kilder, supplert med lokal kunnskap. Ved behov

tas nye prøver og analyser, for å avklare forurensningsnivå og -omfang. Konsekvenser for nye utbyggingsformål skal vurderes og beskrives. Forurenset sediment er et risiko- og sårbarhetstema i plan, ifølge kravet i plan- og bygningsloven § 4-3.

Akutt forurensning til vassdrag
Dersom kommuneplanen åpner for at det i næringsområder kan etableres virksomheter med potensiale for akutt forurensning til vassdrag, må det gis bestemmelser for å redusere konsekvensene av slike hendelser.

Håndtering av overskuddssnø
Kommunen bør vurdere om det er behov for å avsette areal for permanente eller midlertidige snødeponier. Ved opprettelse av deponi for overskuddssnø må det gjøres en stedsspesifikk risikovurdering for å kartlegge om snøen som er planlagt deponert kan medføre skade eller ulempe på nærliggende sjø, vassdrag eller grunn. Snødeponier er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven, og det kan være behov for tillatelse etter forurensningsloven på grunn av forurensningsfaren. Statsforvalteren er svært restriktiv når det gjelder dumping av snø i sjø og vassdrag. Vi anbefaler å opprette snødeponier som er plassert så langt unna sjø og vassdrag som mulig, på en lokalitet der det ikke er forventet negativ påvirkning på sensitive naturkvaliteter. Vi viser til ny veileder fra Miljødirektoratet om håndtering av snø fra brøyting:
https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/Haandtere-sno-broyting/

Masseforvaltning
Infrastrukturprosjekter og byggevirksomhet medfører ofte svært store overskudd av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. Å finne tilstrekkelig egnet areal til deponering av rene masser er ofte en utfordring. Mellomlagring og permanent disponering av jord og steinmasser kan føre til uheldige effekter i nærliggende vannresipienter og på land. Det anbefales derfor at kommunen i arealdelen vurderer behov for areal til massedisponering, samt bestemmelser knyttet til dette.

Regjeringen forventer at helhetlig masseforvaltning blir avklart i regionale og kommunale planer, jf. forventning nr. 44. Planer for større bygge- og anleggsarbeider skal avklare hvordan overskuddsmasser skal disponeres, samt hvordan nødvendig areal til håndteringen skal sikres. Videre skal muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.

Før areal avsettes til deponering av rene masser må det utredes og vurderes opp mot miljømål og prinsipper i vannforskriften og naturmangfoldloven om disponeringen kan føre til forurensning i resipient eller volde skade på naturmangfoldet. Når disponeringen av masser kan føre til fare for forurensning, kan det være nødvendig med tillatelse etter forurensningsloven § 11. Miljødirektoratets faktaark M-1243/2018 *Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset* informerer nærmere om dette temaet.

For å sikre en mer helhetlig og langsiktig masseforvaltning kan det være aktuelt å fremheve masseforvaltning som et eget tema i arealdelen, eventuelt også å utarbeide en tematisk kommunedelplan dersom dette er hensiktsmessig. Statsforvalteren oppfordrer kommunen til å ta konkret stilling til hvordan masseforvaltning skal følges opp i fremtidig arealplanlegging.

Avløp
Det er i planprogrammet vist til *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med at aktivt friluftsliv,* hvor det foreslås flere tiltak for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden. Som en oppfølging av Oslofjordplanen er det laget en rapport som viser at det er flere alvorlige problemområder i Ytre Oslofjord hvor utslippene av nitrogen må reduseres, deriblant fra avløp og jordbruk.

På landsbasis er det et stort etterslep når det kommer til nødvendig vedlikehold og utbygging av avløpsnett, samt rensekapasitet for avløp. Regjeringen fremholder at kommunene må se ansvaret for avløp og planlegging etter plan- og bygningsloven i sammenheng. Dette er viktig for å sikre tilkobling og tilstrekkelig rensekapasitet før ny utbygging igangsettes. Ved planlegging av nye utbyggingsområder og utvidelser av eksisterende, både helårs- og fritidsbebyggelse, minner vi om at områdenes (tettbebyggelsenes) størrelse må vurderes, jf. forurensningsforskriften § 11-3 bokstav k. Områdets størrelse har betydning for hvem som er forurensningsmyndighet og hvilke minimumskrav som følger av forskriften, jf. kap. 12, 13 og 14.

Det er en forutsetning at avløpsrenseanlegg som ny bebyggelse skal koble seg til, overholder krav til rensing og andre krav etter forurensningsregelverket, og har tilstrekkelig kapasitet til utbyggingen. Vi anbefaler derfor at det i overordnede planer stilles rekkefølgekrav i planbestemmelsene som sikrer tilkobling til avløpsanlegg som driftes i tråd med tillatelse etter forurensningsloven. Vi vil påpeke at tilknytning til avløpsanlegg som ikke overholder rensekravene, eller ikke har kapasitet, medfører ulovlig forurensning, uavhengig av størrelsen på anlegget og hvem som er forurensningsmyndighet.

Støy

Kommunen må i sin arealplanlegging ta hensyn til utfordringer knyttet til støy. Vi forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* T-1442/2021 blir lagt til grunn for planarbeidet, og at hensynet til støy blir tilfredsstillende ivaretatt i samsvar med retningslinjen. Dette gjelder både ved planlegging av ny støyfølsom bebyggelse, og ved tilrettelegging for ny støyende virksomhet.

Kommunen bør i planprogrammet gjøre en vurdering av om det bør utarbeides støykart dersom dette mangler. I kommuneplanen bør det avklares hvilke områder som er egnet for støyfølsom arealbruk, og hvilke områder som er egnet for støyende virksomhet.

Vi minner om anbefalingene i T-1442/2021 knyttet til stille områder. For flere typer arealbruk er stillhet særlig viktig: byparker, kirkegårder, friluftsområder og naturområder. Retningslinjen understreker at i større upåvirkede naturområder er all hørbar fremmed lyd i utgangspunktet uønsket. Retningslinjen sier at stille områder bør synliggjøres og gis vern gjennom kommuneplanen. Hensynssoner med særlige bestemmelser er det viktigste verktøyet i denne sammenhengen. Retningslinjen sier videre at støyende anlegg og virksomhet bør lokaliseres og utformes slik at støynivået ikke øker i stille områder som er avsatt i kommuneplanen, i natur- og friluftsområder og i verneområder hvor fravær av støy er viktig for verneformålet.

Det kan settes krav i kommuneplanen om at retningslinje T-1442 skal legges til grunn i alle nye planer og tiltak. Det er viktig at bestemmelsene sikrer at det stilles krav til støy også ved gjennomføring av enkeltsaker og tiltak i medhold av eldre reguleringsplaner.

Luftkvalitet

Vi viser til *Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging* (T-1520). Denne skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven, for å forebygge negative helseeffekter av luftforurensning. Veitrafikk, vedfyring i tettsteder og industri trekkes fram som kilder til luftforurensning. Det er utarbeidet anbefalte luftforurensningsgrenser som skal legges til grunn ved planlegging av ny virksomhet eller bebyggelse. Retningslinjen anbefaler at kommunene i samarbeid med anleggseiere kartlegger luftkvaliteten i henhold til disse grensene. Vi kjenner til at Porsgrunn kommune har utfordringer når det gjelder luftforurensning. Det er viktig at det settes tilstrekkelig fokus på samspillseffekter mellom støy og luftforurensing, og at det tas særlig hensyn til dette i planleggingen for å sikre god bokvalitet og hensynet til barn og unge.

Lysforurensning
Vi minner om at kommunene har hjemmel til å stille krav og kan regulere og legge føringer på belysning som er negativt både for mennesker og for naturmangfold. Regulering av lysforurensning er ekstra viktig nær verneområder og andre viktige naturområder.

Vassdrag og vannmiljø
Regjeringen forventer at kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom deltakelse i arbeidet med vannområdene, gjennomføring av miljøtiltak og god arealforvaltning. Bruks- og verneverdiene i vassdragene skal sikres i planleggingen, og nedbygging av vassdragsnatur og utfylling i vassdrag reduseres, jf. forventning nr. 59.

Gjennom arealplanlegging kan kommunen sette restriksjoner for å ivareta vannkvalitet og økologi i sjø og vassdrag. De regionale vannforvaltningsplanene skal legges til grunn for kommunens planlegging og virksomhet i vannregionen, jf. vannforskriften § 29. I planprogrammet nevnes både *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* og *Regional vannforvaltningsplan 2022, 2027 Vestfold Telemark vannregion*, samt *Tiltaksprogram i vannområde Skien-Grenlandsfjordene*. Vi forventer at det blir lagt stor vekt på å vurdere hvordan arealdelen kan bidra til å nå målene i planene. Oslofjorden er i kritisk dårlig tilstand, og det er avgjørende at kommunene rundt fjorden gjør nødvendige tiltak for å forbedre situasjonen.

Vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på å ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Vi viser her til miljømålene i vannforskriften §§ 4 og 5, samt § 12. Vi oppfordrer kommunen til å ta stilling til hvordan man kan sikre oppfølging av vannforskriften på tvers av ulike sektorer, eksempelvis plan, landbruk og vann og avløp.

Vi viser også til Miljødirektoratets veileder *Vannmiljø i arealplanlegging* og til Kommunal- og distriktsdepartementets veileder *Planlegging i sjøområdene*.

For verna vassdrag må Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag legges til grunn i planleggingen. Hensynene i punkt 3 i de rikspolitiske retningslinjene må legges til grunn innenfor områder for verna vassdrag, og gjelder for hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern, samt et område på inntil 100 meters bredde langs sidene av disse, jf. punkt 1 i retningslinjene.

Kantvegetasjon langs vassdragene
En velutviklet kantvegetasjon langs vann og vassdrag bidrar til å holde tilbake næringssalter og jordpartikler, og den gir levesteder for dyr, fugler, insekter og planter. I vannressursloven § 11 er det gitt bestemmelser om kantvegetasjon. Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Bredden på kantvegetasjonen kan med hjemmel i § 11 andre ledd fastsettes av kommunen i planer etter plan- og bygningsloven. Vi anbefaler kommunen å gjøre dette i arealdelen.

Klimaendringer, flom og erosjon
Klimaendringene fører til økt nedbør og kraftigere styrtregn. Dette medfører økt flomvannføring i elver og bekker. Også utbygging, nydyrking i skog og myr samt drenering i produksjonsskog har bidratt sterkt til at avrenning og flom har økt betydelig. Utviklingen gir økt elve- og bekkeløpserosjon, økt partikkeltransport og forringelse av den økologiske tilstanden i ferskvann og sjø. Det er viktig å unngå tap av arealer med stor evne til å magasinere nedbør, som skog og myr. Kommunene bør

kartlegge arealer med betydning for klimatilpasning og ivareta naturtyper som våtmarker, myr, elvebredder og skog, jf. *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*.

Byggegrense langs sjø og vassdrag
Vi registrerer at det i forbindelse med planarbeidet skal gjennomgås tidligere fastsatt byggegrense i strandsonen, slik at den blir gjennomgående i alle byggeområder, og at den skal kvalitetssikres. Vi minner om adgangen til å fastsette byggegrense langs innsjøer og elver/bekker i medhold av plan- og bygningsloven § 1-8. Langs vassdrag kan kommunen sette en grense på inntil 100 meter der bestemte tiltak ikke er tillatt. Kommunen har plikt til å vurdere en slik byggegrense hvis vassdraget har betydning for naturmiljø og friluftsliv, jf. § 1-8 femte ledd. Vi anbefaler at kommunen gjennomgår/revurderer slike byggegrenser differensiert etter bl.a. vassdragsverdi og -størrelse.

Arealformål og planbestemmelser
Vann og vassdrag kan ligge innenfor alle typer arealformål i plan- og bygningsloven § 11-7. For større innsjøer og vassdrag er det ofte hensiktsmessig å bruke arealformålet *Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone*, jf. § 11-7 nr. 6. Det kan brukes underformål med føringer for arealbruken. Det kan brukes hensynssone naturmiljø for å fastlegge at det skal tas hensyn til vannforekomsten.

Kommunen kan fastsette generelle planbestemmelser til kommuneplanen for å ta vare på vannmiljøet, jf. plan- og bygningsloven § 11-9. Disse kan gjelde for hele planområdet, eller knyttes separat til de enkelte hovedformålene. Kommunen kan f.eks. fastsette et generelt forbud mot å lukke bekker etter § 11-9 nr. 6. Generelle planbestemmelser kan også brukes til å stille krav til avløpsløsninger, jf. § 11-9 nr. 3.

<u>Landskap</u>
Planer skal bidra til å sikre kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap, jf. plan- og bygningsloven § 3-1 bokstav b. Gjennom Europarådets landskapskonvensjon har Norge forpliktet seg til å fremme vern, forvaltning og planlegging av landskap. Vi viser også til punkt 3.9 om landskap i rundskriv T-2/16. Landskapshensynet må tillegges vekt når det planlegges nye byggeområder. Plassering av for eksempel boligområder høyt i terrenget bør unngås, og det bør tas sikte på å velge løsninger som i størst mulig grad opprettholder det naturlige landskapet.

<u>Strandsonen</u>
I 100-metersbeltet langs sjøen skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser, jf. plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd. 100-metersbeltet langs sjøen er av nasjonal interesse. Stortinget har derfor bestemt at det skal være byggeforbud i 100-metersbeltet, jf. plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd. I 2017 understreket stortingsflertallet at byggeforbudet skal praktiseres strengt.

Strandsonen har stor betydning for blant annet naturmangfold, landskap og friluftsliv. Kommunen har et særlig ansvar for å sørge for at strandsonen er tilgjengelig for allmennheten, og at utbygging langs sjøen unngås. Regjeringen forventer at arealbruken i strandsonen langs sjø og vassdrag vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, jf. forventning nr. 55.

Kommunenes arealplaner og enkeltsaksbehandling skal bidra til å hindre nedbygging i strandsonen, og forbedre forholdene for de allmenne interesser. I *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* (SPR Strandsone) gis det klare føringer for planleggingen i 100-metersbeltet.

I henhold til SPR Strandsone ligger Porsgrunn kommune i Sone 1, som er områder langs sjø med særlig stort press på arealene. I denne sonen er det en klar forventning om at byggeforbudet i strandsonen praktiseres strengt, og dispensasjoner skal unngås. SPR Strandsone fremhever at planlegging i strandsonen skal ta hensyn til naturmangfold, landskap, kulturmiljø og eksempler på den særegne kystkulturen i området. Også tiltak for å forbedre tilgjengeligheten for allmennheten må tilpasses hensynet til landskap, kulturminner og natur.

SPR Strandsone slår fast at ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere om tidligere vedtatte, urealiserte byggeområder i strandsonen skal opprettholdes eller tas ut av arealdelen.

Småbåthavner
I forslaget til planprogram legges det opp til å vurdere temaet småbåthavner. Dette er positivt, og vi oppfordrer til at det gjennomføres en overordnet og helhetlig vurdering av behovet for å etablere nye småbåthavner/-anlegg eller utvide eksisterende småbåthavner/-anlegg, og hvor disse småbåthavnene/-anleggene eventuelt skal plasseres eller utvides, både i sjø og vassdrag.

Statsforvalterens miljøavdeling har praksis for å ha en streng holdning til nyetablering av brygger og småbåthavner/-anlegg og utvidelser av slike konstruksjoner i 100-metersbeltet langs sjøen. Generelt vil vi påpeke at det er en fordel om kommunen legger til rette for et mindre antall veldrevne større småbåthavner/-anlegg, fremfor mange mindre brygger og småbåthavner/-anlegg. Avdelingen vil påpeke at brygger og småbåthavner/-anlegg privatiserer og bygger ned arealene både langs sjøen og i sjøen, og at disse konstruksjonen vil ha en negativ påvirkning på landskap, allmennhetens ferdselsmuligheter og naturmangfoldet.

Vi har generelt ikke vært like strenge i vassdrag, men det bør likevel være en bevisst vurdering av hvor og hva som kan tillates, og at det tas tilstrekkelig hensyn til vannmiljøet og naturmangfold i vann. Konkret til etablering vil forurensning være et viktig tema, og det kan kreves særskilte tillatelser fra Statsforvalteren både etter forurensningsregelverket, forskrift om fysiske tiltak vassdrag og vannressursloven §11 om kantvegetasjon.

<u>Friluftsliv</u>
Regjeringen forventer at viktige friluftsområder kartlegges og sikres i den kommunale planleggingen, og at utbygging avgrenses mot sammenhengende natur- og friluftslivsområder, jf. forventning nr. 53 og 56. Dette innebærer at hensynet til friluftsliv må utredes og ivaretas i planleggingen. Det må særlig tas hensyn til registrerte viktige og svært viktige friluftslivsområder, samt statlige sikrede friluftslivsområder, jf. også rundskriv T-2/16 punkt 3.10.

Vi minner ellers om viktigheten av å sikre allmennhetens tilgang til attraktive områder som f.eks. 100-metersbeltet langs sjøen og arealene langs vann og vassdrag. Vi understreker betydningen av nærturterreng og grøntarealer i tilknytning til bebyggelse. Hensynet til friluftsområder må også ivaretas når det gjelder støypåvirkning, se avsnittet om støy.

<u>Barn og unge</u>
Vi minner om at hensynet til barn og unge er sterkt forankret i lovverket og nasjonale retningslinjer, jfr. plan- og bygningsloven §§ 1-1, 3-1, RPR-barn og unge pkt. 4 og 5 samt forvaltningsloven § 17. Vi viser også til Kommunal- og distriktsdepartementets veileder *Barn og unge i plan og byggesak*.

Konsekvensene for barn og unge som følge av utviklingen i kommunen og planlagt utbygging må vurderes. I utarbeidelsen av arealdelen må kommunen være bevisst på lokaliseringen av

boligområder, skoler, kultur- og fritidsfasiliteter for å stimulere til trygg ferdsel og mulighet for fysisk aktivitet. Det er viktig at kommunen gjennom bestemmelser i arealdelen tilrettelegger for natur og grøntarealer i boligområder og korte avstander til gode plasser for lek og fysisk aktivitet. For barn og unge er det viktig at arealene i nabolaget som skal kunne brukes av alle, blir avsatt til offentlig formål. Se også regjeringens forventninger nr. 27 og 28.

Vi viser til *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen*, og minner om kravene til fysisk utforming av arealer for barn og unge i punkt 5. Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. De skal være store nok, egnet for lek og opphold, gi muligheter for ulike typer lek til ulike årstider, og kunne brukes av ulike aldersgrupper. Ved omdisponering av arealer som er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning.

For boliger, skoler, barnehager og andre bygninger der det etter kommunens skjønn er nødvendig å avsette et minste uteoppholdsareal, bør det i planbestemmelsene angis minste uteoppholdsareal og krav om lekeareal.

Folkehelse og universell utforming

Plan- og bygningsloven § 3-1 slår fast at planlegging etter loven skal legge til rette for gode bo- og oppvekstmiljøer og fremme befolkningens helse. Befolkningens tilgang til sammenhengende grønne arealer må vektlegges for å sikre folkehelse og god bokvalitet, jf. folkehelseloven. Arealdelen bør legge føringer for dette. Regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029, *Sammen om aktive liv*, understreker at fysisk aktivitet er en nasjonal interesse som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging. Fokuset er på nærmiljøet og aktivitet for alle, særlig mulighetene for lek, hverdagsaktivitet, gåing og sykling. I tillegg til grøntområder og nærturterreng må kommunen derfor ha fokus på å legge til rette for attraktive, bilfrie gang- og sykkelforbindelser.

Vi minner om ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet, og særlig § 5 andre ledd. Her heter det at kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpasse boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunen skal i arbeidet sitt med kommuneplanen fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen står overfor på feltet.

Folkehelseloven § 5 stiller krav til at kommunen har oversikt over befolkningens helsetilstand og forhold som påvirker helsen. Det er viktig at kommunene bruker planleggingen for å sikre likestilt tilgang til kultur- og fritidstilbud, natur- og grøntområder, parker og gode transportforbindelser. Friluftsliv bidrar til bedre folkehelse, mens støy og forurensning, inkludert dårlig luftkvalitet, påvirker folkehelsen negativt. Den kommunale planleggingen må sikre at ny utbygging ikke fører til at eksisterende bebyggelse utsettes for støy og forurensning over grenseverdiene.

Det er viktig å tilrettelegge for utfoldelse og fysisk aktivitet gjennom å sette av tilstrekkelige arealer av god kvalitet til grønnstruktur, uterom og møteplasser for befolkningen, jf. regjeringens forventning nr. 25 og folkehelseloven. Regjeringen forventer at sykling og gange og kollektivtrafikk prioriteres i byer og tettsteder gjennom planlegging av helhetlig infrastruktur, jf. forventning nr. 26. Den helhetlige planleggingen må også bidra til å motvirke og forebygge utenforskap og forskjeller i helse, oppvekst og levekår, jf. forventningene nr. 19-25.

Plan- og bygningslovens formålsparagraf § 1-1 sier at prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen. Dette innebærer at kommunen i sitt arbeid med arealdelen må sikre at universell utforming blir tilstrekkelig ivaretatt, inkludert i planbestemmelsene.

Gravplass

Kommunen har et ansvar for at gravplasser er en del av tjenestetilbudet til innbyggerne, og skal sørge for, i samråd med gravplassmyndigheten, at det til enhver tid er ledige graver for minst 3 % av kommunens befolkning. Valg av nytt areal gjøres best når kommuneplanens arealdel revideres.

I kommunens planstrategi 2019-2023 skulle det utarbeides en mulighetsstudie for gravplasser. Denne er ikke blitt igangsatt, men det er satt i planprogrammet at det skal kartlegges og evt. sikre gravlundskapasitet i forbindelse med planarbeidet. Vi ser positivt på dette og anbefaler at det utarbeides en egen analyse av gravplassbehov for å se på kapasitet og behov i et langt perspektiv. Dette arbeidet bør gjøres i samarbeid med lokal gravplassmyndighet. Denne analysen/strategien, ofte kalt en gravplassmelding, vil gi oversikt over bl.a. behov for nytt gravplassareal og hva som bør gjøres med eksisterende og planlagte gravplassarealer.

Gravplasser skal holdes i hevd og forvaltes med den orden og verdighet som dens egenart tilsier. Areal til ny gravplass eller utvidelse skal om mulig omfatte en buffersone mellom gravplassareal og naboer. Areal til gravplass bør ha en geoteknisk vurdering, slik at det avklares så tidlig som mulig at arealet faktisk er egnet som gravplass. Gravplasser skal også skjermes mot støy. Gravplass kan ikke brukes til gjennomgangstrafikk, eller ha luftstrekk over. Det er også viktig å huske på at ikke alle formål egner seg som nabo til en gravplass. Det må også vurderes om det er behov for særskilte tilrettelagte graver, for å imøtekomme ulike tros- og livssyn. (Se gravplassforskriften §§ 2, 3 og 7.)

Vi viser for øvrig til gravplassloven, gravplassforskriften, Rundskriv Q-06/2020 *Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø* samt *Gravplassveilederen*.

Med hilsen

Astrid Lie Olsen (e.f.)
plansjef

Lene Ottersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

TELEMARK FYLKESKOMMUNE	Postboks 2844	3702	SKIEN
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Statens vegvesen - Transport og samfunn	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD	Ladebekken 50	7066	TRONDHEIM
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN

PORSGRUNN KOMMUNE

Innspill til Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Innsendt	09.04.2024 15:18:54
ReferanseID	POR0101-1045687

Innsender

Jeg sender inn innspill som

- ☐ Privatperson
- ☒ Bedrift

Hva slags innspill gjelder det?

- ☐ Arealinnspill
- ☐ Bestemmelser
- ☒ Planprogram
- ☒ Annet

Organisasjon

Organisasjonsnummer
914039061

Organisasjonsnavn
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I TELEMARK

Adresse
Postboks 3089

Postnummer/-sted
3707 SKIEN

Kontaktperson
Eirik Knive

Mobilnummer
99155829

E-post
eirik.knive@fnf-nett.no

Planprogram

Hva gjelder innspillet

Føringer for planarbeidet

Arealstrategi

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Prosess

Annet

Annet

Hva gjelder innspillet?

Andre kommentarer

Har du andre kommentarer? Vi ber om at informasjon kommer frem i tekstboksen i skjemaet fremfor i vedlegg.

Vedlegg

Porsgrunn kommune sin arealstrategi og planprogram på høring.pdf

Porsgrunn kommune sin arealstrategi og planprogram på høring.docx

Porsgrunn kommune

Skien, 9.4.2024

Dette brevet sendes på vegne av 4H Telemark, Birdlife Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening, DNT Telemark, Grenland krets av Norges Speiderforbund, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Telemark, Skogselskapet Buskerud og Telemark, Syklistenes Landsforening Grenland, Telemark Botaniske Forening og Vestfold og Telemark Orienteringskrets.

Uttalelse til

Arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel Porsgrunn kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Telemark er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Telemark fylke og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i fylket. For oss er derfor det viktigste målet i Porsgrunn kommunes planarbeid at naturområdene, naturmangfoldet og muligheten til å drive med friluftsliv blir ivaretatt på best mulig måte.

FNF Telemark synes arealstrategien og planprogrammet for kommuneplanens arealdel har mange positive hovedgrep som arealregnskap, arealnøytralitet, planvask og at FNs bærekrafts mål legges til grunn. Men FNF Telemark savner tydeligere føringer på hvor tydelig prioritet natur og naturmangfold skal ha i planstrategien.

Generelt ønsker FNF Telemark at Porsgrunn kommune bruker virkemidlene i kommuneplanens arealdel til å sikre kommunens verdifulle naturområder, grøntområder, grønne korridorer, grønne lunger og hundremetersskoger ved å:

•sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planer, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette.

• følge nasjonale forventninger om helhetlig planlegging av land- og vassdragsareal for å unngå bit for bit-utbygging.

• å sikre grøntområder, grønne korridorer, grønne lunger og hundremetersskoger i fortettingen som er planlagt.

• innlemme vannmiljøhensyn via arealformål og gi bestemmelser og retningslinjer for å beskytte vannmiljøet i kommunen.

• sikre kommunens naturområder ved å etablere endelige og definerte kartfestede grenser for bygge- og utviklingsområdene og for områdene med vedlikeholds vekst.

Kunnskapsgrunnlag og overordnede planer og forventninger

Det er viktig at kunnskap om natur- og frilutslivsverdiene i kommunen blir lagt til grunn for det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel. Vi oppfordrer til å lage en kommunedelplan for naturmangfold og en temaplan for friluftslivets ferdselsårer. Dette vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for arealbestemmelser. Vi mener at kommunen også bør utrede områder som bør settes av som hensynssoner for friluftsliv og som hensynssoner for naturmangfold.

Bevare og styrke blågrønn struktur

Vi syntes det er uklart hvordan strategien og planen planlegger styrking av blågrønn struktur. Vi ønsker oss at arealstrategien ivaretar blågrønne strukturer i like sterk grad som jordvern. Med Hurdalsplattformen og Naturavtalen som premiss forutsetter det nødvendigheten av å ta vare på naturressursene over hele landet og sikre at naturen og naturmangfoldet ivaretas. Klima og natur skal være en ramme rundt all politikk står det i Hurdalsplattformen. Planmessig innebærer dette at omdisponering av blå og grønne strukturer skal reduseres kraftig, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet i naturavtalen. Samtidig bør Porsgrunn kommune ønske seg å være attraktiv for bosetting, og tilgang på tur og rekreasjonsområder er helt avgjørende for attraktiviteten.

Fornybar energi

Foreslår at grå arealer skal prioriteres og utgreies først til fornybar energi. Vi mener det bør være mulig å sette av areal til industri og fornybar energi som i svært liten grad går på bekostning av naturmangfold og rekreasjonsområder.

Kartlegging av naturmangfold

Gjennomgående synes vi at kartlegging av naturmangfold har fått lite plass. I planen/planprosessen kan en fort få inntrykk av at det skal gjøres et helhetlig arbeid og at alle "gamle" planer skal gjennomgås. På s.17. pkt. 5 annet avsnitt står det at konsekvensutredningen av kommuneplanens arealdel kun "skal omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av den helhetlige planen." Dette kan bety at det bare er noen av de eksisterende planene som vil bli gjennomgått.

Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord og Tiltaksprogram i vannområde

Det vises på s. 8, til dokumentene Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord og Tiltaksprogram i vannområde Skien-Grenlandsfjordene for å sikre bærekraftig vannforvaltning på lokalt nivå. Vi kan ikke se at fjorden eller vannområdet har fått noe plass i kommunens planprogram og strategi. Strandsone trekkes frem uten at det gis en føring for hva videre plan skal inneholde her. Vern av strandsonen bør styrkes og det bør ikke godkjennes ytterligere utbygging av strandsonen i kommunen. Dette må gjelde nærings-, bolig- og fritidsboligareal. Vi ønsker også spesielt å minne om vannressursloven § 11, som sier at det i alle vassdrag skal opprettholdes et naturlig belte av kantvegetasjon.

Næring, industri og transport

Her ligger det en åpning, nærmest en forutsetning om at nye areal skal tilgjengeliggjøres for utbygging. Dette vil i hovedsak dreie seg om omregulering av utmark og naturarealer til næring under dekke av omstilling til grønn energi. Dette ser vi på som strategi hvor tap for natur og naturmangfold og i strid med ivaretaking.

Generelt gir dette forslaget til arealstrategi og planprogram lite vern av Porsgrunn kommunes naturverdier. Det er en videreføring av muligheten for en storstilt nedbygging av strandsone og åpner for omregulering av naturområder til bolig og industri.
Det bør legges inn strenge rammer for bevaring og vern av sårbare naturområder i hele planprogrammet. Dette er ikke nevnt et sted i planstrategien fra kommunens side, kun som rammer fra staten som forslag til føringer.
Dersom vern av natur og sårbare naturverdier skal ha en hensikt, er det viktig å se større områder i sammenheng. I denne planen, og etter kart, er det små arealer og svært avgrensede områder som sorterer under kategorien - «Båndlegging etter lov».
I området nord for linjen som utgjøres av E-18 og riksveg 32, gjelder dette ut fra kommunens plankart kun ett området. Det gjelder Sankthansåsen ved Langangen. Kommunens kart som vi har her, viser heller ikke vernet område ved Korseikåsen (også Langangen) eller Tørvåsen i Bjørkedalen, som er en del av Porsgrunn kommune. Dette er forhåpentlig vis feil på grunn av oppdatering av kart. Korseikåsen naturreservat ble opprettet i 2021.
De områdene som er notert vernet er arealer som er uegnet, lite hensiktsmessige for utvikling til bolig eller næring. Det er skrenter ved Frierflauene og tilsvarende områder. Dette gir ikke en bredde i typer områder og biotoper som vern av flora og fauna for stedegne planter og dyr.

Noen områder vi mener bør ha høy prioritet for ivaretakelse for natur og naturmangfold

Generelt er flere av disse områdene i gjeldende arealplan regulert til natur/friluftsliv/bevaring. Det bør bestå.

- Valleråsen (nedre del) med nærliggende verdifull dyrket mark samt nærliggende turstinett og bynært friluftsområde.
- Valås som er svært verdifullt turområde.
- Borgåsen ved tidl. nrk er mye brukt og verdifullt turområde.
- Versvika v/kanalen (ved frierfjorden) har store verdier naturmessig og rekreasjonsmessig.
- «Urædd-løypa» på Stridsklev er også godt brukt frilufts/trimområdet som ikke bør forringes.
- Porsløypa/frydetopp-området er også bevaringsverdig.
- Utsikten/Lysthusåsen Vessia, Bjørntvedtskogen, «hundremeterskogen» på Sundjordet.
- De grønne lungene som er igjen i Breviksområdet.
- Olavsberget/Kattøya likeså. Turområder knyttet til øyene i fjorden. Og badestrender med tilhørende kvaliteter.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Telemark

_____

Eirik Knive
Koordinator
FNF Telemark

Telemark
FYLKESKOMMUNE

PORSGRUNN KOMMUNE
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Seksjon Samfunn og plan

Vår dato:	12.04.2024
Deres dato:	2024-02-09T00:00:00
Vår referanse	24/05743-3
Deres referanse:	23/16547-7
Vår saksbehandler:	Hanne Birte Hulløen

Innspill til høring av planprogram og forslag til arealstrategi, samt varsel om oppstart kommuneplanens arealdel 2024-2036 - Porsgrunn kommune

Telemark fylkeskommune viser til oversendelse datert 9. februar 2024 med varsel om oppstart av rullering av kommuneplanens arealdel 2024-2036 og offentlig ettersyn av planprogram for dette arbeidet i Porsgrunn kommune. Oversendelsen inneholder i tillegg høring av ny arealstrategi for Porsgrunn. Frist for innspill og høring er satt til 5. april 2024, etter avtale utsatt noe.

Det ble avholdt regionalt planforum om saken den 20. mars 2024. Møtet ble avholdt på Teams.

Fylkeskommunens roller og ansvar

Telemark fylkeskommune har mottatt varsel om rullering av kommuneplanens arealdel i medhold av plan- og bygningsloven (pbl.) § 11-12 og offentlig ettersyn av planprogram i medhold av pbl § 11-13.

Fylkeskommunen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i alt planarbeid. Vi har en rolle som regional utviklingsaktør, planmyndighet og som planfaglig veileder. Fylkeskommunen har ansvar for den lokale kollektivtransporten i fylket, som innebærer blant annet busstilbud, skoleskyss og ferje. Som fylkesvegeier uttaler vi oss til veifaglige temaer og trafikksikkerhet. Fylkeskommunen har i tillegg et overordnet ansvar for kulturminnevernet i fylket og er myndighet for fredete kulturminner.

Fylkeskommunens uttalelse gis med grunnlag i mål, prinsipper og anbefalinger, slik de er nedfelt i overordnede nasjonale og regionale styringsdokumenter, og andre relevante vedtak.

Bystrategi Grenland

For byområdet Grenland har fylkeskommunen i tillegg sekretariatsfunksjonen i Bystrategi Grenland. Dette er det regionale samarbeidet om areal, transport og klima mellom kommunene Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan, Telemark fylkeskommune, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Gjennom samarbeidet skal Grenland bidra til å oppfylle de nasjonale klimamålene, og skape en attraktiv og konkurransedyktig byregion i tråd med felles vedtatte mål.

Bystrategi Grenland samarbeider om oppfølging av felles vedtak og langsiktig strategisk arbeid, herunder *Regional plan for samordna areal og transport i Grenland 2014-2025 (ATP Grenland)* og felles vedtatte temastrategier (buss, næringsareal og gange og sykkel), Bypakke Grenland fase 1, Belønningsavtalen 2017-2020, videreføring av Bypakke Grenland og forberedelser for forhandlinger om byvekstavtale med staten. Samarbeidspartene i Bystrategi Grenland har ansvar for å samordne sine virkemidler for å nå felles vedtatte mål. Bystrategisamarbeidet koordineres gjennom en administrativ og politisk koordineringsgruppe, sekretariat og prosjektkontor i tillegg til seks rådgivende temagrupper.

Planarbeidets hensikt og bakgrunn
Porsgrunn kommune er i startfasen for rullering av kommuneplanens arealdel som sist ble vedtatt 13. juni 2019, og forslag til planprogram for arealdelen er lagt ut til offentlig ettersyn med justeringer etter vedtak i formannskapet 25. januar 2024. Samtidig har kommunen utarbeidet forslag til arealstrategi som forutsettes vedtatt og lagt til grunn for det videre arbeidet med arealdelen.

Fylkeskommunens innspill er tredelt:
Del 1: Uttalelse til høring av forslag til arealstrategi
Del2: Innspill til oppstart av planarbeidet med bakgrunn i fylkeskommunens ansvarsområder
Del 3: Uttalelse til det offentlige ettersynet av planprogrammet

Del 1: Uttalelse til høring av forslag til arealstrategi:
Arealstrategien angir fem hovedgrep som skal legges til grunn for vurdering av arealbruken i kommunen. Etter fylkeskommunens vurdering er forslaget til arealstrategi for Porsgrunn i samsvar med regjeringens forventninger, ved at det satses på utvikling av knutepunktet, sentrumsfortetting med kvalitet og utvikling av lokalsentre med gode by- og nærmiljø.

For å kunne sile innspill til arealdelen og styre utviklingen i tråd med arealstrategien, anbefaler vi at kommunen i det videre arbeidet ser nærmere på fysisk avgrensning av områder for fortetting, som muliggjør flere gang-, sykkel- og kollektivreiser i tråd med nullvekstmålet. Vi anbefaler også at arealstrategien følges opp med en strategi for prioritert utbyggingsrekkefølge, i tråd med anbefalingene i rapporten «Verdiskapende fortetting i Grenland».

Del 2: Innspill til oppstart av planarbeidet med bakgrunn i fylkeskommunens ansvarsområder:
Telemark fylkeskommune vil, med bakgrunn i våre ansvarsområder, gi følgende innspill til varsel om oppstart av planarbeidet.

Regional plan for samordna areal og transport i Grenland (ATP Grenland)
ATP Grenland, vedtatt 17. juni 2014, legger føringer for arealutviklingen i Grenland frem til 2025. Hovedmålene i planen er:

- Befolkningsvekst skal skapes ved å velge løsninger som sikrer attraktivitet for bedrifter, beboere og besøkende.

- Bærekraft skal skapes ved å velge areal- og transportløsninger som fremmer miljøvennlig transport, trafikksikkerhet, god folkehelse og god samfunnsøkonomi.

I ATP Grenland er bybåndsavgrensningen forankret, med tilhørende retningslinjer for boligutbygging og planbestemmelser for senterstruktur, samt handel og tjenesteyting. Som del av grunnlaget for forhandlinger om byvekstavtale skal ATP Grenland revideres. Planarbeidet er planlagt igangsatt høsten 2024, og vil koordineres opp mot prosess for forhandlinger om byvekstavtale, og skje i tett dialog med partene i Bystrategi Grenland.

Det er en forventning fra staten at alle involverte parter bidrar til å nå nullvekstmålet innenfor sine ansvarsområder, forankret i belønningsavtalen, og som premiss for byvekstavtalen. Kommuneplaner og regional plan vil utgjøre en særlig viktig del av det lokale forhandlingsgrunnlaget i søknaden til staten om byvekstavtale.

Felles vedtak hos partene høsten 2021 ga føringer om at det skal utarbeides en langsiktig bystrategi sammen med en ny bypakke. Bystrategien med tilhørende tiltakspakke skal inneholde helhetlig virkemiddelbruk innen areal, transport og byutvikling for å kunne nå vedtatte hovedmål. Ny bystrategi vil bli lagt fram for politisk behandling sammen med lokale vedtak for Bypakke fase 2 våren 2024, og vil sammen med felles kunnskapsgrunnlag danne grunnlag for revisjon av ATP Grenland, kommunenes arealdeler og forhandlinger om byvekstavtale. Det er viktig at videre arbeid med arealstrategi og kommuneplanens arealdel koordineres med pågående arbeid med bystrategi og kommende revisjon av ATP Grenland.

I ny NTP for perioden 2025-2036 legges det opp til en fortsatt satsing på byvekstavtaler, der nullvekstmålet for persontransport med bil er styrende. Regjeringen legger til grunn at byområder med byvekstavtale lar hovedtyngden av vekst komme i eller i nærheten av knutepunkt. Med mindre handlingsrom for store investeringer, pekes det på at det blir enda viktigere med tiltak som kan redusere reisebehovet og gir bedre utnyttelse av dagens infrastruktur. Effektiv arealbruk ved fortetting i knutepunkt og realisering av kompakte tettsteder nevnes i NTP 2025-2036 som viktige virkemidler med høy måloppnåelse til relativt sett lave kostnader.

Barn og unges interesser i planlegging
Hensynet til barn og unge er sterkt forankret i lovverket og nasjonale retningslinjer, jf. plan- og bygningsloven §§ 1-1, 3-1, Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser (RPR barn og planlegging) pkt. 4 og 5 samt forvaltningsloven § 17. Etter pkt. 3 skal fylkeskommunen veilede og gi kommunen støtte til å sikre barn og unges interesser i kommunens planarbeider. Dette følges opp med en generell retningslinje i ATP Grenland om at det skal tas hensyn til barn og unge i all planlegging.

Fylkeskommunen viser til viktigheten av klare og gode bestemmelser i kommuneplanen for å ivareta barn og unges krav til lekearealer i reguleringsplaner – det gir forutsigbare rammer for boligutbygging i kommunen. Grønnstruktur og lekearealer danner grunnlaget for gode bomiljø og må vies et større fokus i planlegging. Fylkeskommunen vil spesielt peke på at forholdet til barn

og unges interesser må tillegges særlig vekt ved fortetting, og at dette løftes fram ved vurderingen av kvalitetskriterier og retningslinjer for fortetting med kvalitet. Tilstand og ansvarsforhold ved eksisterende nærlekeplasser og ballplasser må inngå som en viktig vurdering av fortettingspotensialet. Av pbl § 5-1 fremgår det at kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge.

Fylkeskommunen viser til viktigheten av klare og gode planbestemmelser for å ivareta barn og unges krav til gode utearealer, spesielt for å kunne legge til rette for en vesentlig økning av boliger i sentrum. Vi vektlegger derfor at kartleggingen av eksisterende grønnstruktur blir en svært viktig utredning i denne planprosessen, og at tilstand og ansvarsforhold ved eksisterende grøntområder og lekeplasser også må kartlegges.

«Tettere byer med høyere kvalitet» er en rapport som gjennomgår virkemidler for å oppgradere offentlige byrom til bruk for lek og rekreasjon med tilskudd fra boligutviklingsprosjekter i byen. Rapporten anbefaler konkrete gjennomføringsmodeller og gir eksempler på planbestemmelser som må vedtas for at kommunen senere skal kunne ha juridisk dekning for å be om anleggsbidrag.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har fått utarbeidet en digital planveileder til bruk i ungdomsrådenes arbeid med involvering i planer, og den ligger åpent tilgjengelig på nettet. Vi anbefaler den absolutt også til bruk i forum som henvender seg til både yngre og eldre. planveileder

Planprogrammet mangler konkretisering av hvordan og på hvilke tidspunkt barn og unge skal involveres i arbeidet, og barnerepresentantens rolle, og vi ber om at planprogrammet suppleres med dette. Vi minner om at resultatet av medvirkningen må komme tydelig fram av sakspapirene senere.

Strandsonen
100-metersbeltet langs sjøen er av nasjonal interesse og er derfor omfattet av byggeforbud, jf. plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (SPR Strandsone) gir klare føringer for planleggingen i 100-metersbeltet.

Det ble i Vestfold og Telemark fylkeskommune startet opp å utarbeide en regional kystsoneplan. Denne er nå vedtatt ikke videreført som regional plan, men som en *Fylkesmelding om kystsonen i Telemark (datert 1.3.2024)*. Fylkesmeldingen inneholder et felles kunnskapsgrunnlag for både fylkeskommunen og kommunene til bruk i planprosesser, strategier og prosjekter i kystsonen.

Fylkesmeldingen ble tatt til orientering av Hovedutvalg for næring, industri og klima i møtet 11. april 2024. Vi ber om at kommunen noterer seg dette kunnskapsgrunnlaget i planprogrammet. Les mer om prosessen her Fylkesmelding for kysten i Telemark - Telemark fylkeskommune

Vannressursforvaltning
I høringsdokumentet vises det til regional vannforvaltningsplan og tiltaksprogram for Skien-Grenlandsfjordene vannområde innledningsvis. Det er positivt at disse arbeidene legges til grunn for kommunens revisjon av kommuneplanens arealdel. Vi savner imidlertid en tydeliggjøring av hvordan regional vannforvaltningsplan og det lokale tiltaksprogrammet skal legge føringer for fremtidig arealbruk, samt at planarbeidet tar aktiv stilling til kunnskapen om kommunens vannforekomster som ligger i Vann-Nett. Eksempelvis bør kunnskapen om tilstanden i vann og vassdrag ligge til grunn for arbeidet knyttet til overvannshåndtering og flomveier, for forvaltning av strandsonen, ved utredning av småbåthavner, og ved gjennomføring av planvask. Spesielt ved gjennomgang av byggegrenser mot sjø og ferskvannsforekomster blir det relevant å inkludere kunnskapen om tilstanden i og påvirkningene på vannforekomstene.

Kap. 5.1 beskriver at kommuneplanens arealdel skal konsekvensutredes i tråd med KU-forskriften, uten ytterligere konkretisering av KU-tema. Vi forventer at vannmiljø inkluderes som tema jf. § 21 i forskrift om konsekvensutredninger.

Jordvern
Jordvern er nevnt flere steder i planprogrammet, uten at det fremstår som et klart og overordna mål. Regjeringen utarbeidet i 2023 en ny og forsterka jordvernstrategi der kommunenes ansvar understrekes. Kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven er det viktigste virkemiddelet for å sikre jordbruksarealene. Vi oppfordrer Porsgrunn kommune å kartlegge kommunens viktige landbruksområder, og sette en langsiktig arealgrense der omdisponering ikke skal finne sted. Erfaring viser at kommuner som setter langsiktige arealgrenser, lettere oppnår respekt og forståelse for enkeltavgjørelser. I tillegg blir saksbehandlingen mindre ressurskrevende. Det gir også større forutsigbarhet for innbyggere, grunneiere, utbyggere og regionale myndigheter.

Fylkeskommunen har hatt en nullvisjon for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark de siste årene, noe som vil måtte reflekteres i arbeidet.

Næring
Telemark fylkeskommune mener kommunens forslag til arealstrategi vil være et godt redskap for å legge til rette for næringslivets behov i virkeperioden. Kommunens satsning inn mot det grønne skiftet og nye krav og lovgivning rundt klima og miljø bør komme tydeligere fram. Fremtiden ligger i grønn industri og annen lavutslippsnæring. Prinsippet om rett virksomhet til rett sted med hensyn til besøkstall, antall arbeidsplasser og transportgenerering («ABC-prinsippet») bør legges til grunn.

Telemark fylkeskommune mener kommunen må arbeide for å sikre at eksisterende næringsareal benyttes best mulig, gjennom fortetting og transformasjon. Kommunen bør finne en god balanse mellom eksisterende virksomheters behov og bedre utnyttelse av eksisterende næringsareal. En bør alltid utrede bruk av eksisterende areal før en velger å ta i bruk nye areal. Kommunen bør vurdere grep for at ikke næringsareal blir liggende «brakk».

Kommunen bør vurdere å utforme retningslinjer for hvor mye av et avsatt næringsareal som kan opparbeides før det foreligger konkrete planer om bruk.

Telemark fylkeskommune mener kommunens arbeid med planvask kan ha positiv virkning for næringsliv og satsing inn mot det grønne skiftet. Det vil kunne sikre kommunen verktøy og handlerom for å kunne tilrettelegge næringsareal med minst mulig negativ virkning for arealregnskapet. For opparbeidet næringsareal som ikke benyttes (gråareal), men hvor planvask ikke er mulig eller ønskelig, bør det vurderes om det kan inngå i energiproduksjon inntil det tas i bruk som næringsareal.

Kommunens satsing på tilrettelegging av kommunikasjon er viktig for næringslivet. Koblingene mellom sentrum, Herøya og universitetsområdet bør vektlegges.

Telemark fylkeskommune mener kommunen i kap. 4.3, bør ha et utredningspunkt knyttet til å vurdere utredning og tilrettelegging for produksjon av fornybar energi, og bruk av energifleksible varmeløsninger, i alle nye arealutviklingsprosjekter.

Kulturarv
Porsgrunn kommune har mange verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som vitner om områdets historie gjennom tusenvis av år. Kulturmiljøene gir folk og steder identitet og følelse av tilhørighet både til stedet og til fortiden, men er samtidig felles goder og viktige samfunnsressurser som kan bidra til både miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Det er derfor viktig at hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ivaretas i arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel. Dette kan gjøres på flere måter, og for mer informasjon og muligheter viser vi til Riksantikvarens veiledere som er tilgjengelige her: Arealplanlegging - Riksantikvaren

Om FNs bærekraftsmål og kulturmiljøverdier
Planprogrammet legger til grunn at FNs bærekraftsmål skal være grunnlaget for kommunens samfunns- og arealplanlegging. Kulturminner og kulturmiljø kan være et vesentlig bidrag for effektiv og miljøvennlig arealbruk. Ved å bevare eldre eksisterende bygg, gjenbruke eldre bygningsmasse og ivareta eksisterende kulturmiljøer, kan man bedre nå målene om bærekraftig arealbruk og en reduksjon av klimaavtrykket.

Bevaring av kulturmiljø er også en faktor for å fremme Porsgrunn som en attraktiv by med særpreg og eksisterende kvaliteter, som ligger under en av de 5 hovedgrepene: *Skape et attraktivt sentrum og fortette med kvalitet.*

Om kulturminneplan og planvask
Det er positivt at kulturminneplanen, som skal vedtas, er lagt til grunn som kunnskapsgrunnlag for videre utredning. Det er også positivt at ved eventuelt opphevelse av de eldre reguleringsplanene i kommunen, legger man opp til at arealbruken skal ses i nytt lys med dagens kunnskap og forståelse av konsekvenser for kulturmiljø.

Spesielt om hensynssone c og bestemmelsesområde
Ved bruk av hensynssone c (H_570) kan det i kommuneplaner bare gis retningslinjer, og ikke juridisk bindende bestemmelser. Kulturarv har de siste årene erfart at hensynssone c med tilhørende retningslinjer i enkelte saker ikke har gitt tilstrekkelig vern til viktige kulturminner og kulturmiljøer. Som et eksempel kan det nevnes at kommunen ikke kan avslå en rivesøknad med hjemmel i en retningslinje.

Om kommunen ønsker et sterkere virkemiddel enn en retningslinje, anbefaler vi derfor å bruke bestemmelsesområde heller enn hensynssone c, og utarbeide bestemmelser etter plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 7 (jf. § 11-9 nr. 7 Veiledning/avklaring - utarbeidelse av bestemmelser som sikrer kulturminneinteresser - kommuneplanens arealdel).

Spesielt om hensynet til automatisk fredete kulturminner
Det er forventet at det finnes ikke kjente automatisk fredete kulturminner innenfor områdene som dekkes av kommuneplanen, ettersom store områder ikke er systematisk registrert. Fylkeskommunen har av denne grunn ikke grunnlagsmateriale for å kunne vurdere hvorvidt foreslått arealdisponering vil innebærer konflikt med automatisk fredete kulturminner. Vi må derfor presisere at vi ved våre uttalelser ikke kan si oss enig i arealbruken i kommuneplanen, jf. lov om kulturminner (kulml) § 8 fjerde ledd.

Dette innebærer at kommuneplanens arealdel ikke har direkte rettsvirkning for automatisk fredete kulturminner, noe som særlig kan få konsekvenser for områder som legges ut som byggeområder. Arealbruken vil først bli avklart når de enkelte reguleringsplaner sendes til fylkeskommunen som sektormyndighet for kulturminnevern. Av dette følger også at kulturminnemyndighetene må være høringsinstans når det gjelder tiltak i LNF-områdene, på linje med sektorene vilt/miljø og landbruk.

Ønsker kommunen en avklaring av eventuelle konflikter på kommuneplanstadiet, kan dette gjennomføres innenfor de områder som ønskes utlagt til byggeområder. Det kan være hensiktsmessig dersom kommunen vet at kommuneplanen vil utløse arbeid med flere reguleringsplaner. Registreringene vil kunne utføres mer rasjonelt dersom flere reguleringsplaner kan tas under ett. Kommunen vil da på vanlig måte måtte bekoste de arkeologiske undersøkelsene som er nødvendige for å kunne vurdere hvorvidt utbyggingen kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner.

Spesielt om Eidanger middelalderkirkested og tekst til planbestemmelser
Eidanger kirkested med kirke og kirkegård fra middelalder, er automatisk fredet etter kulml § 4 første ledd. Kirkestedet er korrekt markert som hensynssone d i plankartet. For å sikre middelalderkirkegården og de arkeologiske verdiene som ligger i bakken et så godt vern som mulig, ber vi imidlertid om at følgende tekst blir innarbeidet under punkt 3.5.2 i planbestemmelsen:

Det middelalderske kirkestedet Eidanger er automatisk fredet. Alle inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på det automatisk fredete kulturminnet innenfor hensynssone H730 er

ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven. Unntak gjelder for bruk av eksisterende graver som har vært i kontinuerlig bruk siden middelalderen. Gravsteder som ikke er i bruk per i dag og gravsteder der det ikke har vært foretatt gravlegging etter 1945 skal ikke gjenopptas til bruk. Gravminner som er eldre enn 60 år, skal ikke flyttes eller fjernes uten at kulturminnemyndighetene er gitt anledning til å uttale seg. Eventuell søknad om tillatelse til inngrep i det automatisk fredete kulturminnet eller tiltak som kan ha innvirkning på kulturminnet, skal sendes rette kulturminnemyndighet i god tid før arbeidet er planlagt igangsatt. Ved all planlegging av tiltak i kirkens omgivelser skal det tas hensyn til kirkens plassering og virkning i landskapet.

Dialog om konsekvensutredning og planforslag
Kulturarv erfarer at det er viktig med dialog i forkant av et offentlig ettersyn, for å unngå unødvendige konflikter med nasjonale og/eller regionale kulturminneinteresser. Vi ber derfor kommunen ta kontakt med oss slik at vi kan gå igjennom håndtering av kulturminner i kommuneplanens arealdel; markering på kart, bestemmelser/retningslinjer samt nivå på KU der dette er relevant. Kontaktpersoner er: Line Grindkåsa (arkeologi) og Jan Erik Busæt Taylor (nyere tids kulturminner).

Del 3: Fylkeskommunens uttalelse til offentlig ettersyn av planprogrammet

Planvask
Planprogrammet kap. 4.5 beskriver at kommunen skal gjennomgå tidligere godkjent arealbruk. Det er viktig at resultatene av denne arealgjennomgangen beskrives i form av tabeller med arealstørrelser, kart og lignende. Fylkeskommunen har utviklet et verktøy for arealregnskap som er tilgjengelig på vår hjemmeside. Arealregnskapsverktøyet er utviklet i samarbeid med kommunene og gir oversikt over arealtyper, bebygd eller opparbeidet areal, og arealformål fra planer, for hver enkelt kommune og samlet for fylket. Vi mener verktøyet gir et godt grunnlag for å vurdere arealdisponeringen i kommunen og står gjerne til disposisjon for nærmere samarbeid i bruken av verktøyet i arbeidet med ny arealdel.

Arealregnskap for Telemark - Telemark fylkeskommune

Telemarksplanen – regional planstrategi
Den regionale planstrategien for Telemark fylkeskommune – Telemarksplanen - er under utarbeidelse nå i 2024, parallelt med at kommunene arbeider med sine planstrategier, og samtidig med oppstart av arealdelen i Porsgrunn. Hvilke satsingsområder som fylkeskommunen vil vektlegge i utviklingen av telemarksamfunnet er ikke vedtatt ennå. Kommunene vil kunne ha innvirkning på dette gjennom deltakelse i medvirkningsprosessen som vi inviterer til i løpet av våren. Mer om arbeidet og kunnskapsgrunnlaget kan leses på fylkeskommunens hjemmeside.

Telemarksplanen 2024-2028 er Regional planstrategi - Telemark fylkeskommune
Kunnskap om Telemark - Telemark fylkeskommune

Bystrategi Grenland

Det er utarbeidet et felles kunnskapsgrunnlag i bystrategisamarbeidet, som omhandler både reisestrømsanalyser, påvirkningsfaktorer for å nå nullvekstmålet, samt temautredninger for by- og næringsutvikling, gange og sykkel, kollektiv og næringstransport, og persontransport med bil. Dette er faglig grunnlag som er relevant for kommunens arbeid med revisjon av arealdelen. Vi ber om at disse utredningene listes opp som en del av kunnskapsgrunnlaget.

Porsgrunn kommune har i tillegg deltatt som nasjonal pilot i statens utvikling av arealdataverktøy (ADV), som bør benyttes i det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Bystrategi Grenland - Telemark fylkeskommune
Viktige dokumenter - Bypakke Grenland (bypakka.no)

Planfaglig veiledning
Fylkeskommunen vil også peke på at det er viktig med bred involvering for å få fram erfaringer med bruk av bestemmelsene og retningslinjene. God teknisk framstilling av plankartet i tråd med kart- og planforskriften må vektlegges. Alt av veiledning til planlegging etter plan- og bygningsloven finnes fint samlet på regjeringens sider:

Planlegging - regjeringen.no
Kommuneplanens arealdel - regjeringen.no

I kap. 5 beskrives kommunens forslag til siling av innspill ved at første trinn er å vurdere om innspillet er i tråd med arealstrategien. Arealstrategien er relativt vid og lite målbar etter vår vurdering. Vi ber kommunen vurdere å utdype silingskriteriene mer konkret, for eksempel med avstandskrav og lignende.

Konsekvensutredning
Fylkeskommunen vektlegger at forskrift om konsekvensutredninger legger til grunn at alle private innspill om ny eller endret arealbruk skal vurderes, og at også innspill som blir silt vekk tidlig i prosessen bør dokumenteres tydelig i den politiske planprosessen. Porsgrunn kommunes KU for arealdelen i 2019 var i så henseende en god og lett tilgjengelig KU.

Fylkeskommunen ber om at det tydelig fremgår av planmaterialet som sendes til offentlig ettersyn hvilke endringer er som er gjort i forhold til gjeldende plan, og at endringer som er på høring skal være tydelig markert på plankartet. Et planforslag som viser endringene tydelig, vil lette arbeidet for høringspartene betydelig i offentlig ettersynfasen, og bidrar til en god behandling av arealdelen.

Avslutningsvis
Temaer i revisjon av arealdelen som omfattes av felles arbeid i Bystrategi Grenland må gjøres i samarbeid med de andre partene. Kommunen bør ta initiativ til dialog og møter om disse temaene og benytte eksisterende møtearenaer i Bystrategi Grenland-samarbeidet. Fylkeskommunen anbefaler også at det avholdes et møte i regionalt planforum før planforslaget legges ut til offentlig ettersyn. Kommuneplanens arealdel er et viktig og langsiktig

styringsdokument for å oppnå felles vedtatte mål. Møter og dialog i den videre prosessen vil bidra til å sikre godt samarbeid rundt eventuelle problemstillinger, unngå misforståelser og ha muligheten til å løse enklere problemstillinger før offentlig ettersyn.

Med hilsen

Tor Arne Hellkås
seksjonsleder
Samfunn og plan

Hanne Birte Hulløen
plankoordinator
hanne.birte.hulloen@telemarkfylke.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Saksbehandler

Hanne Birte Hulløen – plankoordinator	tlf. 901 76 796	e-post: hanne.birte.hulloen@telemarkfylke.no
Kjersti Berg – planfaglig/Bystrategi Grenland	tlf. 92 601 601	e-post: kjersti.berg.@telemarkfylke.no
Jan Erik Busæt Taylor - nyere tids kulturminner	tlf. 902 50 734	e-post: jan.erik.taylor@telemarkfylke.no
Line Grindkåsa – automatisk freda kulturminner	tlf. 409 12 386	e-post: line.grindkasa@telemarkfylke.no
Lotte Thommesen – vannressursforvaltning	tlf. 406 21 733	e-post: lotte.thommesen@telemarkfylke.no
Anne Skaug Nisi – jordvern	tlf. 481 96 261	e-post: anne.skaug.nisi@telemarkfylke.no
Geir Sørum – næring	tlf. 934 58 033	e-post: geir.sorum@telemarkfylke.no

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK
STATENS VEGVESEN

FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Arealseksjonen
Saksbehandler: Knut Kristian Skjolden
Telefon: 55 23 80 00
Vår referanse: 24/1789
Deres referanse: 23/16547 - 7
Dato: 12.04.2024

Porsgrunn kommune
Att: Beulah Kaneshalingam
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Innspill til oppstart samt forslag til arealstrategi og planprogram - Kommuneplanens arealdel - Porsgrunn kommune Telemark

Vi viser til Porsgrunn kommunes brev 9.2.2024 med varsel om oppstart av rullering av kommuneplanens arealdel og høring av planprogram og arealstrategi.

Fiskeridirektoratets "Livet i havet – vårt felles ansvar"
Fiskeridirektoratet har som formål å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Samfunnsoppdraget overlapper i stor grad med FNs bærekraftsmål nummer 14 *«Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling».* Vi skal ivareta fiskeri- og akvakulturnæringenes interesser i planarbeid.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027
I de nasjonale forventningene står det blant annet at *«Helhetlig planlegging er nødvendig for å sikre ressursgrunnlaget for utvikling av natur- og kulturbaserte næringer som landbruk, reindrift, fiskeri og reiseliv.»* Det er en nasjonal forventning at *«Det settes av tilstrekkelige og egnede nye arealer for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planer for kystområdene, som også kan omfatte utvikling av akvakultur utenfor kysten og landbasert akvakultur. Planene ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.»*

De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes planarbeid. Forventningene ligger til grunn for Fiskeridirektoratets medvirkning i planleggingen.

Generelle råd om arealplanlegging for fiskeri og akvakultur
På nettsiden Arealplaner (fiskeridir.no)[1] har Fiskeridirektoratet samlet sin generelle planveiledning om fiskeri og akvakultur. Der informerer vi og gir råd om blant annet

- arealbehovet til sjømatnæringene
- kunnskapsgrunnlaget i kartløsningen «Yggdrasil»

[1] https://www.fiskeridir.no/Areal-og-miljo/Areal/Arealplaner

- kriterier Fiskeridirektoratet benytter for å vurdere hvilke spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning innenfor saksområdene fiskeri og tang og tarehøsting, jamfør plan- og bygningsloven § 5-4

- hvordan fiskeri- og akvakulturinteresser kan sikres i plankart og -bestemmelser

Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil inneholder data om bl.a. kystnært fiskeri, akvakulturlokaliteter og marint biologisk mangfold. Vi oppfordrer generelt til å bruke kartverktøyet aktivt i planleggingen av sjøarealene. Kartvisningen «Plan og sjøareal» er tilpasset arealplanlegging. Datasett kan også lastes ned fra nettstedet.

Fiskeri- og akvakulturinteresser i Porsgrunn registrert i Yggdrasil
Kystnært fiskeri
Det er registrert at det foregår fiske med passive redskap, som garn og teiner, og fiske med aktive redskap, reketråling. Videre er det flere gode låssettingsplasser samt at det er flere av Havforskningsinstituttets (HI) strandnotstasjoner[2] lokalisert i Porsgrunn. I Fiskermanntallet[3] og Fartøyregisteret[4] er det videre registrert fiskere og fiskefartøy i Porsgrunn.

Oppdatering av kystnære fiskeridata
Når en kommune starter opp arbeid med rullering av kommuneplanens arealdel, vil Fiskeridirektoratet ta stilling til om det er behov for å oppdatere kystnære fiskeridata i planområdet. Et oppdatert kunnskapsgrunnlag bør ligge til grunn for eventuelle endringer i arealplanen. Tid medgått siden siste registeringer og oppdateringer samt sporingsdata fra posisjons- og fangstrapportering tilsier lite behov for oppdatering for Porsgrunn.

Akvakultur
Det er ikke registrert lokaliteter for akvakultur i Porsgrunn kommune. Vi minner kort om at det kan være et potensiale i nyere typer akvakulturaktivitet enn blåskjell, laks, ørret og regnbueørret, og i sjø - nye arter, utvikling innenfor teknologi og driftsformer mv. Vi kan her peke på regjeringens forventing nr. 35 i ovennevnte nasjonale forventninger. Om kommunen ønsker kan det gis bestemmelser om bruk og vern av vannflate, vannsøyle og bunn samt om hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres, jf. pbl § 11-11 nr. 3 og 7. Se evt. nærmere om dette i veileder «Planlegging i sjøområdene»[5], Kommunal- og distriktsdepartementet.

Marint biologisk mangfold - marine naturtyper og gytevirksomhet
Det er flere forekomster av viktige marine naturtyper – bløtbunnsområder og ålegrassamfunn – i Porsgrunn kommunes sjøarealer. Marine naturtyperegisteringer er gjort etter *DN håndbok 19 - Kartlegging av marint biologisk mangfold*, og man vil også finne disse i Miljødirektoratets naturbase. Ved siden av at bløtbunn og ålegras er viktige ressursområder for yrkes- og fritidsfiskeriene, vil vi kort peke på ålegras sin evne til å fange karbon og binde CO_2. Vi minner også kort om Oslofjordplanens tiltak for å skåne verdifulle bløtbunnsområder inklusive ålegrasenger.

Informasjon om gytefelt for torsk i Porsgrunn kommune skal være oppdatert per november 2019, og er tilgjengelig i vårt kartverktøy under temalaget *«Kystnære fiskeridata»* og videre

[2] https://www.fiskeridir.no/Areal-og-miljo/Areal/Arealplaner/forsking-i-arealplanar
[3] https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Registre-og-skjema/Fiskermanntallet
[4] https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Registre-og-skjema/Fartoeyregisteret/fartoy-og-eieropplysninger
[5] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/.

under *«Gytefelt torsk MB».* Kartlaget viser gytefelt for kysttorsk som er kartlagt gjennom *Nasjonalt program for kartlegging av marine naturtyper* av Havforskningsinstituttet. Under kartlagene *«gyteområder …»* vises områder hvor det blir fanget gytefisk, hvilken art og gyteperiode for kommersielle arter. Disse opplysningene er samlet inn av Fiskeridirektoratet i samarbeid med lokale fiskere.

Viktige tema mtp. tilstrekkelig ivaretakelse av fiskeri- og havbruksinteresser
Småbåthavner o.l.
Dersom man vil tilrettelegge for småbåtanlegg/-havner, større bryggeanlegg o.l., må dette plasseres der de ikke gir særlig negativ påvirkning på miljøet, og hvor inngrep i sjøbunn ikke er nødvendig. Bryggeplasser bør søkes samlet på færre, større anlegg fremfor å belaste mange områder. Disponering av sjøarealer til småbåthavner o.a. anlegg i sjø må være basert på kartlegging av sårbare marine naturtyper og produktive og verdifulle grunntvannsområder i sjø og vurderes mot behov for, og langsiktig samfunns-nytte av, småbåtplasser mv.

Matsikkerhet og -trygghet
Vi ser at Porsgrunn kommune er opptatt av selvforsyningsgraden av mat, av jordvern og ivaretakelse av dyrkbart areal. Fiskeridirektoratet anser at også bruks- og ressursområder i sjø er svært viktige. Mat fangstet eller sanket fra sjøen er ofte både økologisk, sunn og kortreist. Vi vil også fremheve at rent og rikt hav er en absolutt forutsetning for sjømatnæringene og økt tilgang på sjømat. Det bør derfor være økt fokus på å sikre og verne om viktige områder hvor det produseres og sankes/fiskes mat i sjøen samt på verdifulle marine ressursområder og generelt på det marine miljøet. Dette vil være i samsvar med FNs bærekraftsmål, og da spesielt nummer 14 *Livet i havet*.

Fritidsboliger, boligområder o.a. bebyggelse i strandsonen
Erfaringsmessig vil etablering av bolig-/fritidsboliger nær sjø medføre utbyggingspress også i sjø, med økt behov og ønsker om å benytte sjøareal til avløp, vannforsyning, småbåthavn, marina-, bade- og vannsportanlegg mv. Det bør av hensyn til marint biologisk mangfold ikke legges opp til økning av arealbeslag i produktive gruntvannsområder i sjø, da dette igjen kan medføre forurensing, avrenning, skadelige utslipp, plast til sjø mv. Der slike tiltak kommer i, eller i nærheten av, viktige områder for fiskeri og havbruk, deriblant viktige ressursområder (gytefelt, ålegras, bløtbunn mv.), kan dette medføre økt konfliktpotensial.

Det er derfor positivt å lese det Porsgrunn kommune skriver i forslag til arealstrategi og planprogram: «*Likevel er strandsonen under stort utbyggingspress, samtidig som at den blir mindre tilgjengelig. Det er derfor viktig at statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen legges til grunn for planleggingen»*. Slik kan man også unngå tidkrevende arealkonflikter.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov
Tabell i kap. 4.4. kan inkludere Fiskeridirektoratets kartløsning, Yggdrasil.

Planvask
Vi ser positivt på at kommunen tar sikte på å *«gjøre en systematisk og målrettet gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk i både reguleringsplanene våre og kommuneplanens arealdel.»,* og støtter at *«En slik planvask kan være et viktig virkemiddel i klima- og naturforvaltningen, i tillegg til at oppdaterte planer vil gi en langt mer forutsigbar situasjon for utbyggere og grunneiere*.», jf. *Nasjonale forventninger* nr. 47 og 48. Vi minner kort om at *karbonrike arealer* inkluderer ålegrasenger.

Arealnøytralitet
I kap. 3 Arealstrategi er kommunens vurdering at: «*Vår vassdrag- og kystnatur er en ressurs av stor betydning (…) De nasjonale forventningene om bærekraftig arealbruk er lagt til grunn for arealstrategiens hovedgrep, som gjør at nedbygging av natur skal unngås (…) Kommunen legger derfor til grunn at der det må benyttes naturarealer skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenset med avbøtende tiltak, som restaurering og kompensering.*» Vi anser dette som svært fornuftig prioritering, og legger til grunn at dette også omfatter marin natur.

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv
Fiskeridirektoratet forventer at Porsgrunn kommune legger stor vekt på arealdelens bidrag til at målene i Oslofjordplanen kan oppnås.

Interkommunalt samarbeid
Fiskeridirektoratet anser at kommuner som deler samme sjø- og fjordområder og strømsystem bør samarbeide om arealplanlegging, med mål om bedre og mer helhetlig forvaltning av felles sjøarealer. Interkommunale planer og planprosesser vil være positivt med hensyn til ressursbruk og tilgang til kompetanse. Planene vil også bli bedre avstemt i forhold til nabokommuner. Dette gjelder særlig for sjø- og fjordområdene, og vi oppfordrer til mer initiativ når det gjelder interkommunal arealplanlegging i sjø.

Oppsummering og råd
Fiskeridirektoratet er spesielt opptatt av at viktige registrerte fiske- og gyteområder og egnede områder med akvakultur og viktig marint biologisk mangfold, jf. vår kartløsning Yggdrasil: https://kart.fiskeridir.no/plan , ivaretas gjennom langsiktig og forutsigbar arealbruk i kommuneplanen.

Fiskeridirektoratet ser derfor positivt på at låssettingsplasser, HIs kartlagte gytefelt for torsk i Ormerfjorden og Langangsfjorden og HIs strandnotstasjoner er tegnet inn i gjeldende arealplankart - avsatt som underformål fiske alene, og forutsetter at dette videreføres. Det samme gjelder for marine naturtyperegisteringer (bløtbunn og ålegras), som i all hovedsak er vist som hensynssoner, jf. pbl § 11-8 c), med retningslinjer.

Vi råder videre til at:

- registrerte gyteområder (for sild nordøst for Bjørkøy og for torsk øst for Håøya) i Fiskeridirektoratets kartløsning tegnes inn på samme måte som HIs gytefeltregistreringer, alternativt i kombinasjon med farled eller ferdsel, eller som hensynssoner i arealdelen.

- Porsgrunn kommune, for å sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen, ikke legger opp til utvidelser av, eller nye, bolig- og fritidsboligområder i strandsonen.

- man vurderer nærmere bestemmelse om at ledninger, rør og kabler ikke må komme i konflikt med reketrålfelt e.l.

- man vurderer å innta nærmere bestemmelse om at tiltak som mudring, utfylling o.l. i sjø ikke er tillatt dersom de kommer i konflikt med verdifulle marine naturtyper e.l.

- det gis bestemmelser for bedre ivaretakelse av låssettingsplasser[6]

[6] https://www.fiskeridir.no/Areal-og-miljo/Areal/Arealplaner/laassettingsplassar-i-arealplanar

Om videre planprosess
Vi ønsker lykke til med planarbeidet, og ser fram til å motta forslag til arealplan som gir fortsatt godt grunnlag for marine næringer og marint biologisk mangfold i Porsgrunn kommune.

Ved videre kontakt i saken, vær vennlig å vise til vårt saksnr. 24/1789 og benytte e-post-adressen postmottak@fiskeridir.no.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

Knut Kristian Skjolden
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN

Kopi til:

Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Statsforvalteren I Vestfold Og Telemark	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Sør-Norges Fiskarlag	Postboks 936	6001	Ålesund